DEBRECENI EGYETEM
GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI KAR
GYÓGYSZERTECHNOLÓGIAI TANSZÉK

RECEPTURAI GYÓGYSZERKÉSZÍTÉS

I. RÉSZ

Gyakorlati jegyzet
II. és III. éves gyógyszerészhallgatók részére

DEBRECENI EGYETEM
GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI KAR
GYÓGYSZERTECHNOLÓGIAI TANSZÉK

RECEPTURAI GYÓGYSZERKÉSZÍTÉS

I. RÉSZ

gyakorlati jegyzet II . és III . éves gyógyszerészhallgatók részére

A második átdolgozott, bővített kiadás utánnyomása

Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
2026

Szerkesztették:
Habil. Dr. Vecsernyés Miklós
Dr. Kovácsné dr. Bácskay Ildikó
Sipos Tamás
Siposné Fehér Pálma
Leposáné Kocsán Réka
Váradi Judit
Fenyvesi Ferenc
Dr. Feketéné dr. Csótó Edit

Lektorálta:
Dr. Regdon Géza

© Debreceni Egyetemi Kiadó – Debrecen University Press,
beleértve az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is

ISBN 978 963 318 049 5 (print)
ISBN 978 963 615 474 5 (pdf)

Kiadta: a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja

dupress.unideb.hu

Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi
Készült a Debreceni Egyetemi Kiadó nyomdájában, 2017-ben

ELŐSZÓ

Prof. Dr. Mezey Géza tanszékvezető egyetemi tanár, a Gyógyszertechnológiai Tanszék vezetője, a Gyógyszerésztudományi Kar alapítója volt 1994-2001 között. A töretlen életpálya 2001-ben bekövetkezett halálával szakadt meg. A Recepturai gyógyszerkészítés jegyzet I. részének 1. kiadása az Ő szakmai irányítása alatt jelent meg. Az előszót az 1. kiadáshoz írta. A szerzők azzal szeretnének emléket állítani nagyra becsült Professzoruknak, hogy az általa írt előszót változatlan formában jelentetik meg az átdolgozott, bővített 2. kiadás elején is.

A receptura (gyógyszerkészítési) gyakorlatok célja és feladatai

A gyógyszertechnológiai gyakorlatok (gyógyszerkészítés, középüzemi gyógyszerelőállítás és ellenőrzés) között fontossági sorrendet nem lehet felállítani, mert a maga nemében az adott területen mindegyik fontos.

A gyógyszerkészítési (receptúra) gyakorlatok célja a magisztrális gyógyszerkészítés gyakorlatának elsajátítása. A gyógyszerkészítmények összetételük , készítési módjuk és ellenőrzésük alapján törzskönyvbe bejegyzett gyógyszerkészítmények, galenusi gyógyszerkészítmények, a Szabványos Vényminták (Formulae Normales, rövidített nevén FoNo) előiratai és az orvos egyedi rendelései alapján készített magisztrális gyógyszerek lehetnek. A gyógyszerkészítési (receptúra) gyakorlatok célja ez utóbbi két csoportba tartozó gyógyszerek helyes gyógyszerkészítési gyakorlatának elsajátíttatása. Ez az Ellenőrzött Gyógyszergyártás irányelveinek (GMP = Good Manufacturing Practice) megtartásával lehetséges. A közforgalmú (officinai) gyógyszertári gyógyszerkészítési tevékenység jelentős részét a FoNo-s készítmények és magisztrális kézi előiratok elkészítése képezi. Ennek a tevékenységnek nagy szerepe van az individuális gyógyszerterápia kialakításában. Ez a jegyzet vezérfonal a FoNo és magisztrális előiratok készítéséhez, rövid útmutatást ad az előirat elkészítésére, adagolására, tárolására, felhasználási módjára és alkalmazási területére. Részletesebben foglalkozik anyagismerettel, mert az anyag tulajdonságának ismerete nélkül megfelelő minőségű gyógyszert nem lehet előállítani.

Rövid áttekintést ad az egyes gyógyszerformákról, ez azonban nem helyettesítheti az elméleti előadásokon elhangzott ismereteket. A jegyzet jellegénél fogva nem tartalmaz minden, a témához kapcsolódó ismeretet teljes részletességgel, a gyakorlati bevezetés során a fontos részletekre kitérünk. A gyakorlati munka értelemszerű végzéséhez szükséges az elméleti megalapozottság is, ezért javasoljuk, hogy a gyakorlatra való felkészülésnek legyen része a vonatkozó elméleti előadások elsajátítása.

A gyakorlati munkáról jegyzőkönyvet kell készíteni, rögzíteni kell a legfontosabb megfigyeléseket és következtetéseket. A gyakorlatokon felkészülten kell megjelenni, mert egyébként a munka értelmetlenné és mechanikussá válik.

Debrecen, 1998. szeptember 11.

Prof. Dr. Mezey Géza
A Gyógyszerésztudományi Kar alapítója
a Gyógyszertechnológiai Tanszék vezetője
(1994-2001)

A **VIII. Magyar Gyógyszerkönyv** pontosan körülhatárolja a hatóanyag, segédanyag, a vivőanyag és az alapanyag fogalmát. A továbbiakban tehát az alábbiakat értjük hatóanyagon, segédanyagon, vivőanyagon és készítményalapon:

Hatóanyag: (Ph.Hg.VIII.-Ph.Eur.4, 4.1 és 4.2)

Hatóanyagnak nevezzük a gyógyszerkészítmény minden olyan összetevőjét, amely valamely betegség diagnózisában, kezelésében vagy megelőzésében farmakológiai hatás vagy egyéb közvetlen hatás kifejtésére, vagy az emberi, illetve állati szervezet felépítésének vagy működésének farmakológiai úton történő befolyásolására szánnak. Egy gyógyszerkészítmény több hatóanyagot is tartalmazhat.

A hatóanyag megjelölésére szánt angol kifejezéseék: active substance, active ingredient, drug substance, medicinal substance.

Segédanyag: (Ph.Hg.VIII.-Ph.Eur.4, 4.1 és 4.2)

Segédanyagnak nevezünk – a hatóanyagokon kívül – minden olyan összetevőt, amelyet a gyógyszerkészítmény tartalmaz vagy amelyet előállításához felhasználtak. A segédanyag szerepét tekintve lehet: a hatóanyagok hordozója (vivőanyag vagy készítményalap) vagy a hordozó egyik összetevője, és alkalmazhatják azzal a céllal, hogy befolyásolja a termék stabilitását, biofarmáciai profilját, küllemét és felhasználhatóságát a beteg számára, továbbá hogy megkönnyítse a termék előállítását. Egy-egy gyógyszerkészítmény előállításához általában többféle segédanyagot használunk.

Vivőanyag: (Ph.Hg.VIII.-Ph.Eur.4, 4.1 és 4.2)

Vivőanyagnak nevezzük a folyékony halmazállapotú készítmények hatóanyagának/hatóanyagainak egy vagy több segédanyagból álló hordozóját.

Készítményalap: (Ph.Hg.VIII.-Ph.Eur.4, 4.1 és 4.2)

Készítményalapnak (basis) nevezzük a félszilárd vagy szilárd halmazállapotú készítmények hatóanyagának/ hatóanyagainak egy vagy több segédanyagból álló hordozóját.

A recept

Receptura: a receptura vagy gyógyszerrendeléstan a receptszerkesztés szabályainak és a gyógyszerformák ismeretének összessége.

A recept hivatalos okmány, mellyel az arra jogosult orvos a gyógyszeres terápia vagy a betegség megelőzése céljából gyógyszert, diagnosztikumot, kötözőszert vagy gyógyászati segédeszközt rendel.

„ A gyógyszeranyag a gyógyszerként használt kémiai anyagokat (ható- és segédanyagok), továbbá az illó és – zsíros olajokat, zsír- és viaszállományú anyagokat jelenti.

A gyógyszerkészítmény a meghatározott gyógyszerformájú, általában több alkotórészből (hatóanyagok, segédanyagok) álló gyógyszert jelenti, a galenusiak, a magisztrálisak, valamint a törzskönyvbe bejegyzettek esetében egyaránt."

A gyógyszerkészítmények a közvetlen gyógyászati felhasználás céljára kémiai, növényi, állati és egyéb biológiai eredetű hatóanyagokból, többnyire segédanyagok alkalmazásával, a célnak megfelelő gyógyszerformában készülnek. (Ph. Hg. VII.)

A gyógyszerkészítmények összetételük, készítési módjuk és ellenőrzésük alapján lehetnek:

- törzskönyvbe bejegyzett gyógyszerkészítmények (specialitások)
- galenusi gyógyszerkészítmények (galenikumok)
- Szabványos Vényminták (FoNo) előíratai
- orvos egyedi rendelése alapján készített magisztrális gyógyszerek (magisztrális)
- a Ph. Hg. VII.-ben megtalálható hivatalos alapanyagok

A receptírás jogosultságának feltételeit, valamint a gyógyszerrendelés módját jogszabály írja elő. Az orvos által rendelt készítmények lehetnek vénykötelesek illetve recept nélkül kiadhatók (OTC = Over The Counter készítmények). Ártalmatlan, nem keresztes szereket az orvos szóbelileg is rendelhet. Erős hatású szerek csak vényen rendelhetők.

Az 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről, „Gyógyszerellátás"-ról szóló 102 §-a kimondja: Az egészségügyi ellátás része a gyógyszerellátás, amelynek célja – a külön törvényben foglaltak szerint – biztosítani a gyógyító és megelőző tevékenységhez

a gyógyszerek hivatalos jegyzékében szereplő megfelelő minőségű, biztonságos, hatásos és költséghatékony gyógyszereket."

Hazánkban a receptírás hivatalos nyelve a latin. Alapvető elvárás, hogy a recept jól olvasható, az orvos utasítása egyértelműen megállapítható legyen. Vényírás alkalmával az orvos köteles az erre rendszeresített és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) által kiadott személyre szóló, személyi kóddal (vonalkóddal) ellátott receptet használni.

Az orvosnak a gyógyszer rendelésére vonatkozó előírásokat a vényen félreérthetetlenül, jól olvashatóan, számítógéppel nyomtatva, tintával vagy írógéppel kell feltüntetnie.

A recept részei a következők:

1. inscriptio
2. invocatio (praepositio): végy Rp./
3. ordinatio (praescriptio) (előírás, rendelés)
4. subscriptio (aláírás)
5. signatura (jelölés: Signa seu Signetur)
6. adscriptio (hozzáírás) feljegyzés: annulla, taxa stb.

Ad 1. A recept fejléce (inscriptio), mely tartalmazza:

- Betegbiztosító neve
- az orvos adatait (orvos neve, munkahelye, címe, telefonszáma) valamint az OEP által adott azonosító kódot,
- a betegre vonatkozó információkat (beteg neve, címe, kora, Társadalombiztosítási Azonosító Jel, *TAJ-száma, esetlegesen közgyógy. Igazolvány száma)*,
- kiállítás dátumát,
- a gyógyszer felírásának jogcímét.

Ha az orvos a betegre vonatkozó adatokat, a rendelés keltét nem tüntette fel, azokat a gyógyszerész - amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik - a gyógyszer kiadása előtt pótolhatja.

Ad 2. Invocatio: Csak egyetlen szó a recipe rövidítése: Rp. latin eredetű szó, jelentése végy! A rövidítés után / jelet írunk.

Ad 3. Ordinatio- praescriptio: Az orvos gyógyszerrendelési utasítása.

A felszólító mód után a gyógyszer és a felhasznált segédanyagok neve birtokos esetbe (genitivus), míg a mennyisége tárgyesetbe (accusativus) kerül. Amennyiben a vényre gyári készítményt ír az orvos, a védjegyzett név változatlan formában kerül felírásra, maga a gyógyszerforma azonban ragozott (genitivus) alakban.

Például:

Rp./ Tablettae Tisasen A + B

vagy

Rp./ Injectionis Paspertin

Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a gyári készítmény neve nem fantázianév, hanem a hatóanyag latin elnevezésével azonos, ilyenkor mind a gyógyszerforma neve, mind pedig a készítmény neve birtokos esetbe kerül.

Rp./ Tablettae aminophenazoni

vagy

Rp./ Injectionis natrii chlorati

Magisztrális készítmény rendelése esetén az orvos minden alkotórészt külön sorban, nagy kezdőbetűvel ír genitivusban, valamint külön sorban kap helyet a rendelt anyag mennyisége accusativusban, amit mindig alá kell húzni. A mennyiséget mindig arab számmal, míg a darabszámot mindig római számmal írjuk.

Amennyiben grammban, centigrammban vagy milligrammban van kifejezve a felírt anyag mennyisége, azt betűvel ennek megfelelően írjuk, de az azt követő zárójelben a korrekt megjelölést grammban kell megadnunk. Ha a tizedes vessző előtt egy helyiérték található akkor a tizedes vessző után mindig két helyiértéket kell kiírni, ha a tizedesvessző előtt legalább 2 helyiérték található, úgy elegendő a tizedesvessző után egy helyiértéket kiírni, abban az esetben ha egész grammokról van szó. Pl. centigrammata decem (g 0,10)

Ha az orvos olyan magisztrálisan rendelt gyógyszert ír a betegnek mely keresztjelzéssel ellátott szert is tartalmaz, annak mennyiségét számmal is, betűvel is ki kell írnia. A nem erős hatású szerek mennyiségét nem kötelező betűvel kiírni.

Ha a felírt gyógyszer számmal és betűvel felírt mennyisége nem egyezik meg, úgy a betűvel kiírt mennyiség a mérvadó. Fontos a gyógyszeradag helyes rendeléséről meggyőződni, amennyiben kétség merül fel, a rendelő orvossal haladéktalanul fel kell venni a kapcsolatot.

A gyógyszerkönyv a gyógyszereket **hatáserősség szerint** is megkülönbözteti, amit jelöléssel is nyomatékosít.

Így.:

+ erős hatású gyógyszerek

altatók-nyugtatók

+ + mérgek

kábítószerek

A keresztes szereknek a Ph.Hg.VII./IV. kötete szerint meg van adva az egyszeri és napi maximális dózisa, amelyet a gyógyszerésznek az orvos által felírt belsőleges használatra szánt készítmény esetén minden alkalommal ellenőriznie kell.

A kereszt jelzéssel ellátott gyógyszeranyagok mennyiségét számmal és betűvel is ki kell írni, míg a nem keresztes szerek mennyiségét elegendő csak számmal, vagy betűvel kiírni.

A Gyógyszerkönyv (Ph. Hg. VII.) IV. kötet által megengedett legnagyobb adagnál nagyobb adagot, amennyiben betartja azokat a rendelkezéseket, melyek a legnagyobb adag túllépésére vonatkoznak. Amennyiben tudatos az orvos szándéka az adagtúllépésre, úgy azt a rendelt anyag adagja melletti felkiáltó jellel és kézjegyével jelezni kell! (parafálás)

Amennyiben ez a kettős megerősítő jelzés nem szerepel a vényen, a gyógyszerész kötelessége az orvossal haladéktalanul felvenni a kapcsolatot, ennek megvalósíthatósága hiányában a gyógyszerész a gyógyszer elkészítése során a maximális illetve szokásos adagok figyelembe vételével járhat el.

Ezt az eljárást kell követni a gyógyszerésznek abban az esetben is, ha az orvos a statim vagy cito jelzéssel látta el a vényt.

A szokásos adagok tájékoztató jellegűek és az illető gyógyszer leggyakrabban alkalmazott terápiás adagjait tüntetik fel. Az állatok részére rendelt gyógyszerek szokásos adagjait szintén a Ph.Hg. VII./IV. kötetében található táblázatok tüntetik fel.

Az orvos a gyógyszeradagokat grammban, centigrammban, vagy milligrammban adja meg és arab számmal írja (a zárójelbe azonban a gyógyszer mennyiségének feltüntetése csak grammokban történhet), míg a cseppet és a darabszámot darabban – és római számmal jelölve.

Például:

grammata viginti (g 20,0)

centigrammata triginta tria (g 0,33)

milligrammata duo et semis (g 0,0025)

guttas tres (gtt III.)

tablettas duas (No II)

Az orvos a gyógyszerek nevét írhatja rövidítve is, azonban a rövidítés mértéke (a biztonságos gyógyszerellátás érdekében) a Gyógyszerkönyv és a FoNo cikkelyeiben megadott legnagyobb mértékű rövidítésnél nagyobb nem lehet.

Ha az orvos a felírt recepten javítást eszközöl, a vényen kézjegyével és bélyegzőjével köteles azt megerősíteni. Amennyiben az orvos írása egyértelműen nem olvasható, vagy az félreérthető, azt a gyógyszert nem szabad kiadni.

Receptre felírt gyógyszert csak abban az esetben szabad kiadni, ha a recept egyértelműen jól olvasható, valamennyi alaki kellékkel rendelkezik és a tartalmi követelményeknek is megfelel.

<u>Ad 4. Subscriptio</u>

Az orvos itt közli a gyógyszerésszel a gyógyszerkészítésre és kiadásra vonatkozó utasításait

- M.S.D. (Misce, Detur, Signetur)
- M.f.sol. (Misce fiat solutio)
- M. fiant suppositoria (dividált)
- M. fiat suppositorium (Diszpenzált forma)

Leírja az orvos a kiadás módját:

- D:. ad scat.(detur ad scatulam)
- D.: ad vitr (detur ad vitrum)
- D.: ad. tubum (detur ad tubum)

Ebben a részben tünteti fel az orvos a kiadás sürgősségének szükségességét:

- ❖ cito, statim
- ❖ periculum in mora

Ad 5. Signatura

A receptnek ez a része tartalmazza a gyógyszerforma megjelölését, eltartását, az orvos utasítását a beteg számára a gyógyszer használatának módjáról.

Az utasítás minden esetben a beteg nyelvén írandó:

- ❖ naponta 2-szer 1 kúpot a végbélbe helyezni, vagy
- ❖ naponta 2 szer 2 cseppet a bal szembe cseppenteni.

Vannak gyógyszerformák melyek esetében kiegészítő szignatúra felhelyezése szükséges:

- ❖ Használat előtt felrázandó
- ❖ Hűvös helyen tartandó
- ❖ Méreg
- ❖ Gyermekgyógyszer

Ezeket a szignatúrákat lehetőleg a fő szignatúrával azonos oldalon kell elhelyezni! (Ha van rá elegendő hely.)

A gyógyszer kiadásakor a beteggel vagy hozzátartozójával szóban közölni kell a pontos használati utasítást valamint az eltartásra vonatkozó előírásokat.

Ad 6. Adscriptio:

Az orvos előíratához kapcsolódnak a gyógyszerész feljegyzései. Ilyen pl. minden esetben a gyógyszer ára, a felhasznált, de a recepten nem jelölt segédanyag mennyisége, a neve, vagy a pilula vagy kúpmassza súlya (tota massa).

A recept hátlapján szerepelni kell az elkészítő és kiadó gyógyszerész kézjegyének, a gyógyszertár bélyegző lenyomatának és a kiadás dátumának.

Az orvosi recept a felírt gyógyszer eredete szerint lehet:

1. gyári készítményt tartalmazó
2. gyógyszertárban készült

Egy receptre csak egyféle gyógyszer írható fel.

1.) <u>Gyári készítmény</u> alatt azokat a gyógyszereket értjük, amelyek ipari méretben, a megfelelő gyógyszergyártási szabályok szerint a Good Manufacturing Practice („Helyes gyógyszergyártási Gyakorlat", GMP) készülnek. Korábban ezeket a gyógyszereket specialitásoknak nevezték, ugyanis előfordulási gyakoriságuk kisebb volt, mint a gyógyszertárban készítetteké. Az ipari gyógyszergyártás térhódításával azonban ezek a gyári készítmények vették át a gyógyításban a főszerepet, tehát megnevezésük is helyesebb a formula originalis-szal. Használatukra vonatkozóan ajánlást ad meg a gyár, amelyet természetesen az orvos a beteg állapotának megfelelően egyénre szabottan állapít meg. Ezeket az információkat tartalmazza pl. az OGYI által kiadott „Gyógyszer Kompendium" Kézikönyv. Ez a kézikönyv tartalmazza az egyes készítmények nevét, ATC-besorolását, a gyártó cég nevét, a kiszerelési formát és egységet, a hatásmechanizmust, a hatóanyagot, a javallatokat és ellenjavallatokat, az adagolás és alkalmazás módját, a mellékhatásokat, a gyógyszerkölcsönhatásokat, a figyelmeztetést, valamint a csomagolást és eltartást.

2.) <u>Gyógyszertárban készült gyógyszerek lehetnek:</u>

a. formula officinalis

a gyógyszertárban készletben tartott gyógyszerek:

1. alapgyógyszer
Rp./
Acidi ascorbici
<u>grammata quinquaginta (g 50,0)</u>
D.S. Naponta 3 x 1 késhegynyit teában feloldva bevenni

Rp./
Natrii sulfurici
<u>grammata quinquaginta (g 50,0)</u>
M.D.S.: Naponta 1 evőkanállal ½ liter langyos vízben feloldva bevenni.

2. galenikum
Rp./
Unguenti argenti nitrici
<u>grammata triginta (g 30,0)</u>
D.S. külsőleg, kenőcs, fagyásra

Rp./
Unguenti aluminii acetici tartarici
<u>grammata quinquaginta (g 50,0)</u>
Misce fiat unguentum
Detur: ad tubum
Signetur: Külsőleg, hűsítő kenőcs.

Rp./

Unguenti hydrosi
grammata triginta (g 30,0)
Misce fiat unguentum
Detur: ad tubum
Signetur: Külsőleg, kézkenőcs.

3. egyedi drogok, teakeverékek
Rp./

Chamomillae anthodii
grammata quinquaginta (g 50,0)
M.D.S.: 1 kávéskanálnyit 1 deci forró vízhez, teának.

Rp./

Speciei althaeae
grammata centum (g 100,0)
M.D.S.: Naponta 3-szor 1 kávéskanálnyit 1 csésze vízben teának elkészíteni.

b.) *formula normalis*

A hivatalos receptgyűjtemény a Formulae Normales (FoNo - Szabványos Vényminták)

Olyan gyógyszerkészítmények gyűjteménye, amelyek több komponensből állnak, azok a Gyógyszerkönyv. hivatalos gyógyszerei, illetve melyeknek minőségi követelményeit OGYI szabványok írják le (FoNo orvosi).

A bennük foglalt készítmények neve, rövid, könnyen megjegyezhető, többnyire a gyógyszerformára, a gyógyszer hatására, illetve az összetételekre utaló. A készítmények neve után zárójelben a vényírásban megengedett „legnagyobb" rövidítés szerepel. A FoNo ismerete így lehetővé teszi bizonyos több komponensből álló gyógyszerkészítmény rövid felírását.

A FoNo VII.-be felvett gyógyszerek a megfelelő elnevezés, illetve a rövidítés felírásával és utána a „dosim" megjelöléssel rendelhetők, vagyis anélkül, hogy az egész vényt és a használati utasítást leírnánk. Ilyen esetben a gyógyszerész a gyógyszert a vényminta szerinti mennyiségben és szignatúrával adja ki. Ha a vényminta szerinti gyógyszer mennyiségét nem tartja az orvos

elegendőnek „dosim" helyett „doses duas" stb. jelzéssel ennek többszörösét is rendelheti.

Az orvos a FoNo szerint rendelt gyógyszerekhez még más gyógyszert is rendelhet. A vényminták használati utasítása az általános adagoláshoz igazodik. Amennyiben a vénymintában feltüntetett használati utasítástól eltérő adagolást kíván az orvos rendelni, akkor a vényen a kívánt, pontos, egyéni használati utasítást kell feltüntetni.

Amennyiben „dosim" rendelés esetén az orvos a használati utasítást nem tünteti fel, a gyógyszerész a vényelőiratban megadott használati utasítást írja a szignatúrára.

Erős hatású (keresztes) szert tartalmazó készítmények „dosim" módon való rendelése esetén - kivéve a külső használatra szánt készítményeket - az orvosnak a vényen a pontos használati utasítást minden esetben fel kell tüntetnie!

A kábítószer-rendelet hatálya alá tartozó gyógyszereket a FoNo nem tartalmazza.

A FoNo - felhasználási területének megfelelően - orvosi és gyógyszerészi kiadásban készült.

A gyógyszerészi kiadvány betűrendi sorrendben tartalmazza a készítményeket. A felsorolt alkotórészek alanyesetben és növekvő mennyiségi sorrendben vannak felsorolva. A gyógyszerészi FoNo tartalmazza az illető készítmény elkészítési módját röviden. Mivel a FoNo példatárnak tekintendő a gyógyszerrendelést és készítést egységesíti, irányadó kíván lenni.

Az orvosi FoNo - céljának megfelelően - hatástani csoportosításban tartalmazza a készítményeket és a készítendő gyógyszer egy adagját adja meg.

A FoNo VII.-ben hivatalos gyógyszerkészítmények **felhasználhatósági időtartama** a felhasználás végső időpontjáig tart. Az egyes recepteknél feltüntetett felhasználhatósági időtartam a gyógyszert készítő és kiadó gyógyszerész számára azt kell, hogy jelentse, hogy a készítmény kiadásánál figyelembe kell vennie a betegnél történt felhasználás időtartamát is. **Megszűnik tehát a készletben tartási idő fogalma.**

A felhasználhatósági időtartam végét (szabályos rövidítés: felh. i.) év, hó, nap megjelöléssel a szignatúrán minden esetben fel kell tüntetni, még akkor is, ha ez a magisztrális készítményeknél szokásos 6 hónap.

A FoNo VII. készítményei felhasználhatósági szempontból hat csoportba sorolhatók:

1.) rendeléskor készítendő
2.) 2 hét a felhasználhatósági idő (számos szemcsepp esetében)
3.) 1 hónap
4.) 3 hónap
5.) nem jelölt készítmények, (legfeljebb 6 hónapig használhatók fel)
6.) FoNo VII. alapkészítmények, régebbi néven FoNo galenikumok (legfeljebb 1 év)

Ad 1.

„Rendeléskor készítjük" utasítás esetén a felhasználhatósági idő úgy számítandó ki, hogy a FoNo által megadott dózis (ok) mennyiségét osztjuk az orvos által megadott egyszeri illetve napi adaggal. Az így kapott szám adja meg minden esetben a készítmény lejárati idejét.

Inf. ipecac.= 200 g

D.S. naponta 3 x 1 evőkanál = 3 x 15 g

Napi 45 g a beteg által bevett gyógyszer mennyisége 200 g / 45 g = 4,44

Tehát a készítmény 5 napig használható fel.

A gyógyszert a készítés után 24 órán belül ki kell adni és annak alkalmazását meg kell kezdeni.

Ad 2.

A felbontás utáni felhasználhatósági időtartam és a tárolási utasítás azoknál a recepteknél, amelyeknél ezt kiemelten kell kezelni, elő van írva.

Ilyen szigorú és szoros szabályozás általában a szemészeti készítmények gyógyszer csoportját érinti, amelyek zömében instabil hatóanyagokat tartalmaznak, aszeptikusan előállított receptösszetételek.

Ad 3,4,5.

A gyógyszertárban az expedíció meggyorsítására a vényelőiratok a várható szükségletnek megfelelő mennyiségben több dózisban előre is elkészíthető.

A készítmény 1 hónapig, 3 hónapig illetve max. 6 hónapig használható fel.

Ad 6.

A VII. Magyar Gyógyszerkönyvben nem hivatalos de több, a vényelőiratban alkotórészként, vagy önálló gyógyszerkészítményként is szereplő galenikumot FoNo alapkészítményként (régen „FoNo-Galenikum"-ként) szerepeltetnek. A FoNo-ban hivatalos galenikumok felhasználhatósági időtartama legfeljebb 1 év.

Állatgyógyászati magisztrális készítmények rendelésének egyszerűsítésére és egységesítésére szolgál a FoNo Vet. III. (Formulae Normales Veterinariae) közös kiadása van gyógyszerészek és állatorvosok számára. A vényelőiratok elkészítési technológiája megegyezik a FoNo-éval. Amennyiben a vényelőiratban jelzés nincs arra vonatkozóan, hogy milyen állat számára készül a gyógyszer, akkor valamennyi állat számára használható. Az expediálandó állatgyógyászati készítményre zöld színű „Állatgyógyászati célra" kiegészítő szignatúrát kell tenni.

c.) *formula magistralis*

Magisztrális gyógyszerrendelésről akkor beszélünk, ha az orvos az általa rendelt összetett gyógyszert az egyes alkotórészek nevének és mennyiségének pontos feltüntetésével rendeli.

A gyógyszerkészítmények fő alkotórészei:

1. remedium cardinale (hatóanyag)
2. remedium adjuvans (hatást elősegítő vagy módosító)
3. remedium vehiculum (készítményalap, vivőanyag és segédanyag), (ízjavító, tartósító)

Az orvos rendelhet egyadagos vagy többadagos gyógyszerformát. Az egyadagos szilárd gyógyszerforma felírási lehetősége kétféle, mégpedig a diszpenzált illetve dividált rendelési forma.

1. A **diszpenzált forma** esetén egy adag mennyiségét írja fel az orvos és rendelkezése szerint több hasonló adag mérendő.

Rp./
Ephedrinii chlorati
Extracti belladonnae sicci
ana centigramma unum (aa g 0,01)

Codeinii chlorati
centigrammata duo (g 0,02)

Coffeini
centigrammata quinque (g 0,05)

Acidi acetylsalicylici
centigrammata decem (g 0,10)

Aminophenazoni
centigrammata quindecim (g 0,15)

Lactosi
centigrammata viginti (g 0,20)

M. f. pulv.

Dentur tales doses No viginti (XX)

S: naponta 2 x 1 port bevenni étkezés után

2. A **dividált** gyógyszerfelírási mód esetén az orvos megadja az összes gyógyszermennyiséget és osztatja a kívánt adagokra.

Rp/
Codeinii chlorati
centigrammata quadraginta (g 0,40)

Coffeini
gramma unum (g 1,00)

Aminophenazoni
grammata quattuor (g 4,00)

Phenacetini
grammata sex (g 6,00)
M. f. pulv.
Divide in doses aequales No viginti (XX)

S: Naponta 3-szor 1 port étkezés után bevenni.

Többadagos gyógyszerforma rendelése esetén az orvos szintén **kétféle felírási mód**ot alkalmazhat.

1.) Az egyik szerint valamennyi alkotórész mennyiségét felírja pl:

Rp/
Acidi borici
grammata tria (g 3,00)

Talci
Zinci oxydati
ana grammata viginti quinque (aa gta 25,0)

Olei helianthi
grammata quadraginta septem (g 47,0)

M: f. suspensio

D. S.: Külsőleg, rázókeverék

Használat előtt felrázandó !

2.) A másik felírási mód szerint a vivőanyag mennyiségét a gyógyszerkészítmény összsúlyával adja meg.

Rp./
Aminophenazoni
Acidi ascorbici
Cacisali
ana grammata duo (aa gta 2,00)

Sirupi aurantii
grammata viginti (g 20,0)

Spiritus anisati
guttas quattuor (gtt IV.)

Tincturae ipecacuanhae
gramma unum (g 1,00)

Aquae destillatae
ad grammata centum (ad gta 100,0)

M.f. sol.

D. S. Naponta 3 x 1 kávéskanállal étkezés után bevenni.

Valamennyi hatóanyagot tartalmazó készítményt a százalék megjelölésével is fel lehet írni:

Rp./
Hydrogenii peroxydati diluti 3%
grammata centum (g 100,0)

M.f. sol.

D. S. Külsőleg 1 evőkanálnyit 1 pohár vízhez, toroköblítésre.

Az orvos egyedi rendelése szerint készülő magisztrális gyógyszer-készítményekhez a szükséges segédanyagok megválasztására, azok mennyiségére vonatkozóan a Gyógyszerkönyv és a FoNo általános és részletes rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni. A Gyógyszerkönyvben és az Országos Gyógyszerészeti Intézet előirataiban a víz desztillált vizet (Aqua destillata) jelent. A demineralizált víz (Aqua demineralisata) felhasználhatóságát az egyes készítményekre vonatkozó részletes előírások szabályozzák.
Injekciós, infúziós oldatok, aerosolok és szemcseppek készítéséhez demineralizált víz nem használható.
Az egyes készítményekre vonatkozó részletes előírás szövegében az alkohol mindig 96% v/v térfogatszázalékos etil-alkoholt (Alcoholum 96%), az éter pedig dietil-étert (a cikkely latin neve Aether) jelent.

Adagellenőrzés

A kereszt jelzéssel (+, ++, #, # #,) ellátott hatóanyagot tartalmazó, általános hatású, belsőleges célra szánt (perorális, rektális, parenterális) gyógyszerek elkészítése előtt a gyógyszerész köteles adagellenőrzést végezni. Ennek során a kereszt jelzéssel ellátott hatóanyagok orvosi vényen rendelt egyszeri és napi adagját (pro dosi, pro die) hasonlítjuk össze a VII. Magyar Gyógyszerkönyv IV. kötetében megadott legnagyobb (maximális) egyszeri és napi adagokkal.

A rendelt egyszeri adagot az alábbiakban leírtak értelmében számoljuk ki:

A perorális folyékony gyógyszereket térfogatra vagy cseppre lehet adagolni. A térfogatra való adagolásra a Gyógyszerkönyv a következő mértéket adja meg:

1 evőkanál 15 ml

1 gyermekkanál 10 ml

1 kávéskanál 5 ml

A ml-ben megadott mennyiségek tömegre való átszámolásakor a híg vizes oldatok sűrűségét 1,0-nek vesszük, vagyis 10 ml = 10 g.

Ha egy vizes oldat 50 %-ot meghaladó mennyiségben tartalmaz szirupot, és/vagy olyan anyagot, amelynek a sűrűsége az 1,0 g/cm^3 meghaladja akkor az ún. szirupfaktorral kell számolni. A szirupok sűrűségét 1,3 g/cm^3 -nek vesszük, tehát ebben az esetben pl. 10 ml = 13 g. Ha más olyan anyag is van a készítményben, amelynek a sűrűsége nem 1,0, akkor ezt a Gyógyszerkönyv II. kötetében az adott anyag cikkelyében megnézhetjük.

A FoNo orvosi kiadása az egyes készítményeknél megadja, hogy az oldat rendelt térfogata (pl. evőkanál) mennyi hatóanyagot tartalmaz.

A FoNo VII. előírása alapján, azoknál a vénygyűjteményben szereplő készítményeknél, melyeknél a dózis egysége ml-ben van megadva, a pontos és megbízható adagolás biztosítására bevezették a hitelesített, OGYI által jóváhagyott adagolókanállal történő dozírozást. Ezt az adagoló eszközt a gyógyszerész minden esetben köteles kiadni az expedíció során, ha az adott készítménynél ez jelölve van, illetve ha az egyedi magisztrális készítményt kanállal kell adagolni.

A cseppre való adagoláskor ismerni kell a cseppszámot, ami 1 g folyadék normálcseppjeinek száma. Ennek ismeretében kiszámolható a csepp tömege. A leggyakrabban használt oldószerből, a desztillált vízből 1 g = 20 csepp, így 1 csepp =

0,05 g. A cseppszámtáblázat a Gyógyszerkönyv IV. kötetének az elején, valamint a gyógyszerészi és az orvosi FoNo aktuális kiadásaiban található meg. A perorális cseppeknél (gutta) az orvosi FoNo az egyes vényelőiratoknál megadja az illető készítmény cseppszámát és az 1 cseppben lévő hatóanyag mennyiségét.

Az egy adagos gyógyszerformák (kúp, pilula, osztott por) esetében a már adagokra osztott gyógyszer kerül a beteg kezébe, ezáltal biztosított a megfelelő hatóanyag-mennyisége.

A rendelt napi adag kiszámolásakor azt kell figyelembe venni, hogy a vényen megadott szignatúra szerint hányszor kell a nap folyamán bevenni a gyógyszert. Általában kétféle rendelési mód a szokásos:

Naponta …-szor ,

…óránként.

Az **első esetben** a rendelt egyszeri adagot megszorozzuk a bevétel számával. Amennyiben a gyógyszert pl. naponta 2-3-szor rendeli az orvos, a többszöri azaz 3-szori bevétellel számolunk, mivel így nagyobb a beteg által bevett napi adag.

A **második esetben ,** ha gyógyszer bevételét ….. óránként adja meg a szignatúra, a gyógyszer bevételére 16 óra áll rendelkezésre (feltételezve, hogy a beteg 8 órát alszik). Ez azt jelenti, hogy pl. 4 óránkénti rendelés esetén a rendelt egyszeri adagot 4-el, 2 óránkénti rendelés esetén 8-al szorozzuk meg a rendelt napi adag kiszámolásakor. Ha az orvos a gyógyszer bevételét 5 óránként írja elő akkor hárommal, ha pedig 4-5 óránként kell a gyógyszert szedni akkor a többszöri lehetőséggel, tehát a 4 óránkénti bevétellel számolunk.

A VII. Magyar Gyógyszerkönyv IV. kötetében táblázatok formájában találhatók meg az egyes hatóanyagok legnagyobb és szokásos egyszeri és napi adagjai. **Az adagellenőrzéshez mindig a legnagyobb egyszeri és napi dózisokkal (pro dosi max., pro die max.) hasonlítjuk össze az orvos által rendelt egyszeri és napi adagokat.** A szokásos adagok tájékoztató jellegűek.

A gyógyszerek adagolása függ a beteg életkorától, ezért külön táblázat tartalmazza a gyógyszerek felnőttkori adagjait és a gyermekeknek **15 éves korig** adható adagokat. Ha a gyermek életkorának megfelelő adag közvetlenül nem található meg a táblázatban, akkor azt interpolálással kell kiszámítani.

Tekintettel arra, hogy a gyógyszeradagok nagysága az alkalmazás módjától is függ, a táblázatokban erre is találhatunk utalást. Azonban ha az alkalmazás módja nincs külön megjelölve, úgy az mindig per os bejuttatást jelent.

Nem adható ki a gyógyszer akkor, ha az adagellenőrzés során kiszámolt rendelt és legnagyobb adagok összehasonlításakor azt állapítjuk meg, hogy a kereszt jelzéssel ellátott hatóanyagból a **rendelt adag nagyobb, mint a Gyógyszerkönyvben megadott maximális adagok.** Ha az orvos a legnagyobb adagnál tudatosan többet akar rendelni akkor túllépési szándékát az adag mellé írt felkiáltójellel, kézjeggyel és pecséttel jeleznie kell. Ebben az esetben készíthető el és adható ki a gyógyszer.

Ahhoz, hogy az adagellenőrzés adatai áttekinthetőek legyenek, célszerű az alábbi táblázatot elkészíteni.

Ugyancsak a Gyógyszerkönyv IV. kötetében találjuk a gyógyszerek állatgyógyászati adagjainak összefoglalását is. Ez a táblázat –az adagolási mód és az állatfaj megjelölésével – a gyakrabban használatos gyógyszerek közepes adagjait tartalmazza. A megadott dózisok, ha más jelölés nincs, mg/ttkg-ra vonatkoznak.

Bevételre szánt/orális, folyékony gyógyszerkészítmények (preparationes liquidae peroraliae) Ph.Hg.VIII.

SOLUTIONES (Oldatok)

Definíció (Ph.Hg.VIII.):

A bevételre szánt/orális, folyékony gyógyszerkészítmények rendszerint olyan oldatok, emulziók vagy szuszpenziók, amelyek megfelelő vivőanyagban egy vagy több hatóanyagot tartalmaznak. Egyes készítmények kizárólag folyékony hatóanyag(ok)ból állnak (orális folyadékok).

Az orális folyékony gyógyszerkészítmények elkészíthetők alkalmas vivőanyag segítségével tömény, folyékony készítményekből hígítással, továbba orális oldatok, illetve szuszpenziók, orális cseppek vagy szirupok készítésére szánt porokból vagy granulátumokból.

A bevételre szánt, folyékony gyógyszerkészítmények előállításához felhasznált vivőanyagokat a hatóanyag(ok) természete és a készítmény alkalmazási módjának megfelelő organoleptikus tulajdonságok figyelembevételével kell kiválasztani.

A bevételre szánt, folyékony gyógyszerkészítmények alkalmas mikrobiológiai tartósítószereket, antioxidánsokat és más segédanyagokat, pl. diszpergáló, szuszpendáló, viszkozitásnövelő, emulgeáló, tompító anyagokat, továbbá nedvesítő, szolubilizáló, stabilizáló, ízjavító és édesítőszereket és az illetékes hatóság által engedélyezett színezéket is tartalmazhatnak.

Az emulziók szétválhatnak ugyan, de rázogatásra könnyen újra kell képződniük. A szuszpenziókban előfordulhat üledék, ennek azonban rázogatás hatására könnyen diszpergálódnia kell és az újraképződött szuszpenziónak elég stabilnak kell maradnia ahhoz, hogy pontosan adagolható legyen.

A készítmény tartályainak meg kell felelniük a „Gyógyszeres tartályok előállításához használt anyagok" és a „Gyógyszeres tartályok" című fejezetek követelményeinek, ha ezek előírásai vonatkoztathatók a felhasznált tartályokra.

A bevételre szánt, folyékony gyógyszerkészítményeket az alábbiak szerint csoportosíthatjuk: (Recepturai gyógyszerkészítési gyakorlaton csak a kiemelt gyógyszerformákkal foglalkozunk részletesen)

- **Bevételre szánt oldatok, emulziók, szuszpenziók**
- Porok és granulátumok bevételre szánt oldatokhoz, illetve szuszpenziókhoz

- **Bevételre szánt cseppek**
- Porok bevételre szánt cseppekhez
- **Szirupok**
- Porok és granulátumok szirupokhoz

Előállítás:

A bevételre szánt, folyékony gyógyszerkészítmények kifejlesztése során, ha a készítmény mikrobiológiai tartósítószert tartalmaz, az illetékes hatóság számára kielégítően bizonyítani kell a választott mikrobiológiai tartósítószer hatékonyságát. A készítmény tartósító tulajdonságainak megítéléséhez szükséges követelményekkel együtt, alkalmas vizsgálati módszer található „ A mikrobiológiai tartósítás hatékonysága" című fejezetben.

Az orális, folyékony gyógyszerkészítmények gyártása, csomagolása, tárolása és forgalmazása folyamán megfelelő intézkedésekkel biztosítani kell a mikrobiológiai tisztaságot, erre nézve „ A gyógyszerkészítmények mikrobiológiai tisztasága" című fejezetben találunk ajánlásokat.

Diszpergált részecskéket tartalmazó készítmények gyártásakor megfelelő intézkedésekkel biztosítani kell, hogy a részecskeméret az alkalmazási módnak megfelelő és ellenőrzött legyen.

Vizsgálatok:

1. A hatóanyagtartalom egységessége
2. A tömeg egységessége
3. A bevételre szánt cseppek adagolása és az adagolás egységessége
4. Kivehető tömeg vagy térfogat

Bevételre szánt oldatok, emulziók és szuszpenziók:

A bevételre szánt oldatokat, emulziókat és szuszpenziókat egyadagos vagy többadagos tartályokban forgalmazzák. A többadagos tartályokból az adagokat az előírt térfogat mérésére alkalmas eszközzel kell kimérni. Az eszköz többnyire 5 ml vagy ennek többszöröse mérésére alkalmas kanál vagy adagolópohár, de lehet ettől eltérő térfogatú orális fecskendő is.(Ez utóbbi megfelel a tű nélküli parenterális célra szánt fecskendőnek és a célnak megfelelő térfogatú.)

Azoknál a vénygyűjteményben szereplő készítményeknél, melyeknél a dózis egysége ml-ben van megadva, a pontos és megbízható adagolás biztosítására bevezették a hitelesített, OGYI által jóváhagyott adagolókanállal történő dozírozást. Ezt az adagoló eszközt a gyógyszerész minden esetben köteles kiadni az expedíció során, ha az adott készítménynél ez jelölve van, illetve ha az egyedi magisztrális készítményt kanállal kell adagolni. **(FoNo VII. utasítása)**

Bevételre szánt cseppek

A bevétere szánt cseppek vizes, alkoholos, vagy olajos oldatok, amelyeket megfelelő eszköz segítségével kis térfogatokban, pl. cseppekben adagolnak.

Szirupok:

A szirupok édes ízű és viszkózus, vizet tartalmazó készítmények. Legalább 45 % m/m szacharózt tartalmaz. Édes ízüket többértékű alkoholoktól vagy mesterséges édesítőszerektől is nyerhetik. A szirupok általában aromaanyagokat vagy más ízesítő anygokat is tartalmaznak. Többadagos tartályból az egyes adagokat az előírt térfogat kimérésére alkalmas eszközzel mérjük ki. Az eszköz többnyire adagolókanál vagy adagolópohár, amellyel 5 ml vagy ennek többszöröse mérhető ki.

Felirat:

A feliraton fel kell tüntetni az alkalmazott többértékű alkohol vagy édesítőszer nevét és töménységét.

Az oldat definíciója (Ph.Hg.VII.)

Az oldat - mint gyógyszerforma - gyógyszeranyagoknak megfelelő oldószerrel való oldásával készült, bevételre vagy külső használatra szánt, üledékmentes, tiszta, folyékony gyógyszerkészítmény.

Az oldat definíciója (FoNo VII.):

Az oldat (solutio) hatóanyag(ok) oldásával készült, bevételre vagy külsőleges használatra szánt üledékmentes, tiszta, folyékony gyógyszerkészítmény. Anyagszerkezeti szempontból a valódi oldatokkal azonos rendszernek tekinthetők a per os bevételre szánt cseppek, oldatos szemcseppek, orrcseppek, fülcseppek, a szirupok és az elixírek is.

A szirup (sirupus) bevételre szánt nagy (50 %-nál töményebb) koncentrációjú cukor vagy hexit oldat. Az elixír olyan oldat, amely a hatóanyag(ok)on kívül nagyobb mennyiségű cukrot és alkoholt is tartalmaz. Az előbbi általában szirup, az utóbbi

rendszerint tinktúra formájában van az összetételben. A mixtúra olyan oldat, amely tartalmazhat finom eloszlású szuszpendált hatóanyagot is, ez általában a tinktúrák hígítása során keletkezik.

Készítési követelmények (FoNo VII. alapján)

Oldatokat csak olyan hatóanyagokból és olyan töménységben (koncentrációban) készítünk, amelyek fizikai és kémiai szempontból stabilisak, tehát a kész oldat alkotórészei szobahőmérsékleten a felhasználhatóság időtartama alatt se váljanak ki, egyéb tulajdonságai (szín, szag stb.) se változzanak meg, alkotórészei pedig bomlást ne szenvedjenek. A felhasználhatóság időtartamát a folyadéküveg hátoldalán fell kell tüntetni.

Az oldatokat tömeg szerint mért anyagoknak tömegre történő oldásával vagy hígításával készítjük (m/m %). Egyes oldatok elkészítése a tömegre mért anyagnak az oldószerrel meghatározott térfogatra való oldásával is előírható.

Az oldás sorrendjének megválasztásakor a komponensek oldékonyságából indulunk ki. Legelőször a legrosszabbul oldódó komponenst elegyítjük a még tiszta oldószerben, majd a növekvő oldékonyság sorrendjében oldjuk a többi ható-és segédanyagot a vivőanyagban. Ha a komponensek oldhatósága között nincs számottevő különbség, az alkotórészeket a növekvő tömegük szerinti sorrendben oldjuk. Az illékony és átható szagú komponenseket utoljára adjuk az oldathoz.

A lassan oldódó anyagok oldódását melegítéssel gyorsíthatjuk meg (kivéve: termolabilis anyagok). A melegítés során elpárolgott oldószert pótoljuk.

Az oldódási sebességet növelhetjük még az oldat keverésével, illetve a szilárd hatóanyagok porításával, diszperzitásának és fajlagos felületének növelésével is.

Az oldatokat, ha szemmel látható idegen részeket tartalmaznak az oldatban, megszűrjük.

Oldószerként amennyiben nincs megjelölve **desztillált vizet** (Aqua destillata) használunk. Egyéb oldószerek:

- Alkohol, (alkohol esetében a 96 %-os alkohol (Alcoholum 96%) értendő, ha azonban a vényen a töménységre utaló jelzés nélkül szerepel, 70 %-os hígított alkoholt kell kiadni)

- Glicerin
- Propilén-glikol
- Semleges olaj
- Különböző növényi olajok.
- Propilén-glikolt és folyékony paraffint bevételre szánt oldatok készítésére nem használhatunk.

Az **oldékonyság megnövelésére** a következő technológiai lehetőségek vannak:

- a rossz oldékonyságú hatóanyag helyett a vegyület jó vízoldékonyságú sójának használata
- oldószer-elegy (koszolvens) alkalmazása
- a kémhatás kedvező megváltoztatása
- szolubilizáló
- komplexképző
- hidrotróp segédanyagok használata

Olyan hatóanyagok esetében, amikor az oldás vagy az oldatban tartás csak meghatározott kémhatáson lehetséges, a pH beállítására 2 M sósav-oldatot vagy 2 M nátrium-hidroxid oldatot használunk.

Oldatok tartósítására, ha ez szükséges, általában 1 % tartósító oldatot (Solutio conservans) használhatunk.

Az oldatok ízfedésére és ízesítésére **szirupok** használhatók:

- egyszerű szirup (Sirupus simplex Ph.Hg.VII.)
- narancs-szirup (Sirupus aurantii Ph.Hg.VII.)
- málna-szirup (Sirupus rubi idaei FoNo VII.)
- szorbit-szirup (Sirupus sorbiti FoNo VII.) (ennek előnye -tekintettel arra, hogy a szorbit hatértékű cukoralkohol- cukorbetegek is fogyaszthatják).

Az oldatok ízjavítására felhasználhatók még a FoNo VII.-ben hivatalos **alapoldatok** is:

- Diluendum bezaldehydi
- Diluendum menthae.
- Diluendum aromaticum (ez az alapoldat a FoNo VI.-ban volt hivatalos.)

Ízjavításra használhatunk még:

- 0,02 %-ban vanillint, szacharimid-nátriumot, illetve bármilyen az élelmiszeriparban engedélyezett ízjavítót.

A kész oldatokat mindig összerázzuk és amennyiben szükséges, megfelelő módon megszűrjük.

Szirupokhoz rendelt, vízben vagy alkoholban jól oldódó gyógyszereket a rendelt szirup legfeljebb 5 %-ának megfelelő mennyiségű desztillált vízben, 96 %-os alkoholban, vagy a kettő elegyében oldva adjuk a sziruphoz, amelynek mennyiségét a felhasznált oldószer mennyiségének megfelelően csökkentjük.

Az oldatok állandóságának biztosítására vagy a feloldandó hatóanyagok oldásának elősegítésére, oldatban tartására és az oldat esetleges mikrobiológiai tartósítására, ízesítésére, színezésére csak engedélyezett segédanyagok használhatók. Ezek mennyisége a feltétlenül szükségeset nem haladhatja meg.

Az oldatok expediálása:

Az oldatokat alkalmazásuknak megfelelő méretű és, színű üvegekben vagy műanyag tartályban expediáljuk.

Megjegyzés:

Az oldatokra vonatkozó ismeretek értelemszerűen vonatkoznak a következő gyógyszerformák esetében:

- gutta (nasogutta, otogutta is)
- inhalasolum
- klysma
- sirupus

Acidum chloratum dilutum 10% 50,0 g

(Acid. chlor. dil. 10%)

Ph.Hg. VII.

Acidum chloratum dilutum 10%.....50,0 g

Szignatúra: 15 cseppet fél pohár vízhez, étkezés közben elfogyasztani.

Expedíció: Cseppentős feltéttel ellátott üvegben.

Alkalmazása: Digestivum. Acidum.

Megjegyzés: A készítmény egyaránt hivatalos a FoNo VI.-, illetve a FoNo VII.-ben is. A fél-egypohárnyi vízzel a 10%-os hígított sósavat étkezés közben, vagy célszerűbben az étkezés előtt, közben és után, 3 részletben lehet meginni. A fogzománc kímélésére a gyógyszer szívószálon szívható fel.

Acidum lacticum dilutum 150,0 g

(Acid. lact. dil.)

FoNo VI., FoNo VII

Acidum lacticum.....50,0 g

Aqua destillata .....100,0 g

Szignatúra: Külsőleg. 1 evőkanálnyit 1 liter langyos vízhez, hüvelyöblítésre.

Készítés: A tejsavat elegyítjük a desztillált vízzel.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható (FoNo VI.).

Felhasználhatósági idő 1 hónap (FoNo VII.).

Alkalmazása: Adstringens ad irrigationem. Antisepticum. Hüvelyi fertőzésekben a normál hüvelyi pH helyreállítására, fertőtlenítésre.

Megjegyzés: Figyelmeztessük a beteget, hogy a hüvelyöblítést fekvő helyzetben, felhúzott lábakkal, megemelt medencével célszerű végezni. Az irrigátort összes tartozékával együtt használat előtt ki kell főzni.

Aetheroleum pro inhalatione 6,0 g

(Aetherol. pro inhal.)

FoNo VI., FoNo VII.

Aetheroleum eucalypti .....3,0 g

Aetheroleum pini silvestris .....3,0 g

Szignatúra: 10 cseppet 1 liter forró vízre, belélegzésre.

Készítés: Az illóolajokat elegyítjük egymással.

Expedíció: Sötét cseppentős feltéttel ellátott üvegben. 1 hónapig készletben tartható (FoNo VI.). Felhasználhatósági idő 1 hónap (FoNo VII.).

Alkalmazása: Expectorans. Phytotherapeuticum (FoNo VII.).

Megjegyzés: A vízgőzzel telített levegő belélegzése oldja a nyálkahártyára tapadt váladékot, az illóolaj elegy emellett enyhe izgató hatása révén elősegíti annak felköhögését. Az inhalálás módja: 10-15 cseppet 1-1,5 liter nyitott edényben levő forró vízbe, vagy kamillateába cseppentünk. A beteg e fölé hajlik vagy fordított tölcséren át, nyitott szájjal a gőzt belélegzi. A belélegzés 10-15 percig tart, ezt naponta 2-3 szor megismételjük. Az illóolajat kendőre vagy itatóspapírra cseppentve is alkalmazható, melyet a beteg szája előtt tart vagy alkalmas módon arca közelében rögzítünk. Szükség estén az orvos-felnőtt részére- 0,10 g mentollal is rendelheti.

Aluminium aceticum tartaricum solutum 100,0 g

(Alum. acet. tart. sol.)

Ph. Hg. VII.

Aluminium aceticum tartaricum solutum .....100,0 g

Szignatúra: Külsőleg. 10-szer annyi vízzel hígítva, borogatásra.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Adstringens. Antiphlogisticum. Antisepticum.

A gyógyszer ajánlott hígításai:

Borogatásra: 1 evőkanálnyit 1,5-2,5 dl vízhez.

Sebmosásra, bélbeöntésre: 1 evőkanálnyit 3-5 dl vízhez.

Toroköblítőnek: 1-2 kávéskanálnyit 1 pohár vízhez.

A készítmény összetétele a Ph. Hg.VII. szerint:

Aluminium sulfuricum solutum 25% .....300,00 g

Aqua destillata .....605,00 g

Calcium carbonicum .....36,00 g

Acidum aceticum dilutum 20% .....135,00 g

Acidum tartaricum ..... qu. s.

Készítés: Az alumínium-szulfát-oldatot vízzel hígítjuk. Az oldathoz részletekben, állandó kevergetés közben szórjuk a kalcium-karbonátot, majd a heves pezsgés megszűnte után részletekben, kevergetés közben öntjük hozzá a 20%-os hígított ecetsavat. A folyadékot gyakran felkeverve szobahőmérsékleten addig hagyjuk állni, míg a gázfejlődés megszűnik, a csapadék pedig leülepszik. A folyadék tisztáját leöntjük, a csapadékot pedig vászonszűrőre gyűjtve enyhén kipréseljük. Az egyesített folyadék minden 100 g-jában 1,75 g borkősavat oldunk. Az oldatot végül papírszűrőn megszűrjük.

Collodium cum acido salicylico 10,0 g

(Collod. c. acid. salicyl.)

FoNo VI., FoNo VII.

Acidum salicylicum .....2,0 g

Acidum lacticum .....2,0 g

Aether .....1,0 g

Collodium .....4,85 g

Oleum ricini .....0,15 g

Szignatura: Külsőleg. Bőrkeményedés ecsetelésére. „Tűzveszélyes" szignatúrával.

Készítés: A szalicilsavat oldjuk a tejsav, éter, collodium és ricinusolaj elegyében.

Expedíció: Jól záró üvegben.

Alkalmazása: Dermatologicum. Keratolyticum. Az elszarusodott felső hámrétegeket áztatással fel kell lazítani, azután el kell távolítani és csak ezután kell a készítménnyel ecsetelni, naponta 1-szer, ügyelve a környező bőr épségére. Minden harmadik ecsetelés után meleg vízben kell áztatni, míg a felpuhult szaruréteg enyhe húzással eltávolítható. Gyulladásos tünet esetén szünetet kell tartani.

Elixirium: olyan oldat, amely a hatóanyagokon kívül nagyobb mennyiségű cukrot és alkoholt tartalmaz. Az előbbi általában szirup, az utóbbi rendszerint tinktúra formájában van az összetételben.

Elixirium expectorans 200,0 g

(Elix. expect.)

FoNo VI.

Terpinum.....1,5 g
Mucilago hydroxyaethylcellulosi .....30,0 g
Elixirium thymi compositum.....100,0 g
Aqua destillata .....ad 200,0 g

Szignatura: Naponta 3-4-szer 1 evőkanálnyit étkezés után bevenni. „Használat előtt felrázandó" szignatúrával.

Készítés: A terpint a hidroxietilcellulóz-nyák részleteivel elszuszpendáljuk, a desztillált-víz egy részével a gyógyszeres üvegbe mossuk. Ehhez mérjük a kakukkfű-elixírt és a végén desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Expectorans. A terpin és a kakukkfű-elixír köptető hatást fejtenek ki.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Elixirium thymi compositum 150,0 g

(Elix. thymi.comp.)

Ph. Hg. VII., FoNo VI., FoNo VII.,

Elixirium thymi compositum.....150,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 1-2 kávéskanálnyit bevenni (FoNo. VI.).

Naponta 3-szor 5-10 ml-t bevenni. (FoNo VII.)

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Expectorans. A tracheobronchiális rendszer gyulladásos folyamataiban.

A készítmény összetétele a Ph. Hg. VII. szerint:

Tinctura aromatica ..... 1,00 g

Tinctura aurantii pro sirupo ..... 60,00 g

Tinctura thymi ..... 300,00 g

Natrium bromatum solutum 33,3% (FoNoVI.) ..... 45,00 g

Sirupus simplex ..... 594,00 g

Megjegyzés:

A kakukkfű-elixír sűrűségének értéke: kb. 1,163-1,178 g/ml.

56 g szacharózt tartalmaz 1 dózis.

Szükség esetén az orvos 0,30 g Codeinium chloratummal is rendelheti.

Tinctura aurantii pro sirupo: keserűanyagai cholinerg izgatással fokozzák a nyálszekréciót, étvágyjavító.

Tinctura thymi: Expectorans, antitussívum, carminatívum, antisepticum, stomachicum.

Natrium bromatum solutum: Csökkenti a garatreflexet.

Készítés: Az alkotórészeket elegyítjük és szükség esetén megszűrjük.

Elixirium tonisans 250,0 g

(Elix. tonis.)

FoNo VI.

Coffeinum ..... 0,50 g

Acidum citricum ..... 1,25 g

Dinatrium hydrogenphosphoricum ..... 7,50 g

Natrium dihydrogenphosphoricum ..... 17,50 g

Sirupus rubi idaei ..... 150,0 g

Diluendum benzaldehydi FoNo VI. ..... 0,25 g

Tinctura strychni ..... 2,50 g

Alcoholum 96 % ..... 12,5 g

Aqua destillata ..... ad 250,0 g

Szignatura: Naponta 2-3-szor 1 evőkanálnyit bevenni.

Készítés: A koffeint, a citromsavat, a dinátrium-hidrogénfoszfátot és a nátrium-dihidrogén-foszfátot vízben melegítéssel oldjuk. Az oldathoz a málnaszirupot, a benzaldehides-alapoldatot, a sztrichnosz-tinktúrát és a 96 %-os alkoholt elegyítjük. A készítményt az előírt tömegre kiegészítjük és jól összerázzuk.

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben. 6 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Tonicum. Roborans. Stimulans. Nervinum. Testi, szellemi kimerültség, aszténia, rekonvaleszcencia stb. esetén.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Gargarisma: (toroköblítők)

A toroköblítő folyadékok a szájüreg és a torok kezelésére szolgáló gyógyszerkészítmények. Alkalmazásuk célja lehet:

1. dezinficiálás,
2. dezodorálás (pl. bűzös vagy gennyes seb, ill. mikroorganizmus-bevonat esetén),
3. tisztítás (a szájüreg vagy a torok lerakódott vagy hozzátapadt szennyeződéseinek eltávolítása).

Gargarizmák alkalmazása után meghatározott ideig fogmosás, szájöblítés, folyadék fogyasztás, étkezés mellőzendő.

Gargarisma antiseptica 100,0 g

(Gargarism. antiseptic.)

FoNo VII.

Chlorhexidinum solutum 20% ..... 0,50 g

Sorbitum ..... 30,0 g

Diluendum menthae FoNo VII. ..... 0,50 g

Aqua destillata ..... ad 100,0 g

Szignatura: Külsőleg. Szájöblögetésre.

Készítés: A szorbitot oldjuk a desztillált víz felében, majd hozzámérjük klórhexidin-törzsoldatot és a menta alapoldatot, végül a desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő 3 hónap.

Alkalmazása: Antisepticum. A torok és a szájnyálkahártya bakteriális gyulladásos folyamatai. A klórhexidin alkalmas a száj-és toroknyálkahártya fertőtlenítésére. Ínygyulladás, afta, torokfájás, mandulagyulladás kezelésére.

A klórhexidin baktericid hatása mind a Gram-pozitív, mind a Gram-negatív baktériumokra erős, míg Pseudomonas és Serratia törzsekre és néhány Proteus törzsre valamivel gyengébb.

Krónikus alkalmazása során a fogazat és a nyelv sárgás-barnás elszíneződése előfordulhat, ez azonban a kezelés befejeztével spontán megszűnik.

Egyes fogkrémekkel inkompatibilis, ezért figyelmeztessük a beteget, hogy a kezelés és a fogmosás között fél óra teljen el.

Gargarisma chloroformii 250,0 g

(Gargarism. chlorof.)

FoNo VI.

Polysorbatum 20 ..... 1,0 g

Aetheroleum menthae piperitae ..... X gtt.

Aqua destillata ..... 20,0 g

Chloroformium ..... 2,0 g

Aqua destillata ..... ad 250,0 g

Szignatura: Külsőleg, 3 evőkanálnyit 1/2 pohár vízhez toroköblítésre. „Használat előtt felrázandó !"

Készítés: A gyógyszeres üvegbe mérjük a poliszorbát 20-at és elegyítjük a borsosmentaolajjal. Rázogatás közben 2-3 részletben hozzáadjuk a 10,0 g desztillált vizet, majd a kloroformot és erőteljesen összerázzuk. Végül a desztillált vízzel elegyítjük részletenként, rázogatás közben.

Expedíció: Sötét, szögletes üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Gargarisma. Pharyngitis catarrhalis acuta, pharyngitis chronica atrophica esetén, fájdalmat csillapító száj-és toroköblítésre.

Gyógyszertechnológiai vonatkozás: A borsosmentaolajat a poliszorbát 20 szolubilizálja. A kloroform egy része vízben oldódik, a fennmaradó részt a poliszorbát 20 szolubilizálja ill. emulgeálja.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Gargarisma chlorogenii 100,0 g

(Gargarism. chlorogen.)

FoNo VI., FoNo VII.

Chlorogenium .....2,0 g

Natrium tetraboricum.....2,0 g

Natrium hydrogencarbonicum .....4,0 g

Aqua destillata .....92,0 g

Szignatura: Külsőleg. 15 ml-nyit 1 pohár langyos vízhez. Óránként szájöblítésre.

Készítés: Meleg desztillált vízben rázogatással oldjuk a nátrium-tetraborátot, majd ha lehűlt a klorogént végül a nátrium-hidrogén-karbonátot. Homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét, szögletes üvegben. Rendeléskor készítjük. Felhasználhatósági idő 3 hónap. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Alkalmazás: Gargarisma. Antimycoticum. Antisepticum. Desodorans. Csecsemő részére soor (Candidiasis) esetén a szignatura szerint hígított oldatba mártott vattadarabbal a beteg területet naponta 2-3-szor enyhén meg kell nedvesíteni.

A chlorogenium fertőtlenítő, baktericid hatású, feloldja az elhalt szöveteket, ezáltal szagtalanít. A bórax enyhe antimycoticum.

Glycerinum boraxatum 20,0 g

(Glycerin. borax.)

FoNo VI., FoNo VII.

Natrium tetraboricum.....4,00 g

Glycerinum .....16,0 g

Szignatura: Külsőleg. Bóraxos glicerin. Ecsetelésre.

Készítés: A glicerinben oldjuk a nátrium-tetraborátot.

Expedíció: Üveg vagy műanyag tartályban.

Megjegyzés: Szénhidrátok és savanyú vegyhatású anyagok elősegítik a Candida albicans növekedését. Ezért candidiázis (soor-fertőzés) esetén szirupok, bóraxos méz, bórsavas glicerin alkalmazása nem ajánlatos. Nagy kiterjedésű bőrfelületre ne alkalmazza a beteg. Soor-fertőzésre lásd még a Gargarisma chlorogenii és az Unguentum boraxatum vényeket.

Alkalmazás: Antimycoticum. Csecsemők szájpenésze esetén ecsetelésre, vagy gumiszopóka megnedvesítésére, minden etetés, vagy szoptatás után legalább naponta 3-szor használatos. Rendelik azonban hüvelyi gombás fertőzések kezelésére is. Cukorbetegek perigenitális bőr-soorjának kezelésére.

Glycerinum ichthyolatum 50,0 g

(Glycerin. ichthyol.)

FoNo VI.

Ammonium bitumensulfonicum .....10,0 g

Glycerinum .....40,0 g

Szignatura: Külsőleg.

Készítés: Az ammónium-bitumenszulfonátot elegyítjük a glicerinnel.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Resorbens. Antiphlogisticum. Antisepticum. Keratoplasticum.

A méh hüvelyi része elé helyezett, fonállal megkötött, gyógyszerrel átitatott tampont másnap a kilógó fonálnál fogva a beteg maga távolíthatja el.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Cseppek: (Gutta) Cseppek elnevezés alatt a bevételre szánt (perorális), cseppszámra adagolt oldatokat értjük.

A bevételre szánt cseppek olyan oldatok, emulziók, szuszpenziók, amelyeket megfelelő eszköz segítségével kis térfogatokban pl. cseppekben adagolnak. (Ph.Hg.VIII.)

A hatóanyagot tartalmazó oldatok cseppszámra adagolásánál fontos, hogy a cseppentés mindig egyforma legyen, vagyis az egyes adagok hatóanyagtartalma megegyezzen. Ezért vezették be a *normálcsepp* fogalmát.

A **normálcsepp** a függőleges helyzetű normálcseppentővel mért csepp. A normálcseppentő olyan üvegkapilláris, amelynek 3 mm belső átmérőjű kör alakú cseppentőfelülete a kapilláris tengelyére merőleges sík. 100 normálcsepp 19-21 °C hőmérsékletű víz tömege 4,75-5,25 g, *1 normálcsepp víz tömege tehát kereken 0,05 g.*

A **cseppszám** 1 g folyadék normálcseppejeinek száma. A leggyakoribb folyékony gyógyszerek cseppszámáról a Ph.Hg.VII. IV. kötet / I. táblázat tájékoztat. **A FoNo. VI.-ban hivatalos cseppek számát az orvosi kiadás az egyes cikkelyekben adja meg.**

A cseppszámra adagolt gyógyszeres oldatokat alkalmas módon az üveghez illesztett pipettával vagy csőrszerűen kiképzett tartály segítségével lehet adagolni. Cseppentővel ellátott tartályok műanyagból is készülnek ún. centrálcseppentős és peremcseppentős kivitelben. Peremcseppentős edényből cseppentve a dőlés szögnek nincs jelentősége, centrálcseppentősnél fontos. Megkívánt, hogy a különféle cseppentővel nyert cseppek normál méretűek, ill. a normált megközelítőek legyenek.

Trituráció: Porhígítás.

Az 50 mg-nál (=5 cg, = 0,05 g) kisebb mennyiségben rendelt gyógyszereket mg-nyi leolvasási pontossággal mérjük le, vagy a gyógyszerekből a mérés pontosságának biztosítása érdekében hígításokat készítünk. A szilárd hígításokhoz laktóz használatos. Laktóz intolerancia esetén más indifferens szilárd anyaggal is készíthetjük. Készletben csakis a rendelkezésekben megengedett **1+9** arányban laktózzal a leggondosabb keveréssel készített porhígításokat (triturációk) tarthatjuk, **legfeljebb 10 g**-os mennyiségben.

A porhígítások tároló edényein könnyen el nem távolítható felirattal jelezzük a gyógyszer nevét, a megfelelő hatáserősség (kereszt jelzés) jelzését, a hígítás fokát (1+9) és a hatóanyagokra vonatkoztatott legnagyobb adagokat, továbbá a trituráció készítőjének nevét és a készítés idejét. A triturációkat a hatóanyagra vonatkozó előírásoknak megfelelően tárolhatjuk **legfeljebb 5 évig**.

Készíthetők 1+99 arányban is hígítások, de ezek nem tarthatók el, a fölösleget meg kell semmisíteni, csak rendeléskor készíthetők el.

+Gutta aethylmorphini 10,0 g

(Gutt. aethylmorph.)

FoNo VI., FoNo VII.

Aethylmorphinium chloratum.....0,20 g

Diluendum benzaldehydi FoNo VI. (FoNo VII.) .....1,0 g

Aqua destillata .....ad 10,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 15 cseppet kevés vízben bevenni.

Készítés: Az etilmorfin-kloridot oldjuk a desztillált víz egy részében, elegyítjük a benzaldehides alapoldattal, majd vízzel 10,0 g-ra egészítjük ki.

Expedíció: Sötét, cseppentős feltéttel ellátott üvegben.

FoNo VI.: Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Felhasználhatósági idő 3 hónap. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Alkalmazása: Antitussicum. Analgeticum. Kínzó köhögés csillapítására.

Gyermekgyógyászatban ne alkalmazzuk !

Megjegyzés:

Az etil-morfinium-klorid centrális támadáspontú köhögés és fájdalomcsillapító.

1 g készítmény 25 normálcsepp.

+Gutta analeptica 20,0 g

(Gutt. analept.)

FoNo VI.

Tinctura strychni .....2,0 g

Coffeinum natrium benzoicum .....2,0 g

Nicethamidum.....5,0 g

Aqua destillata .....ad 20,0 g

Szignatúra: Naponta 3-4-szer 10-20 cseppet ½ pohár vízben, étkezés közben bevenni.

Készítés: A koffein-nátrium-benzoátot feloldjuk vízben, hozzáelegyítjük a sztrichnosz-tinktúrát és a niketamidot. A maradék vízzel kiegészítjük, homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét, pipettás üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Analepticum. Stimulans.

Általános gyengeséggel, kimerüléssel járó vérkeringési és légzési zavarok, krónikus bronchitisz esetén. Antihisztaminok okozta fáradtságérzet, álmosság ellen. A sztrichnosz-tinktúra és a niketamid erős hatású szerek, ezért az orvosnak minden esetben fel kell tüntetni a pontos adagolást. Bevétele cukorra cseppentve, vagy cukros vízben ajánlott.

1 g készítmény 20 normálcsepp.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Gutta carminativa

(Gutt. carminat.)

FoNo VI., FoNo VII.

Aetheroleum carvi..... V gtt

Aetheroleum foeniculi ..... V gtt

Aetheroleum menthae piperitae ..... V gtt

Tinctura aromatica .....10,0 g

Alcoholum 96% .....2,0 g

Szignatura: *FoNoVI:* Szükség esetén 5-10 cseppet cukorra cseppentve bevenni.

FoNoVII: Délben és este étkezés után 25 cseppet ¼ pohár vízben bevenni.

Készítés: Az egyes alkotórészeket elegyítjük egymással.

Expedíció: Sötét, cseppentős feltéttel ellátott üvegben.

FoNo VI.: Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Felhasználhatósági idő 3 hónap.

Alkalmazása: Carminativum. Spasmolyticum. Phytotherapeuticum. (FoNo VII.) Puffadásra, fokozott gázképződéssel járó zavarok.

Ellenjavallat: Epevezeték elzáródás, epehólyaggyulladás, mentol vagy egyéb ebbe a családba tartozó rokon vegyületekre érzékenység, súlyos májkárosodás. 12 év alatti életkor.

Gutta cholagoga 10,0 g

(Gutt. cholagog.)

FoNo VI., FoNo VII.

Aetheroleum juniperi .....0,50 g

Aetheroleum pini silvestris .....0,50 g

Aetheroleum rosmarini .....1,5 g

Aetheroleum eucalypti.....1,5 g

Aetheroleum menthae piperitae .....2,5 g

Oleum helianthi.....ad 10,0 g

Szignatura: Naponta 4-5-ször 3-5 cseppet cukorra cseppentve, étkezés előtt bevenni. Görcsös állapotban egyszerre 25-30 cseppet szükséges bevenni.

Készítés: Az egyes alkotórészeket elegyítjük egymással.

Expedíció: Sötét cseppentő feltéttel ellátott üvegben.

FoNo VI.: Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Felhasználhatósági idő 3 hónap. Felbontástól számítva 1 hónapig használható.

Alkalmazása: Cholagogum. Phytotherapeuticum.(FoNo VII.) Epehajtó, az epeutak funkcionális megbetegedéseiben.

Aetheroleum juniperi: Enyhe görcsoldó, carminatív, enyhén antiszeptikus hatású.

Aetheroleum pini silvestris: Enyhe nyálkahártyaizgató, nyákoldó.

Aetheroleum rosmarini: Spasmolyticus hatást fejt ki az epeutakban és a vékonybélben.

Aetheroleum eucalypti: Antiszeptikus hatás, expectorans.

Aetheroleum menthae piperitae: Spasmolyticum, enyhe antiszeptikus hatású, gyulladáscsökkentő, fokozza a nyál és epetermelést.

+Gutta codeini 10,0 g

(Gutt. codein.)

FoNo VI

Codeinium phosphoricum.....0,20 g

Diluendum menthae FoNo VI.....1,0 g

Aqua destillata .....ad 10,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 15 cseppet kevés vízben bevenni.

Készítés: A kodeinium-foszfátot oldjuk a desztillált vízben majd a menta alapoldatot elegyítjük hozzá.

Expedíció: Sötét pipettás üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Contratussicum. Analgeticum.

Megjegyzés: A járművezető képességet és a balesetveszéllyel járó munka végzését befolyásolhatja. Újszülöttkorban alkalmazása nem ajánlatos. A kodeinum-foszfát a női anyatejbe átjuthat és a szoptatott csecsemőben mérgezési tüneteket okozhat.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

1 g készítmény 35 normálcsepp.

Gutta expectorans 21,0 g

(Gutt. expect.)

FoNo VI., FoNo VII.

Tinctura saponariae.....10,0 g

Tinctura thymi.....10,0 g

Spiritus anisatus.....1,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 15 cseppet kevés vízben, étkezés után bevenni.

Készítés: A készítményt a szappangyökér-tinktúra, a kakukkfű-tinktúra és ánizsos szesz elegyítésével állítjuk elő.

Expedíció: Sötét pipettás üvegben.

FoNoVI: 1 hónapig készletben tartható.

FoNoVII: Felhasználhatósági idő 3 hónap. Felbontástól számítva 1 hónapig használható.

Alkalmazása: Expectorans. Phytotherapeuticum. A légutak fokozott váladékozással járó gyulladásos folyamatai.

Megjegyzés:

Tinctura saponariae: Surfactants, emulsificans, fokozza a nyákszekréciót, a torok ingerlésével köhögést okoz, így elősegíti a felhalmozódott váladék kiürülését.

Tinctura thymi: Expectorans, antitussivum, carminativum,antisepticum, stomachicum.

+Gutta expectorans composita 20,0 g

(Gutt. expect. comp.)

FoNo VI., FoNo VII.

Ephedrinium chloratum.....1,0 g

Kalium iodatum.....3,0 g

Tinctura saponariae.....8,0 g

Tinctura thymi.....8,0 g

Szignatúra: Naponta 3-szor 15-20 cseppet kevés vízben, étkezés után bevenni.

Készítés: Az efedrinium-kloridot és a kálium-jodidot oldjuk a szappangyökér-tinktúra és a kakukkfű-tinktúra elegyében.

Expedíció: Sötét, cseppentő feltéttel ellátott üvegben.

FoNoVI: 1 hónapig készletben tartható.

FoNoVII: Felhasználhatósági idő 3 hónap. Felbontástól számítva 1 hónapig használható.

Alkalmazása: Expectorans. Emphysemás és egyéb krónikus bronchitis esetében.

1 g készítmény 40 normálcsepp.

Megjegyzés:

Ephedrinium chloratum: Sympathomimeticum, amelynek hatása az adrenalinéhoz képest enyhébb, de tartósabb. A központi idegrendszert, különösen a légzőközpontot izgatja, a hörgőket tágítja.

Kalium iodatum: A készítményben mint köptető szerepel.

++ Gutta methylhomatropini composita 10,0 g

(Gutt. methylhomatropin. comp.)

FoNo VI.

Methylhomatropinium bromatum.....0,025 g

Aethylmorphinium chloratum.....0,20 g

Diluendum benzaldehydi FoNo VI.....1,0 g

Aqua destillata .....ad 10,0 g

Szignatura: Esténként 15 cseppet kevés vízben bevenni.

Készítés: Az etil-morfinium-kloridot és metil-homatropinium-bromidot desztillált vízben oldjuk, majd a benzaldehides alapoldatot elegyítjük hozzá. A 25 mg metil-homatropin-bromid 1+9-es triturációból mérhető le (0,25 g).

Expedíció: Sötét, pipettás üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Analgeticum. Parasympatholyticum. Különösen a mirigyelválasztást gátolja jól. Nyálfolyás, éjjeli izzadás, hyperaciditás, gyomorfekély esetén rendeljük.

Megjegyzés: Alkalmazása látászavart okozhat (járművezetés, baleseti veszéllyel járó munka!). A női tejbe átjutó etil-morfinium-klorid és metil-homatropinium-bromid a szoptatott csecsemőben mérgezettségi tüneteket okozhat. Neuroleptikumokkal és triciklusos antidepresszánsokkal nem szedhető (toxikus mellékhatások).

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

1 g készítmény 24 normálcsepp.

Gutta stomachica 25,0g

(Gutt. stomach.)

FoNo VI., FoNo VII.

Fono VI.:

Tinctura strychni .....1,0 g

Tinctura chinae composita .....24,0 g

FoNo VII.:

Tinctura chinae composita .....25,0 g

Szignatura: Étkezés előtt 1/2 órával 30 cseppet kevés vízben bevenni.

Készítés: *FoNo VI*: A két tinktúrát elegyítjük.

Expedíció: Sötét, pipettás üvegben.

FoNoVI: 1 hónapig készletben tartható.

FoNoVII: Felhasználhatósági idő 3 hónap.

Alkalmazása: Stomachicum. Amarum. *FoNo VI*: Tonicum. A tinctura chinae composita a gyomorsav és nyálelválasztást fokozza.

Javallat: Étvágytalanság, dyspepsia.

1 g készítmény 56 normálcsepp.

Gutta valerianae cum mentholo 20,0 g

(Gutt. valer. c. menthol.)

FoNo VI., FoNo VII.

Mentholum.....0,50 g

Tinctura valerianae aetherea .....ad 20,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 25-30 cseppet kevés vízben bevenni. Hűvös helyen tartandó! Tűzveszélyes!

Készítés: A mentolt oldjuk az éteres valeriana tinktúrában.

Expedíció: Sötét, cseppentős feltéttel ellátott üvegben.

FoNo VI.: Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Rendeléskor készítjük. Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.

Alkalmazása: Sedativum. Phytotherapeuticum. Szorongás, alvási zavar kezelésére.

Megjegyzés:

Mentholum: Spasmolyticum, migrén profilaktikum.

Tinctura valerianae aetherea: Anxiolyticum. Alvászavarokban, nyugtalan, szorongó állapot megszüntetésére.

Javallat: Szorongás, enyhe alvási zavar, nyugtalanság, feszültség megszüntetésére.

#Gutta vegetosedativa

(Gutt. vegetosed.)

FoNo VI.

Phenobarbitalum natricum ..... 1,0 g

Tinctura belladonnae ..... 10,0 g

Tinctura valerianae alcoholica ..... 20,0 g

Aetheroleum menthae piperitae ..... V gtt

Szignatura: Naponta 3-szor 30 cseppet kevés vízben bevenni.

Készítés: A fenobarbitál-nátriumot oldjuk a belladonna-tinktúra, az alkoholos valeriána-tinktúra és a borsosmentaolaj elegyében.

Expedíció: Sötét, pipettás üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Sedatívum. Spasmolyticum.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

1 g készítmény 60 normálcsepp.

Hydrogenium peroxydatum dilutum 3% 100,0 g

(Hydrog. perox. dil. 3%)

FoNo VI., FoNo VII.

Hydrogenium peroxydatum dilutum 3% FoNo VI., FoNo VII. 100,0 g

Szignatúra: Külsőleg. 1 evőkanálnyit 1 pohár vízhez. Száj- és toroköblítésre.

Expedíció: Sötét üvegben, adagolókanállal.

FoNoVI: 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Enyhe antisepticum. Desodorans.

Megjegyzés: Bűzös és gennyes seb szagtalanítására, tisztítására, pörkök oldására, a sebbe beragadt kötések eltávolítására 2-4 evőkanálnyit 2 dl vízhez utasítással rendelhetik.

A készítmény összetétele a FoNo VI., FoNo VII. szerint:

A készítmény 2,8-3,2 m/m % hidrogén-peroxidot tartalmaz.

A beteget figyelmeztessük, hogy a készítmény szembe ne kerüljön!

Készítés: 0,02 tömegrész fenacetint 100 tömegrész meleg desztillált vízben oldunk és az oldatot lehűtjük. 3 tömegrész 30 %-os tömény hidrogén-peroxid oldatot a fenacetint tartalmazó desztillált vízzel annyi tömegrészre hígítjuk, ahány tömegszázalék hidrogén-peroxidot tartalmaz a 30 %-os tömény hidrogén-peroxid oldat. (FoNo VI.)

Készítés FoNo VII. szerint: A 30 %-os tömény hidrogén-peroxid-oldat 50,0 grammját kb. 200,0 g desztillált vízzel elegyítjük, majd az 5,0 gramm tartósító oldatot hozzáadva, desztillált vízzel 500,0 g-ra kiegészítjük és szükség esetén szűrjük.

Eltartás: Jól záró alkáliszegény üvegben, fénytől védve, hűvös helyen tartandó.

Megjegyzés:

Hydrogenium peroxydatum dilutum: A sejtben jelenlévő kataláz hatására oxigént fejleszt, ami az elhalt szövettörmeléket roncsolja, a sebet szagtalanítja és tisztítja, a pörköket oldja, a habképződés a véralvadást gyorsítja.

Klizmák:

A klizma (csőre) rektális bevitelre szánt folyékony gyógyszerforma. A makroklizma térfogata 50-1000 ml, ill. mikroklizmáké pedig 2-10 ml.

Más kifejezés: enema (beöntés). FoNo VI.

FoNo VII.: Rektális oldatok

A rektális oldat (klysma) gyógyszeranyagok oldásával készült, rektális alkalmazásra szolgáló (végbélbe juttatandó) vizes oldat, amely általában makromolekulás segédanyagot is tartalmaz. A kis térfogatú rektális oldatokat (2-10 ml) mikroklizmáknak, a nagyobb térfogatú oldatokat (50-100 ml) makroklizmáknak nevezik. A gyógyszeres klizmákon kívül használnak még tápláló és tisztító klizmákat is. Előállításuk a vizes oldatok készítésével mindenben megegyezik.

A klizmák felosztása felhasználásuk szerint :

- tisztító klizmák: Pl. langyos víz, szappanos víz, kamilla tea, glicerin-víz elegye, térfogatuk általában felnőtteknek: 1000 ml, gyermekeknek 500 ml
- tápláló klizmák: a mai modern infúziós terápia mellet jelentőségük egyre inkább a háttérbe szorul
- gyógyszeres klizmák: rektális gyógyszerbevitelre használatosak, melynek célja helyi vagy általános hatás elérése. *A rektálisan bevitt hatóanyagok adagja azonos a per os adagokkal, hacsak a Ph.Hg.VII. „per rectum" adagot nem tartalmaz.*

A rektális gyógyszerbevitel esetén a klizma előnye a végbélkúppal vagy a rektális kapszulával szemben, hogy a hatóanyag nagyobb felületen ezért, kisebb koncentrációban érintkezik a nyálkahártyával, ezáltal a helyi izgató hatás csekélyebb. A rektálisan alkalmazott oldatok viszkozitását nyákokkal növelik. Ezek mintegy bevonják a bélnyálkahártyát, csökkentik a hatóanyag esetleges helyi irritáló hatását és elősegítik annak a kontaktusát a felszívódást biztosító felülettel. Erre a célra használtak zselatin-oldatot, dextránt, polividont, ma már azonban elsősorban cellulóz-étereket, főként a hidroxi-etil-cellulózt, a metil-cellulózt vagy a karboxi-metil-cellulóz-nátriumot. A nyákokat tartalmazó klizmákat -ha eltartásuk bizonyos ideig megengedett - általában metil-p-hidroxi-benzoáttal tartósítják (rejtett inkompatibilitás).

A klizmákat rendszerint testhőmérsékletre felmelegítve juttatják be - mennyiségüktől függően - körtefecskendővel vagy irrigátorkannával. A kisebb térfogatú klizmákat (50-200 ml) több országban már olyan összenyomható műanyag tartályban hozzák forgalomba, amely a széklet visszaszívását megakadályozó szeleppel és az applikációt biztosító megfelelő feltéttel van ellátva.

A *mikroklizma (rektiola)* egyadagos gyógyszerforma, melynek térfogata kb. 2-10 ml, és az applikációt a beteg számára is egyszerűvé tevő elasztikus műanyag tartályban hozzák forgalomba.

Klysma chlorali 200,0 g

(Klysm. chloral.)

FoNo VI.

Phenazonum.....2,0 g
Chloralhydratum.....3,0 g
Aqua destillata.....125,0 g
Mucilago hydroxyaethylcellulosi.....70,0 g

Szignatura: Egyszerre a felét langyos csőrének beadni.

Készítés: A letárált gyógyszeres üvegbe mérjük a desztillált víz 125 grammját. Feloldjuk benne a fenazon 2 grammját, majd a klorálhidrát 3 grammját. Végül belemérjük a hidroxietil-cellulóz nyák 70 grammját. Homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Sedativum. Antispasmoticum. Hypnoticum.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Klysma chlorali pro infante 80,0 g

(Klysm. chloral. pro infant.)

FoNo VI., FoNo VII.

Chloralhydratum.....1,00 g
Aqua destillata.....49,0 g
Mucilago hydroxyaethylcellulosi.....30,0 g

Szignatura: Csecsemőnek 1/4-ét, kisgyermeknek 2 éves korig 1/2-ét, 2 éves kor felett az egész mennyiséget langyosan csőrének beadni. Gyermekgyógyszer!

Készítés: A klorál-hidrátot oldjuk a desztillált vízben, majd a hidroxi-etil-cellulóz nyákkal elegyítjük. A nyák megnöveli a csőre tartózkodási idejét a végbélben (ill. a vastagbélben) és csökkenti a hatóanyag nyálkahártya-irritáló hatását.

Expedíció: Sötét, üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Sedativum. Antispasmoticum. Anticonvulsivum. Hypnoticum. Spazmofilia, eclampsias görcsök stb. esetén. A gyermek a beadást követően mintegy 3-5 perc múlva elalszik.

A klorál-hidrát hypnoticum és sedatívum. 6-8 óráig tartó elalvást okoz. Nagy adagban fájdalmat, görcsöket és delíriumot is szüntet.

Rendeléskor készítendő, tekintettel arra, hogy a klorál-hidrát vizes oldatban gyorsan bomlik. Oxidálódhat, triklór-ecetsav keletkezik, ami irritál és maga is reakcióba léphet.

Megjegyzés: Görcsroham alatt csecsemőnek egyszerre a negyed részét vagy a felét, körtefecskendő segítségével a végbélbe fecskendezni. A farpofákat addig egymáshoz kell szorítani, míg a gyermek el nem alszik. Ez mintegy 3-5 perc múlva szokott bekövetkezni.

Klysma laxans 10,0 g

(Klysm. lax.)

FoNo VI., FoNo VII.

Trinatrium citricum.....0,90 g
Natrium laurylsulfuricum .....0,10 g
Sorbitum.....3,0 g
Glycerinum .....3,0 g
Solutio conservans .....0,20 g
Aqua destillata .....ad 10,0 g

Szignatúra: Hashajtó csőre. Testhőmérsékletre melegítve az egészet beadni. Gyermeknek az adag felét.

Készítés: A letárált gyógyszeres üvegbe mérjük a desztillált víz 2,8 grammját és a glicerin 3 grammját. Homogenizáljuk. A vivőanyagban rázogatással feloldjuk a trinátrium citrát 90 centigrammját, a szorbit 3 grammját. Ezután oldjuk a nátrium-laurilszulfát 10 centigrammját. Végül hozzámérjük a konzerváló oldat 20 centigrammját. Homogenizáljuk.

Megjegyzés: Gyermeknek az adag felét használjuk. Gyermeknek történő rendelés esetén a szignatúrán a „Gyermekgyógyszer" feliratnak is szerepelnie kell.

Expedíció: Műanyag flakonban, csőrös feltéttel. Ennek hiányában, sötét gyógyszeres üvegben expediáljuk.
Alkalmazás: Laxans. Drasticum. Pár perc alatt bőséges székletürítés következik be. A készítmény helyileg hat a végbél izgatása által.

Klysma phosphata 1000,0 g

(Klysm. phosphat.)

FoNo VII.

Dinatrium hydrogenphosphoricum .....50,0 g
Natrium dihydrogenphosphoricum .....133,2 g
Solutio conservans .....10,0 g
Aqua destillata .....ad 1000,0 g
Szignatúra: Tisztító klizma. Testhőmérsékletre melegítve az egészet beadni.
Készítés: A szilárd alkotórészeket oldjuk a vízben, majd elegyítjük a tartósító oldattal.
Expedíció: Sötét üvegben, vagy műanyag tartályban, csőrös feltéttel. 1 hónapig felhasználható.
Alkalmazása: Laxatívum.
Megjegyzés: Dinatrium hydrogenphosphoricum, Natrium dihydrogenphosphoricum: Laxatívum, bélpasszázs zavar, székrekedés, művi diagnosztikus és sebészeti beavatkozás esetén.

Liquor carbonis detergens 100,0 g

(Liqu. carb. deterg.)

FoNo VI., FoNo VII.

Pix lithanthracis .....10,0 g
Tinctura saponariae.....10,0 g
Acetonum.....80,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Kátrányos ecsetelő. „Használat előtt felrázandó." „Tűzveszélyes."

Készítés: Az egyes alkotórészeket elegyítjük egymással, homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Dermatologicum. Pszoriázis, ekzema kátránykezelésére. Figyelmeztessük a beteget, hogy a kátrány a fehérneműn foltot hagy.

Megjegyzés: Pix lithantracis: Csökkenti az epidermis vastagságát, fotoszenzibilizáló, viszketés ellenes és gyenge fertőtlenítő hatású.

Liquor peroxydati compositus 150,0 g

(Liqu. perox. comp.)

FoNo VI., FoNo VII.

Hydrogenium peroxydatum dilutum 3%. .....100,0 g

Aluminium aceticum tartaricum solutum .....50,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Száj-és toroköblítésre 15 ml-t 1 pohár langyos vízhez.

Készítés: Az egyes alkotórészeket elegyítjük egymással, homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét üvegben, adagolókanállal. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Enyhe antisepticum. Antiphlogisticum. Desodorans.

A **mixtúrák** a heterogén diszperz rendszerbe tartozó, általában perorális használatra szánt cukortartalmú gyógyszerkészítmények. A bennük diszpergált szilárd részecskék nagysága a kolloid mérettartományhoz közel esik, így a diszpergált anyag lassan, de ülepedik. Ezeket a készítményeket „ Használat előtt felrázandó !" szignatúrával kell ellátni.

FoNo VII: A **mixtúra** olyan oldat, amely tartalmaz(hat) finom eloszlású szuszpendált hatóanyagot is, ez általában a tinktúrák hígítása során keletkezik.

Mixtura antirheumatica 100,0 g

(Mixt. antirheum.)

FoNo VI., FoNo VII.

Spiritus saponatus .....20,0 g

Aqua destillata .....70,0 g

Ammonia soluta 10%.....10,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Bedörzsölésre.

Készítés: Az egyes alkotórészeket elegyítjük egymással, homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Antirheumaticum. Derivans. A készítményt a fájdalmas terület bőrébe kell bedörzsölni. A bedörzsölt területre meleget tartó kötés alkalmazható. A kezelés naponta 2-3-szor megismételhető.

Megjegyzés: Ammonia soluta: Bőrizgató, bőrvörösítő, antirheumaticum.

Mixtura chloralo-bromata 100,0 g

(Mixt. chloralo-brom.)

FoNo VI.

Extractum belladonnae siccum .....0,20 g

Diluendum menthae.....3,0 g

Aqua destillata .....27,0 g

Chloralhydratum .....10,0 g

Kalium bromatum .....10,0 g

Extractum liquiritiae fluidum.....4,0 g

Tinctura aromatica .....0,20 g

Sirupus aurantii .....45,6 g

Szignatúra: Naponta 3-szor 1 kávéskanálnyit, kevés vízzel hígítva bevenni. „Használat előtt felrázandó!"

Készítés: A száraz belladonna-kivonatot porcelánmozsárban eldörzsöléssel oldjuk a menta-alapoldatban. A klorál-hidrátot és a kálium-bromidot feloldjuk a desztillált vízben; majd a két oldatot elegyítjük. Végül a folyékony édesgyökér-kivonatot, a

fűszeres tinktúrát és a narancs-szirupot elegyítjük az oldathoz. A készítményt összerázzuk, homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben. 6 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Sedativum. Hypnoticum.

Megjegyzés: A készítmény a Ph.Hg.VI.-ban hivatalos galenikum. A Ph.Hg. VII. nem vette fel galenikumai sorába, hanem a FoNo VI.-ba került át.

A készítmény leírása: Sötétbarna színű, kissé zavaros, eleinte sós, később fűszeres és csípős ízű folyadék. A készítményben levő kálium-bromid és klorál-hidrát kellemetlen ízét jelentékeny mértékben javítja az ízleplező édesgyökér-kivonat, továbbá a többi ízjavító, ennek ellenére a kálium-bromid sós és a klorál-hidrát csípős íze még így is erősen érezhető.

A klorál-hidrát vizes oldatban, így a készítményben is oxidálódhat. Az oxidáció során eléggé jól disszociáló triklórecetsav keletkezik. Az oxidáció részben csökkenthető azáltal, hogy a VI. Magyar Gyógyszerkönyv előírása szerint színig töltött üvegekben, tehát kis légtérrel tartjuk el a készítményt.

A többé vagy kevésbé lezajló oxidációs folyamat során keletkező triklórecetsav a készítményben eredetileg jól oldódó só alakban jelenlevő glicirrizinből savi természetű anyagot választ le (a glicirrizinsav vízben rosszul oldódik). Ezért a készítmény eltartás közben zavarossá válik, majd üledékes lesz (mixtura). A szabályszerűen eltartott készítmény csak kissé zavarosodik meg, ill. kevéssé csapadékos.

Eltartás: Ép parafa dugóval elzárt, színig töltött kisebb üvegekben, fénytől védve, és mivel üreskeresztes szer, zárt szekrényben tartjuk.

Inkompatibilitás: Lúgos kémhatású anyagok, amelyek a klorál-hidrátot kloroformmá bontják, továbbá nehézfémsókkal és oxidáló anyagokkal.

Alkalmazás: A készítmény klorál-hidrát-tartalma miatt az altatók (hypnotica) csoportjába tartozik. A klorál-hidrát gyorsan (15-30 perc alatt) kifejlődő és 6-8 óra hosszat tartó alvást okoz. Vizes oldatban maró, a gyomor nyálkahártyáját izgató hatású, de viszkózus oldatban irritáló hatása csökken. A készítmény nagy cukortartalma teszi viszkózussá a folyadékot, a klizmában pedig viszkozitást növelő nyákkal érjük el ezt a célt. Tartós alkalmazása hozzászokást eredményez, amely visszaélésekhez vezethet.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

+ Mixtura pectoralis 200,0 g

(Mixt. pector.)

FoNo VI., FoNo VII.

Ephedrinium chloratum .....0,30 g
Tinctura ipecacuanhae .....3,0 g
Elixirium thymi compositum .....150,0 g
Solutio conservans .....2,0 g
Aqua destillata .....ad 200,0 g

A FoNo VI. szerinti összetételben a fenti komponensek közül a 2,0 g Solutio conservans nem szerepel.

Szignatúra: Naponta 3-4-szer 15 ml-t étkezés után bevenni.

Készítés: Az efedrínium-kloridot vízben oldjuk. Az oldathoz elegyítjük a kakukkfű-elixirt és az ipekakuána-tinkturát. Majd hozzáadjuk a tartósító oldat 2,0 grammját. Végül desztillált vízzel 200 grammra kiegészítjük. Szükség esetén a készítményt 2-3 g talkummal összerázva megszűrjük.

Expedíció: Sötét üvegben. Használat előtt felrázandó !

FoNoVI: 6 hónapig készletben tartható.

FoNoVII: Felbontástól számítva 1 hónapig használható.

Alkalmazása: Expectorans. Különösen emfizémához társuló bronchitis esetén. A légutak fokozott váladékképződéssel járó megbetegedései.

Megjegyzés: Gyermekgyógyászatban alkalmazása nem ajánlatos.

+ Mixtura sedativa 200,0 g

(Mixt. sedat.)

FoNo VI.

Kalium bromatum .....5,0 g
Natrium bromatum solutum 33,3 % FoNo VI. .....15,0 g
Glycerinum .....10,0 g
Sirupus simplex.....100,0 g
Solutio conservans .....1,0 g
Tinctura strychni .....2,0 g
Tinctura valerianae alcoholica .....5,0 g
Diluendum aromaticum FoNo VI. .....5,0 g
Aqua destillata .....ad 200,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 1 evőkanálnyit étkezés után bevenni.

Készítés: A kálium-bromidot oldjuk a desztillált vízben, majd elegyítjük hozzá a 33,3 %-os nátrium-bromid-oldatot. A glicerint, az egyszerű szirupot, a sztrichnosz- tinktúrát, az aromás alapoldatot és rázogatás közben a tartósító oldatot. Utolsóként a vízzel való kiegészítés után elegyítjük az oldathoz a kellemetlen szagú szeszes valeriana-tinktúrát.

Expedíció: Sötét üvegben. 6 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Sedativum. Tonicum.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Megjegyzés:

- Erős hatású szert tartalmaz. A pontos használati utasítást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.
- Szükség esetén Mixtura sedativa cum sorbito néven is rendelhetik (diabetes esetén).
- A járművezető képességet és a baleseti veszéllyel járó munka végzését befolyásolhatja.
- A női tejbe átjutó kálium-bromid és nátrium-bromid a szoptatott csecsemőt aluszékonnyá teheti.
- A készítmény a tinktúrák vizes hígításakor kiváló anyag miatt kissé zavaros.

Mixtura solvens 200,0 g

(Mixt. solv.)

FoNo VI., FoNo VII.

Ammonium chloratum.....5,0 g

Acidum sorbinicum.....0,2 g

Sirupus liquiritiae.....20,0 g

Aqua destillata .....ad 200,0 g

A FoNo VII. összetételében a fenti készítményben a 0,2 g Acidum sorbinicum helyett 2,0 g Solutio conservans szerepel.

Szignatúra: 2-3 óránként 15 ml-t bevenni.

Készítés: A szorbinsavat, majd az ammonium-kloridot feloldjuk a desztillált vízben. Ehhez elegyítjük az édesgyökér-szirupot, majd desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Felbontás után 1 hónapig használható fel.

Alkalmazása: Expectorans. Csecsemőnek alkalmazása nem ajánlatos. Az orvos kálium-jodiddal vagy efedrinium-kloriddal is rendelheti. A légutak hurutos megbetegedései.

Megjegyzés: Ammonium chloratum: Mucolyticum.

Mucilago ad catheterem 100,0 g

(Mucil. ad cathet.)

FoNo VI., FoNo VII.

FoNo VI.:

Mucilago hydroxyaethylcellulosi .....30,0 g

Phenyhydrargyrum boricum solutum 0,1 %.....10,0 g

vel Thiomersalum solutum 0,1 %

Aqua destillata .....60,0 g

FoNo VII.:

Lidocainium chloratum.....2,0 g

Mucilago hydroxyaethylcellulosi .....81,3 g

Solutio conservans .....1,0 g

Aqua destillata pro injectione .....15,7 g

Szignatúra: Külsőleg. Katétercsúsztató. Hűvös helyen tartandó.

Készítés: A folyadékelegyet megfelelő méretű,sterilezési folyamatra alkalmas tartályokba töltjük és autoklávban 121 ^{o}C-on 20 percen át, vagy hőlégsterilezőben 140 ^{o}C-on 3 órán át sterilezzük.

Expedíció: Széles szájú üvegben. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Antisepticum. Lubricans. Figyelmeztessük a beteget, hogy ne a katétert mártsa a csúsztatószerbe, hanem ezt cseppentse a katéterre.

Megjegyzés: Az előző FoNo-ban tartósítószerként rendelt szerves higanyvegyületet a FoNo VII.-ben a Solutio conservans váltotta fel. Ez számos készítményben is hasonlóképpen érvényesül.

Nasoguttae (orrcseppek) (Ph.Hg.VII.) :
Az orrnyálkahártya kezelésére szolgáló gyógyszeres oldatok, esetleg szuszpenziók vagy emulziók. Nagyobb mennyiségben alkalmazott oldatok az orröblítő folyadékok. Lényeges, hogy az orrnyálkahártya fiziológiás állapotát az orrba juttatott gyógyszeres oldat kedvezőtlenül ne befolyásolja.

Az orrcseppek izotóniáját szükség esetén nátrium-klorid biztosítja. A megfelelő viszkozitást általában viszkózus oldószer (Solvens viscosa FoNo VI.) felhasználásával érjük el.
Az orrcseppek alkalmazására vonatkozó utasítást tartalmaz a FoNo orvosi kiadása.
Az orrcseppeknek a következő feltételeknek kell megfelelnie:

- izotóniás legyen,
- ne gátolja a ciliáris aktivitást,
- kellő viszkozitású legyen (a növelt tapadóképesség és huzamosabb ideig az alkalmazás helyén tartózkodás folytán fokozza a hatás intenzitását).

Orrüregben alkalmazott/nazális gyógyszerkészítmények (Ph.Hg.VIII.):

Az orrüregben alkalmazott/nazális gyógyszerkészítmények szisztémás, vagy helyi hatás elérésére szánt egy, vagy több hatóanyagot tartalmazó, folyékony, félszilárd, vagy szilárd halmazállapotú készítmények. A lehető legkevésbé irritáló tulajdonságúak és nem befolyásolják kedvezőtlenül sem az orrnyálkahártya, sem a csillószőrök működését. A vízzel készült nazális készítmények rendszerint izotóniásak; tartalmazhatnak segédanyagokat is pl. a viszkozitás beállítására, a pH beállítására és stabilizálására, a hatóanyag oldékonyságának növelésére vagy a készítmény stabilizálására.

A nazális készítményeket egy- és többadagos tartályokban forgalmazzák, esetenként az alkalmazáshoz szülséges eszközzel ellátva.

Indokolt és engedélyezett esetek kivételével a többadagos tartályban forgalmazott, vízzel készült készítmények kellő mennyiségű alkalmas mikrobiológiai tartósítószert is tartalmaznak, kivéve, ha maga a készítmény megfelelő antimikróbás hatással rendelkezik.

A nazális gyógyszerkészítmények az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- ❖ Orrcseppek és folyékony orrsrpay-k
- ❖ Orrporok

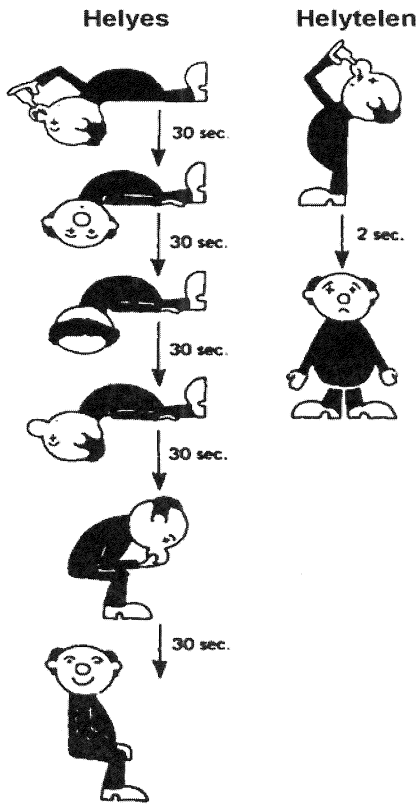
- ❖ Félszilárd nazális készítméynek
- ❖ Orröblítő folyadékok
- ❖ Gyógyszeres orrpálcikák

Az **orrcseppek és folyékony orrspray**-k olyan oldatok, emulziók, vagy szuszpenziók, melyeket az orrüregbe csepegtetnek, vagy permeteznek.

Az emulziókon mutatkozhatnak ugyan a fázisszétválás jelei, de rázogatásra könnyen újra kell képződniük. A szuszpenziókban előfordulhat üledék, ennek azonban rázogatás hatására könnyen diszpergálódnia kell és az újraképződött szuszpenziónak elég stabilnak kell maradnia, hogy a készítmény pontosan adagolható legyen.

Az orrcseppeket rendszerint az alkalmazáshoz szükséges eszközzel ellátott, többadagos tartályokba töltjük.

Az orrcseppek helyes és helytelen alkalmazása:

Nasogutta argenti proteinici 10,0 g

(Nasogutt. argent. prot.)

FoNo VI.

Argentum proteinicum.....0,20 g

Aqua destillata .....ad 10,0 g

Szignatura: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta 3-szor 8-10 cseppet becseppenteni.

Készítés: Főzőpohárba mért desztillált víz színére szórjuk a celofánlemezen lemért protein ezüstöt és teljes oldódásig kevergetés nélkül állni hagyjuk.

Expedíció: Sötét pipettás üvegben vagy műanyag tartályban. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Rhinologicum. Antisepticum.

Megjegyzés: A fehérneműn foltot hagy, tehát becseppentés után a beteg papírzsebkendőt használjon. A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

+Nasogutta ephedrini 10,0 g

(Nasogutt. ephedr. 1%)

FoNo VII.

Ephedrinium chloratum .....0,10 g

Solvens viscosa FoNo VII. .....ad 10,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta 2-3-szor 4-5 cseppet becseppenteni.

Készítés: Az efedrinium-kloridot oldjuk a viszkózus oldószerben.

Expedíció: Sötét cseppentős feltéttel ellátott üveg-, vagy műanyag tartályban. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Rhinologicum. Sympathomimeticum. Vasoconstrictor. Decongestívum. Duzzadt orrnyálkahártya és orrfolyás esetén. A becseppentés szükség esetén 2-3 óránként ismételhető. 5-6 napi használat után néhány napos kihagyás ajánlatos.

Javallat: Heveny, félheveny nátha, szénanátha, heveny melléküreg-gyulladás esetén a duzzadt nyálkahártya vértelenítésére, lelohasztására, az orrdugulással kapcsolatos fejfájás mérséklésére.

Megjegyzés:

Ephedrinium chloratum: Sympathomimeticum, amelynek hatása az adrenalinéhoz képest enyhébb, de tartósabb.

+Nasogutta ephedrini 10,0 g

(Nasogutt. ephedr. 2%)

FoNo VI., FoNo VII.

Ephedrinium chloratum .....0,20 g

Solvens viscosa FoNo VII. .....ad 10,0 g

A készítményre a Nasogutta ephedrini 1% cikkelyénél leírtak érvényesek.

+Nasogutta ephedrini pro infante 0,5 % 10,0 g

(Nasogutt. ephedr. pro infant.)

FoNo VI., FoNo VII.

Ephedrinium chloratum .....0,05 g

Solvens viscosa FoNo VII .....ad 10,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Orrcsepp. Szopás előtt 1-2 cseppet becseppenteni. Gyermekgyógyszer.

Készítés: Az efedrinium-kloridot oldjuk a viszkózus oldószerben.

Expedíció: Sötét cseppentős feltéttel ellátott üveg-, vagy műanyag tartályban. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Rhinologicum. Vasoconstrictor. Decongestans. Sympathomimeticum. Náthás csecsemő orrlégzésének felszabadítására szopás előtt 10 perccel, hanyatt fekvő helyzetben, mindkét orrnyílásba 1-2 cseppet kell becseppenteni. Naponta legfeljebb 5-ször. Becseppentés helyett e gyógyszerrel átitatott vattát helyezhetünk 1-2 percre a csecsemő orrába. Ha így sem sikerül lehetővé tenni a szopást, az anyatejet ki kell fejni és kanálból adni. 5-6 napi használat után néhány napos kihagyás ajánlatos.

Nasogutta natrii chlorati 10,0 g

(Nasogutt. natr. chlor.)

FoNo VII.

Natrium chloratum.....0,12 g

Aqua destillata .....ad 10,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta többször 1-2 cseppet becseppenteni.

Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.

Készítés: A nátrium-kloridot oldjuk a desztillált vízben.

Expedíció: Cseppentős feltéttel ellátott üveg-, vagy műanyag tartályban.

Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Rhinologicum. Orrfolyás, nátha, duzzadt orrnyálkahártya kezelésére. Az orrnyálkahártya hurutos megbetegedéseiben.

Nasogutta natrii chlorati pro infante 10,0 g

(Nasogutt. natr. chlor. pro infant.)

FoNo VII.

Natrium chloratum.....0,09 g

Aqua destillata .....ad 10,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta többször 1-2 cseppet becseppenteni. Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Gyermekgyógyszer.

Készítés: A nátrium-kloridot oldjuk a desztillált vízben.

Expedíció: Cseppentős feltéttel ellátott üveg-, vagy műanyag tartályban. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Rhinologicum. Orrfolyás, nátha, duzzadt orrnyálkahártya kezelésére.

Nasogutta zinci 10,0 g

(Nasogutt. zinc.)

FoNo VI.

Zincum sulfuricum.....0,05 g

Solvens viscosa FoNo VI.....ad 10,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta 3-szor 3-6 cseppet becseppenteni.

Készítés: A cink-szulfátot oldjuk a viszkózus oldószerben.

Expedíció: Cseppentős feltéttel ellátott üveg-, vagy műanyag tartályban. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Rhinologicum. Adstringens. Antisepticum.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

+ Nasogutta zinci cum ephedrino 10,0 g

(Nasogutt. zinc. c. ephedr.)

FoNo VI.

Zincum sulfuricum.....0,02 g

Ephedrinium chloratum .....0,10 g

Solvens viscosa FoNo VI.....ad 10,0 g (9,88 g)

Szignatura: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta 3-szor 3-6 cseppet becseppenteni.

Készítés: A kis mennyiségű cink-szulfát pontos lemérése céljából a viszkózus oldószerrel dilúciót készítünk. A cink-szulfát 0,06 g-ját 3,00 g viszkózus oldószerben oldjuk. A hígítás 1,00 g-jához hozzámérjük a hiányzó oldószert és oldjuk benne az efedrinium-kloridot.

Expedíció: Sötét, szögletes pipettás üveg-vagy műanyag tartályban. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Rhinologicum.

Megjegyzés: Az orrcsepp használata előtt mindkét orrnyílást fújja ki a beteg. Ezt követően, hanyatt fekvő helyzetben az orrnyílásaiba cseppentsen.

Ajánlott adagolása gyermekeknek: naponta 2-3-szor 2-3 cseppet.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Dilúció: (hígítás) Ezek előállításához csak olyan oldószerek és vivőanyagok használhatók, amelyek a Gyógyszerkönyvben hivatalosak és a rendelt gyógyszernek is alkotórészei. Ilyen oldatok és hígítások csak a gyógyszertár szükségletének megfelelő mennyiségben és a Gyógyszerkönyv egyes cikkelyeiben vagy a külön rendelkezésekben megállapított feltételek mellett készíthetők és tarthatók el. Általában a kimaradt és fel nem használt dilúciót meg kell semmisíteni, nem tartható készletben !

Oleum borozinci 100,0 g

(Ol. borozinc.)

FoNo VII.

Acidum boricum .....2,0 g

Zincum oxydatum .....30,0 g

Oleum helianthi.....ad 100,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Használat előtt felrázandó. Hűvös helyen tartandó.

Készítés: Az elporított bórsavat a cink-oxiddal elkeverjük, majd a porkeveréket szuszpendáljuk a napraforgóolajjal.

Expedíció: Széles szájú üvegben.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antiphlogisticum.

Megjegyzés:

Acidum boricum: Enyhe antisepticum.

Zincum oxydatum: Enyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat. Helyileg ekzema, kisebb horzsolások, sebek kezelésére, valamint fényvédő krémek komponenseként.

Oleum pro inhalatione 20,0 g

(Ol. pro inhal.)

FoNo VII.

Camphora.....0,50 g

Mentholum.....1,6 g

Aetheroleum eucalypti.....4,0 g

Acidum oleinicum.....0,10 g

Oleum helianthi.....ad 20,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Inhalációhoz néhány cseppet forró vízre vagy kamillateára cseppenteni. Hűvös helyen tartandó.

Készítés: A kámfort, a mentolt és az eukaliptusz olajat eldörzsöljük mozsárban, majd az olajsav és a napraforgóolaj elegyével hígítjuk, végül kiegészítjük és összerázzuk.

Expedíció: Sötét, cseppentős feltéttel ellátott üvegben. Felhasználhatósági idő 3 hónap.

Alkalmazása: Laryngologicum. Expectorans. Phytotherapeuticum. A légutak fokozott váladékozással járó gyulladásos folyamatai.

Megjegyzés: Ellenjavallat a 8 év alatti életkor.

Camphora: Antiphlogisticum, helyi érzéstelenítő.

Mentholum: Hűsítő érzést okoz, melyet analgeticus hatás követ.

Aetheroleum eucalypti: Expectorans, enyhe antisepticum.

Fülészeti gyógyszerkészítmények (Auricularia): (Ph.Hg.VIII.)

A fülészeti gyógyszerkészítmények a fül kezelésére, illetve mosására szánt, folyékony, félszilárd, vagy szilárd készítmények, amelyeket a hallójáratba csepegtetünk, permetezünk, vagy fúvatunk.

A fülészeti gyógyszerkészítmények alkalmas vivőanyagban rendszerint egy vagy több hatóanyagot tartalmaznak. Segédanyagokat is tartalmazhatnak, pl. az izotónia vagy a viszkozitás beállítására, a pH beállítására és stabilizálására, a hatóanyagok oldhatóságának növelésére, a készítmény stabilizálására, valamint a megfelelő mikrobiológiai tulajdonságok biztosítására. A segédanyagok nem befolyásolhatják kedvezőtlenül a készítmény kívánt gyógyhatását, az alkalmazott töménységben nem lehetnek toxikusak és nem válthatnak ki túlzott helyi irritációt.

A sérült fül kezelésére – különösen perforált dobhártya esetén – vagy sebészeti beavatkozás előtt használt készítményeknek sterilnek kell lenniük, mikrobiológiai tartósítószert nem tartalmazhatnak; tartályuk egyadagos.

A fülészeti gyógyszerkészítmények az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- Fülcseppek és fülsprayk
- Félszilárd fülészeti készítmények
- Fülhintőporok
- Fülmosó folyadékok
- Fültamponok

A fülcseppek és fülspray-k egy, vagy több hatóanyagot tartalmazó oldatok, emulziók, vagy szuszpenziók. Vivőanyaguk megfelelő folyadék (pl. víz, glikolok, zsíros olajok) amely a hallójáratba juttatva nem gyakorol károsító nyomást a dobhártyára.(Ph.Hg.VIII.) A hallójárat kezelésére a készítménnyel átitatott tampon is alkalmazható.

Az emulziókon mutatkozhatnak a fáziszétválás jelei, de rázogatásra könnyen újra kell képződniük. A szuszpenziókban előfordulhat üledék, ennek azonban rázogatás

hatására könnyen diszpergálódnia kell és az újraképződött szuszpenziónak elég stabilnak kell maradnia, hogy pontosan adagolható legyen.

A külső hallójárat, esetleg a középfül kezelésére használt oldatok, emulziók vagy ritkán szuszpenziók. A külsőfül hámja az orrnyálkahártyához viszonyítva sokkal vastagabb és ellenállóbb, ezért a fülcseppeknek nem kell igazodniuk a fiziológiás körülményekhez. A fülgyógyászatban használt készítmények - az orrcseppekhez hasonlóan - a II. mikrobiológiai tisztasági osztályba tartoznak. Kifejezetten helyi hatást kifejtő készítmények.

Oldószerként desztillált vizet, alkoholt, glicerint, propilénglikolt vagy makrogol 400-at használunk.

A fülcseppeket általában testhőmérsékletre melegítve kell használni. Részletes utasítások a fülcseppek alkalmazására FoNo VII. gyógyszerészi és orvosi kiadásában találhatók.

Otogutta borica 30,0 g

(Otogutt. bor.)

FoNo VII., FoNo VI.

Acidum boricum ..... 0,60g (FoNo VII. szerint)

Acidum boricum .....1,0 g (FoNo VI. szerint)

Alcoholum dilutum 70%.....ad 30,0 g

Szignatura: Külsőleg. Fülcsepp. Naponta 2-szer 4-5 cseppet becseppenteni.

Készítés: A bórsavat oldjuk az alkoholban.

Expedíció: Sötét, pipettás üveg-vagy műanyag tartályban.

FoNoVI: 1 hónapig készletben tartható.

FoNoVII: Felbontástól számítva 1 hónapig használható.

Alkalmazása: Otologicum. Antisepticum. A külső hallójárat gyulladásaiban.

Megjegyzés: Idült bőséges fülfolyás esetén a váladékos hallójáratot enyhe nyomással, összesodort vattával kitisztítjuk. Ezután a vízfürdőn testhőmérsékletre melegített gyógyszerből legalább 4-5 cseppet csepegtetünk az oldalfekvésben levő vagy a fejét oldalra hajtó beteg külső hallójáratába. 10 percig tartó változatlan fejtartás után a lefelé fordított fülből a gyógyszerfelesleg kiürül. A hallójárat kezdeti részét vattával gondosan megtöröljük és a hám felmaródásának elkerülése végett zsíros kenőccsel vékonyan bekenjük. Végül a hallójárat bejáratába száraz vattát teszünk amelyet, ha az váladékkal

teleszívódik ki kell cserélni. A kezelést eleinte naponta 2-szer reggel és este, hetekig elhúzódó esetben naponta végezzük. Acidum boricum: Enyhe antisepticum.

Otogutta fungicida 25,0 g

(Otogutt. fungicid.)

FoNo VI.

Thymolum.....0,50 g

Solutio conservans .....2,0 g

Alcoholum dilutum 70 %.....ad 25,0 g

Szignatura: Külsőleg. Fülcsepp. Naponta 2-szer 4-5 cseppet becseppenteni.

Készítés: A timolt oldjuk az alkoholban, elegyítjük a tartósító oldattal, és végül kiegészítjük a hígított alkohollal.

Expedíció: Sötét, pipettás üveg-vagy műanyag tartályban. 1 hónapig készletben tartható

Alkalmazása: Otologicum. Antisepticum. Antimycoticum. Fülgombásodásra.

Megjegyzés: Idült bőséges fülfolyás esetén a váladékos hallójáratot enyhe nyomással, összesodort vattával kitisztítjuk. Ezután a vízfürdőn testhőmérsékletre melegített gyógyszerből legalább 4-5 cseppet csepegtetünk az oldalfekvésben levő vagy a fejét oldalra hajtó beteg külső hallójáratába. 10 percig tartó változatlan fejtartás után a lefelé fordított fülből a gyógyszerfelesleg kiürül. A hallójárat kezdeti részét vattával gondosan megtöröljük és a hám felmaródásának elkerülése végett zsíros kenőccsel vékonyan bekenjük. Végül a hallójárat bejáratába száraz vattát teszünk amelyet, ha az váladékkal teleszívódik ki kell cserélni. A kezelést eleinte naponta 2-szer reggel és este, hetekig elhúzódó esetben naponta végezzük.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Otogutta hydrogencarbonici 20,0 g

(Otogutt. hydrogencarb.)

FoNo VII.

Natrium hydrogencarbonicum .....1,0 g

Aqua destillata .....9,5 g

Glycerinum .....ad 20,0 g

Szignatura: Külsőleg. Tisztító fülcsepp. Naponta 5-10 cseppet a hallójáratba cseppenteni, majd 30 perc múlva kiöblíteni.

Készítés: A nátrium-hidrogénkarbonátot a desztillált vízben oldjuk és elegyítjük a glicerinnel.

Expedíció: Sötét, cseppentő feltéttel ellátott üveg-vagy műanyag tartályban. 3 hónapig használható fel.

Felbontástól számítva 1 hónapig használható.

Alkalmazása: Otologicum. Cerumen lágyító.

Megjegyzés: A fülcseppet alkalmazás előtt vízfürdőn testhőmérsékletre melegítjük, majd 5-10 cseppet csepegtetünk az oldalfelvésben lévő, vagy a fejét oldalra hajtó beteg külső hallójáratába. 30 percig tartó várakozás után a gyógyszerfelesleget kiöblítjük.

Natrium hydrogencarbonicum: Nyák-és zsíroldás.

Otogutta peroxydi 20,0 g

(Otogutt. peroxyd.)

FoNo VI., FoNo VII.

Hydrogenium peroxydatum dilutum 3% .....5,0 g

Aqua destillata .....ad 15,0 g (FoNo VI.)

Aqua destillata .....ad 10,0 g (FoNo VII.)

Szignatura: Külsőleg. Fülcsepp. Naponta 2-szer 5 cseppet becseppenteni.

Készítés: Az egyes komponenseket elegyítjük egymással.

Expedíció: Sötét, cseppentős feltéttel ellátott üvegtartályban.

FoNo VI: Rendeléskor készítjük.

FoNo VII: Felbontás után 2 hétig használható fel.

Alkalmazása: Otologicum. Antisepticum. Desodorans. Gyulladásos eredetű fülfolyás, bő váladékképződés esetén.

Megjegyzés: Hydrogenium peroxydatum dilutum: A sejtben lévő catalase hatására oxygént fejleszt, ami az elhalt szövettörmelékeket roncsolja, a sebet szagtalanítja és tisztítja, a pörköket oldja, a habképződés a véralvadást gyorsítja. In vitro vizsgálatok szerint a hidrogén-peroxid mind a Gram-pozitív, mind a Gram negatív kórokozókra hat, de in vivo körülmények között az oxigén képződés rövid ideig tart, ezért a baktériumoknak csak egy részét pusztítja el.

Otogutta sulfadimidini

(Otogutt. sulfadimid.)

FoNo VI.

Sulfadimidinum .....0,80 g

Macrogolum 400.....ad 10,0 g

Szignatura: Külsőleg. Fülcsepp. Naponta 5-ször 5cseppet becseppentetni.

Készítés: A szulfadimidint a makrogol 400-ban enyhe melegítéssel oldjuk.

Expedíció: Sötét pipettás üveg- vagy műanyag tartályban. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Chemotherapeuticum. Otitis media acuta perforata esetén, feltéve, hogy nagy a perforációs nyílás.

Megjegyzés: A vízfürdőn testhőmérsékletűre melegített gyógyszerből naponta 5 ízben, esetenként 5 cseppet csepegtetünk az oldalfekvésben levő beteg hallójáratába. A beteg 10 percig marad ebben a helyzetben, azután a hallójárat bemenetébe lazán vattát helyezünk.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Otogutta phenoli

(Otogutt. phenol.)

FoNo VI.

Phenolum liquefactum .....0,50 g

Propylenglycolum .....ad 10,0 g

Szignatura: Külsőleg. Fájdalomcsillapító fülcsepp.

Készítés: Az elfolyósított fenolt elegyítjük a propilénglikolban.

Expedíció: Sötét, pipettás üveg- vagy műanyag tartályban. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Localanaestheticum. Antisepticum. A külső hallójárat fájdalmas megbetegedéseiben, otitis media acuta kezdetén, a bullák képződésével és a dobhártya vérbőségével járó heves fájdalmak ellen.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Sirupus ferri 100,0 g

(Sir. ferr.)

FoNo VI.

Sirupus ferri FoNo VI .....100,0 g

A készítmény összetétele FoNo VI. szerint:

Ferrosum sulfuricum .....50,0 g

Acidum ascorbicum .....5,0 g

Acidum citricum .....10,0 g

Saccharosum .....530, 0 g

Diluendum aromaticum FoNo VI. 10,0g

Aqua destillata .....395, 0 g

Szignatura: Naponta 1 kávéskanálnyit kevés vízzel hígítva étkezés után bevenni. „Világos helyen tartandó!" „Hűvös helyen tartandó!" címkével.

Készítés: A desztillált vízben először az aszkorbinsavat, majd a vas(II)-szulfátot és a citromsavat oldjuk. A folyadékelegyben enyhe melegítéssel a szacharózt feloldjuk, majd a lehűtött sziruphoz az aromás alapoldatot elegyítjük. Végül a szirupot 1000 g-ra kiegészítjük és szűrjük.

Alkalmazása: Haemopoeticum.

Eltartása: Színig töltött jól záró edényben, világos helyen tartjuk.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Sirupus kalii chlorati 100,0 g

(Sir. kal. chlorati)

FoNo VII.

Kalium chloratum .....5,0 g

Sirupus aurantii

vel

Sirupus rubi idaei .....20,0 g

Solutio conservans .....1,0 g

Aqua destillata .....ad 100,0 g

Szignatura: Naponta 2-szer 15 ml-t bevenni. Felnőttek részére!

Készítés: A kálium-kloridot 50 ml vízben feloldjuk, ehhez elegyítjük a narancsszirupot és a tartósító oldatot. Desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben, adagolókanállal. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Kálium-ionok pótlására, kálium-hiány pótlására.

Sirupus laxans 30,0 g

(Sir.lax.)

FoNo VI., FoNo VII.

Sirupus laxans Ph.Hg. VII. .....30,0 g

Szignatura: Egyszerre bevenni.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Laxans. Purgativum.

Megjegyzés: Figyelmeztessük a beteget, hogy a lúgos kémhatású vizeletet a készítmény pirosra festheti. Szoptatás alatti szedésekor a készítmény a női tejbe átjuthat, a csecsemőben kólilkás fájdalmat, hasmenést okozhat.

A készítmény összetétele a Ph.Hg.VII. szerint:

Sennae folium (II).....50,0 g

Foeniculi fructus (V).....5,0 g

Solutio conservans .....10,0 g

Natrium sulfuricum.....50,0 g

Saccharosum .....500,0 g

Aqua destillata .....385,00 g

Készítés: A két drog keverékét 100 g vízzel átnedvesítjük, majd a keverékre 400 g forró vizet öntünk, és kevergetés közben 1 órán át állni hagyjuk. A forrázatot vásznon megszűrjük, és a maradékot enyhén kisajtoljuk. A szüredéket 1 napig ülepítjük, és a folyadék tisztájához elegyítjük a tartósító oldatot. A folyadék tömegét 400 g-ra kiegészítjük, a kivonatban melegítéssel feloldjuk a nátrium-szulfátot és a szacharózt. Végül a szirup tömegét vízzel 1000 g-ra kiegészítjük és szűrjük.

Eltartás: Jól záró edényben, fénytől védve, hűvös helyen tartjuk. A raktári készletet színig töltött kisebb üvegekben tároljuk. Felhasználható 1 évig.

+ Sirupus phosphobromatus 250,0 g

(Sir. phosphobrom.)

FoNo VI.

Kalium bromatum ..... 10,0 g
Dinatrium hydrogenphosphoricum ..... 15,0 g
Aqua destillata ..... 50,0 g
Solutio conservans ..... 2,0 g
Tinctura strychni ..... 3,0 g
Sirupus aurantii
vel
Sirupus ribis rubri ..... ad 250,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 2 kávéskanálnyit kevés vízzel hígítva bevenni.

Készítés: A kálium-bromidot és a dinátrium-foszfátot a vízben enyhe melegítéssel oldjuk. Ehhez elegyítjük a tartósító oldatot és a sztrichnosz-tinktúrát. A tömegét narancsszirupppal kiegészítjük.

A készítményt az orvos ribizli-sziruppal is írhatja.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Sedatívum. Tonicum. Csak vényre adható ki! A gyógyszer alkalmazásának első szakaszában járművet vezetni vagy baleseti veszéllyel járó munkát végezni tilos. A női tejbe átjutó kálium-bromid a szoptatott csecsemőben aluszékonyságot, bőrön aknét okozhat.

Megjegyzés: Nem hivatalos, de rendelhető.

+ Sirupus zinci 200,0 g

(Sir. zinci)

FoNo VII.

Zincum sulfuricum ..... 2,5 g
Aqua destillata ..... 20,0 g
Mucilago hydroxyaethylcellulosi ..... 100,0 g
Sirupus aurantii
vel
Sirupus rubi idaei ..... ad 200,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 5 ml-t gyermekek részére, naponta 3-szor 10 ml-t felnőttek részére. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel. Hűvös helyen tartandó.

Készítés: A cink-szulfátot oldjuk a desztillált vízben, hozzáadjuk a hidroxietilcellulóz-nyákot, majd a sziruppal adott tömegre kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben, adagoló kanállal. Felhasználhatósági idő 3 hónap.

Alkalmazása: Cink-ionok pótlására. Nyomelem.

Solutio acida pro parvulo 100,0 g

(Sol. acid. pro parvul.)

FoNo VI.

Acidum chloratum dilutum 10 %.....2,00 g

Acidum ascorbicum .....1,00 g

Acidum citricum .....1,00 g

Sirupus sorbiti FoNo VI.....57,0 g

Aqua destillata .....ad 100,0 g

Szignatura: Főétkezések előtt 1-1 kávéskanállal 1/4 pohárnyi vízben elfogyasztani.

Készítés: Az aszkorbinsavat és a citromsavat oldjuk a desztillált vízben. Elegyítjük a 10 %-os hígított sósavval és a szorbit-sziruppal, majd összerázzuk.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Acidum. Anaciditás esetén. A terápia jó hatása azzal magyarázható, hogy kevés sósav hatására is megindul a gasztrin képződése, és ez váltja ki a sósavtermelést, sőt fokozódik a pepszin szekréciója is.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio acidi borici 3% 200,0 g

(Sol. acid bor. 3%)

FoNo VI.

Solutio acidi borici 3% FoNo VI. .....200,0 g

A készítmény FoNo VI. szerinti előírata:

Acidum boricum .....30,0 g

Phenylhydrargyrum boricum solutum 0,1% FoNo VI

vel

Thiomersalum solutum 0,1% FoNo VI.....20,0 g

Aqua destillata 950, 0g

Szignatura: Külsőleg. Bórsav-oldat.

Készítés: A bórsavat a desztillált víz és az előírt tarósító oldat elegyében melegítéssel oldjuk. Az oldatot papírszűrőn megszűrjük.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Enyhe antiszeptikum.

Megjegyzés: Ez az előirat így volt forgalomban, de a 3 %-os bórsav-koncentráció feleslegesnek tűnt, a szerves higanyvegyületek tartósítószerként veszélyesnek minősültek, ezért került sor a kettős korrekcióra.

Solutio acidi borici 2 % 200,0 g

(Sol. acid bor. 2%)

FoNo VII.

A készítmény FoNo VII. szerinti előírata:

Acidum boricum .....20, 0 g

Benzalkonium chloratum solutum 10 % FoNo VII. .....0,50 g

Aqua destillata .....979,5 g

Készítés: A bórsavat a desztillált víz és a 10 %-os benzalkónium-klorid oldat elegyében melegítéssel oldjuk. Az oldatot papiros szűrő megszűrjük.

Solutio acriflavini 20,0 g

(Sol. acriflavin.)

FoNo VI.

Acriflavinium chloratum.....0,40 g

Aqua destillata .....ad 20,0 g

Szignatura: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: Főzőpohárban lemérjük a desztillált vizet és óvatosan a felszínére szórjuk a celofánlemezen lemért akriflavinium-kloridot. A főzőpoharat üveglappal lefedve sötét helyre tesszük, majd teljes oldódás után az oldatot a gyógyszeres üvegbe töltjük.

Expedíció: Sötét, szögletes üvegben.

1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Antisepticum. Foghús-, torokecsetelésre, sztomatitisz stb. esetén. Száj-és toroköblítésre 10 cseppet 1/2 pohár vízhez. A készítményből 4-5 cseppet kockacukorra cseppentve elszopogatásra is rendelhető.

Solutio xanthacridini esetén ezt a készítményt adjuk ki.

Erősen szinező hatású, óvatosan alkalmazandó, mert a folt nehezen távolítható el.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio ad salivam 1000,0 g

(Sol. ad saliva)

FoNo VII.

Kalium chloratum ..... 1,20 g
Natrium chloratum ..... 0,84 g
Magnesium chloratum ..... 0,05 g
Calcium chloratum ..... 0,15 g
Dikalium hydrogenphosphoricum ..... 0,34 g
Sorbitum ..... 30,0 g
Aqua destillata ..... 430,0 g
Mucilago hydroxyaethylcellulosi ..... 332,0 g
Tinctura chamomillae ..... 10,0 g
Aqua destillata ..... ad 1000,0 g

Szignatura: Külsőleg. Nyálfolyadék pótlására. Használat előtt felrázandó.

Készítés: A szilárd alkotórészek keverékét enyhe melegítéssel oldjuk a desztillált vízben, majd hozzáelegyítjük a hidroxi-etil-cellulóz-nyákot és a kamilla tinktúrát, végül desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő: 1 hónap.

Alkalmazása: Műnyál. Szájszárazság, nyáltermelés elégtelensége esetén naponta többszöri szájöblítésre.

Solutio aminophenazoni pro parvulo 100,0 g

(Sol aminophenazon. pro parvul.)

FoNo VI.

Aminophenazonum ..... 2,0 g
Sirupus simplex ..... 40,0 g
Acidum sorbinicum ..... 0,10 g
Diluendum aromaticum FoNo VI. ..... 1,0 g
Aqua destillata ..... ad 100,0 g

Szignatura: 2 óránként 1 kávéskanálnyit beadni. „ Hűvös helyen tartandó!" cimkével.

Készítés: A szorbinsavat melegítéssel oldjuk a desztillált víz egy részében, majd teljes oldódása után az aminofenazont is. Hozzámérjük az egyszerű szirupot, az aromás alapoldatot és a végén desztillált vízzel kiegészítjük, homogenizáljuk.

Egyszerű szirup helyett a készítmény narancsszirupppal, vagy szamócaszirupppal ízesített változatban is elkészíthető. Szükség esetén az orvos szorbit szirupot is rendelhet.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítendő.

Alkalmazás: Antipyreticum. Analgeticum. Enyhe spasmolyticum.

Kisgyermekeknek szánt láz- és fájdalomcsillapító oldat. Tartós alkalmazása esetén a fehérvérsejt szám ellenőrzése ajánlott. Mellékhatásként étvágytalanság, gyengeség, szédülés jelentkezhet. Túladagolása esetén györcsös roham, cianózis lép fel.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio antimycotica 50,0 g

(Sol. antimycot.)

FoNo VI.

Acidum benzoicum ..... 0,60 g
Acidum salicylicum ..... 0,60 g
Acidum boricum ..... 0,60 g
Solutio iodi alkoholica ..... 2,50 g
Alcoholum dilutum 70 % ..... ad 50,0 g

Szignatura: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: A bórsavat, benzoesavat, szalicilsavat feloldjuk a 70 %-os alkoholban, majd elegyítjük az alkoholos jódoldattal.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Antimycoticum. Dermatologicum. Recidíva elkerülése céljából hosszabb időn át történő alkalmazása nem célszerű.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio antirheumatica 200,0 g

(Sol. antirheum.)

FoNo VII.

Acidum aceticum concentratum ..... 1,0 g

Methylium salicylicum ..... 3,0 g

Camphora ..... 3,0 g

Aether ..... 80,0 g

Alcoholum 96% ..... 113,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Borogatásra. Tűzveszélyes. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Készítés: A kámfort oldjuk az alkoholban, elegyítjük a tömény ecetsavval és a metil-szaliciláttal, majd az éterrel. Nyílt láng , szikra kizárásával, jól szellőző helyen dolgozzunk.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazás: Antirheumaticum. Degeneratív arthrosisok kezelésére.

Megjegyzés: A kezelést célszerű úgy végezni, hogy az oldatot zsíros kenőccsel, ill. vazelinnel bekent papírvattával, vagy műanyag fóliára csepegtetjük.(kb. 15 ml-t) Ezt a kezelendő felületre helyezzük, és védőkötéssel rögzítjük. A borogatást a felmelegedés utáni lehűlésig kb. fél órán át hagyjuk a felületen.

Solutio antisudorica 50,0 g

(Sol. antisudor.)

FoNo VI.

Aluminium chloratum.....20,0 g

Glycerinum .....2,50 g

Aqua destillata .....ad 50,0 g

Szignatura: Külsőleg. Izzadás ellen. Ecsetelésre.

Készítés: Az alumínium- kloridot melegítéssel oldjuk a desztillált vízben, majd elegyítjük a glicerinnel, vagy a FoNoVII. szerint az izopropil-alkohollal.

Expedíció: Sötét üvegben. 6 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Antisudoricum. Adstringens. Hyperhydrosis kezelésére. Az izzadó területet szappanos lemosás után a folyadékba mártott vattával naponta egyszer kell ecsetelni. Amíg a kóros izzadás tart, naponta alkalmazzuk.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio antisudorica 50,0 g

(Sol. antisudor.)

FoNo VII.

Aluminium chloratum.....12,0 g

Aqua destillata .....10,0 g

Alcoholum isopropylicum .....ad 50,0 g

Szignatura: Külsőleg. Izzadás ellen. Ecsetelésre.

Készítés: Az alumínium- kloridot melegítéssel oldjuk a desztillált vízben, majd lehűlés után elegyítjük az izopropil-alkohollal.

Expedíció: Sötét üvegben. 6 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Antisudoricum. Adstringens. Hyperhydrosis kezelésére. Az izzadó területet szappanos lemosás után a folyadékba mártott vattával naponta egyszer kell ecsetelni. Amíg a kóros izzadás tart, naponta alkalmazzuk.

Figyelmeztetés: Szembe, illetve nyálkahártyára kerülése kerülendő!

Megjegyzés: Légpumpás szeleppel ellátott palackban is kiszerelhető.

Solutio bromida 300,0 g

(Sol. bromida.)

FoNo VI.

Kalium bromatum .....15,0 g

Natrium bromatum solutum 33,3 % FoNo VI. .....45,0 g

Solutio conservans .....3,0 g

Aqua destillata .....ad 300,0 g

Szignatúra: Naponta 3-szor 1 evőkanálnyit étkezés után bevenni.

Készítés: A kálium-bromidot feloldjuk a desztillált víz egy részében. Elegyítjük a nátrium-bromid törzsoldattal, majd a tartósító oldattal, végül kiegészítjük 300,0 g-ra a maradék desztillált vízzel.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Sedatívum. A bromid sók ízének elfedése céljából a készítmény bevétele szénsavas itallal ajánlott. A brómidok a női tejben kiválasztódnak, ezért szoptatás esetén a csecsemőben aluszékonyságot okozhat. Veszélyes munka végzése kerülendő!

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio Castellani 50,0 g

(Sol. Castellani.)

FoNo VI., FoNo VII.

Fuchsinum.....0,25 g

Acidum boricum .....0,50 g

Resorcinum .....2,00 g

Alcoholum 96 % .....5,00 g

Aqua destillata .....25,00 g

Phenolum liquefactum .....1,00 g

Acetonum.....2,50 g

Aqua destillata .....ad 50,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: A 96 %-os alkohol és a víz elegyében oldjuk a fukszint, bórsavat, majd a rezorcint. Hozzáadjuk az elfolyósított fenolt, majd az acetont. Végül a desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét, szögletes üvegben. Felhasználhatósági idő: 6 hónap.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antimycoticum. Felületes gombás bőrbetegségekre, főleg testhajlatokban.

Megjegyzés: A készítményt Castellani nevű olasz orvosról nevezték el. A FoNo VI.-ban egy tömör kereszt jelzésű volt a készítmény.

Solutio Castellani sine fuchsino 50,0 g

(Sol. Castellani sine fuchsin.)

FoNo VI., FoNo VII.

Acidum boricum .....0,50 g

Resorcinum .....2,00 g

Alcoholum 96 % .....5,00 g

Aqua destillata .....25,00 g

Phenolum liquefactum .....1,00 g

Acetonum.....2,50 g

Aqua destillata .....ad 50,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: A 96 %-os alkohol és a víz elegyében oldjuk a bórsavat, majd a rezorcint. Hozzáadjuk az elfolyósított fenolt, majd az acetont. Végül a desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét, szögletes üvegben. Felhasználhatósági idő: 6 hónap.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antimycoticum. Felületes gombás bőrbetegségekre, főleg testhajlatokban.

Megjegyzés: A készítményt Castellani nevű olasz orvosról nevezték el. A FoNo VI.-ban egy tömör kereszt jelzésű volt a készítmény.

Solutio Castellani sine resorcino 50,0 g

(Sol. Castellani sine resorc.)

FoNo VI., FoNo VII.

Fuchsinum.....0,25 g
Acidum boricum .....0,50 g
Alcoholum 96 % .....5,00 g
Aqua destillata .....25,00 g
Phenolum liquefactum .....1,00 g
Acetonum.....2,50 g
Aqua destillata .....ad 50,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: A 96 %-os alkohol és a víz elegyében oldjuk a fukszint és a bórsavat. Hozzáadjuk az elfolyósított fenolt, majd az acetont. Végül a desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét, szögletes üvegben. Felhasználhatósági idő: 6 hónap.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antimycoticum. Felületes gombás bőrbetegségekre, főleg testhajlatokban. Rezorcin érzékenység esetén ezt a készítményt rendelik.

Megjegyzés: A készítményt Castellani nevű olasz orvosról nevezték el. A FoNo VI.-ban egy tömör kereszt jelzésű volt a készítmény.

Solutio chloralhydrati pro parvulo 50,0 g

(Sol. chloralhydr. pro parvul.)

FoNo VI.

Chloralhydratum .....0,50 g
Calcium bromatum solutum 33,3 % FoNo VI. .....3,00 g
Aqua destillata .....21,5 g
Mucilago hydroxyaethylcellulosi .....15,0 g
Sirupus liquiritiae.....10,0 g

Szignatura: 3 óránként 1 kávéskanálnyit 2-szeresére hígítva beadni. (1 év körüli gyermeknek).

Készítés: A desztillált vízben oldjuk a klorál-hidrátot. Az oldathoz hozzámérjük a 33,3 %-os kalcium-bromid-törzsoldatot, a hidroxi-etil-cellulóz nyákot és az édesgyökér-szirupot, majd összerázzuk.

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazás: Sedatívum. Antispasticum. Hypnoticum. Spasmophília, Asthma bronchiale, súlyos Pertussis esetén.

Megjegyzés: Görcsroham esetén klizma gyógyszerformában kell használni. Szívbetegeknek alkalmazása nem ajánlatos.

Gyógyszertechnológiai vonatkozás: A nyák csökkenti a klorál-hidrát nyálkahártya irritáló mellékhatását és ezáltal valamennyire kellemesebb a bevétele. Az édesgyökér-szirup a készítményben ízjavítóként szerepel.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio coffobromida

(Sol. coffobrom.)

FoNo VI.

Coffeinum natrium benzoicum .....2,0 g
Kalium bromatum .....10,0 g
Solutio conservans .....2,0 g
Aqua destillata .....ad 200,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 1 evőkanálnyit étkezés után bevenni.

Készítés: A koffein-nátrium-benzoátot és a kálium-bromidot vízben oldjuk, majd a tartósító oldatot hozzáelegyítjük kis részletekben. Végül desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Tonosedatívum.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio contra rhagades mamillae 34,0 g

(Sol. contra rhagad. mamill.)

FoNo VI., FoNo VII.

Acidum boricum .....0,60 g

Acidum tannicum.....3,00 g

Glycerinum .....10,0 g

Alcoholum 96 % .....10,0 g

Aqua destillata .....10,0 g

Szignatura: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: A glicerin, a 96 %-os alkohol és a desztillált víz elegyében oldjuk a bórsavat, majd a csersavat.

FoNo VII. szerinti készítés: A bórsavat enyhe melegítéssel oldjuk a desztillált vízben, a csersavat a 96 %-os alkoholban és a két oldat összeöntése után adjuk hozzá a glicerint.

Expedíció: Sötét, szögletes üvegben. Felhasználhatósági időtartam: 1 hónap.

Alkalmazása: Adstringens. Antisepticum. Dermatologicum. Emlőbimbó és egyéb rhagadok, erózió, dekubitusz stb. esetén.

Solutio emetica 60,60 g

(Sol. emetica)

FoNo VI.

Cuprum sulfuricum.....0,60 g

Aqua destillata .....60,0 g

Szignatúra: A hányás beálltáig 2-3 percenként 1 evőkanálnyit (gyermekeknek kávéskanálnyit) bevenni.

Készítés: A réz-szulfátot oldjuk a desztillált vízben.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Emeticum. Nem maró, orálisan bejutott mérgek esetében használható hánytatószerként a méreg gyomorból történő eltávolítására. Ha a hányás elmaradna a rézmérgezés elkerülése céljából a gyomrot ki kell mosni! Gyomorrezekáltnak nem szabad adni! Bódult beteg esetén alkalmazása nem ajánlatos! Antidótum foszformérgezésben.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio gastrica 50,0 g

(Sol. gastr.)

FoNo VI.

Natrium dihydrogenphosphoricum .....3,00 g
Acidum phosphoricum dilutum 10 %.....5,00 g
Acidum sorbinicum.....0,05 g
Aqua destillata .....ad 50,0 g

Szignatura: 1 evőkanálnyit 1/2 pohár vízben elkeverve, étkezés közben bevenni.

Készítés: A desztillált vízben oldjuk a szorbinsavat és a nátrium-dihidrogén-foszfátot. Az oldathoz elegyítjük a 10 %-os hígított foszforsavat (ex tempore kell készíteni).

A tömény foszforsav nem hivatalos a Gyógyszerkönyvben, de OGYI engedéllyel felhasználható a gyógyszertári gyószerkészítésben.

Expedíció: Színtelen, hengeres üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazás: Digestivum. A gyomornedv kémhatásának beállítására. Anaciditas, hyperaciditas, rendszertelen étkezés okozta panaszok, ulcus ventriculi et duodeni stb. esetén.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

+ Solutio gingivalis 30,15 g

(Sol.gingiv.)

FoNo VII.

Mentholum.....0,05 g
Lidocainum .....0,10 g
Tinctura chamomillae 5,0
Glycerinum .....25,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Fogínyecsetelő.

Készítés: A mentolt és a lidokaint feloldjuk a kamilla-tinktúrában, majd elegyítjük a glicerinnel.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazás: Antiphlogisticum. Anaestheticum. Phytotherapeuticum.

Gyulladt fogíny ecsetelésére szolgál.

Kisgyermekeknél és újszülötteknél nem alkalmazható.

Solutio hexachloropheni 0,5% 100 g

(Sol. hexachloroph. 0,5%)

FoNo VI., FoNo VII.

Hexachlorophenum ..... 0,50 g

Alcoholum 96% ..... 2,5 g

Natrium hydroxydatum solutum 5% ..... 1,0 g

Natrium laurylsulfuricum ..... 5,0 g

Aqua destillata ..... 80,0 g

Natrium hydroxydatum solutum 5% ..... qu. s.

Aqua destillata ..... ad 100,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Fertőtlenítőszer. Csak felnőtteknek!

Készítés: A hexakloroféntoldjuk a 96 %-os alkoholban és elegyítjük az 5%-os nátrium-hidroxid oldat 1 grammjával. Ezt az elegyet kevergetés közben hozzáöntjük a nátrium-lauril-szulfát vizes oldatához. Az elkészült oldathoz még annyi 5%-os nátrium-hidroxid oldatot adunk, hogy a kémhatása 8,0-9,0 legyen. Végül a folyadékot desztillált vízzel 100 grammra egészítjük ki. Az 5 %-os nátrium-hidroxid oldat ex tempore készíthető: Nátrium hydroxydatum 5,0 g; Aqua destillata ad 100,0 g.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Antisepticum. Desodorans. A megnedvesített bőrfelületen 1 kávéskanálnyi készítményt szétkenünk és vízzel dús habot képezve 3-5 percig mossuk, majd vízzel leöblítjük. A kezelést több napon át ismételjük.

Solutio hyperemisans 200,0 g

(Sol. hyperemis.)

FoNo VI.

Acidum aceticum concentratum .....1,0 g

Methylium salicylicum .....3,0 g

Camphora.....3,0 g

Chloroformium .....33,0 g

Aether.....80,0 g

Alcoholum 96% .....80,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Borogatásra. „Tűzveszélyes" szignatúrával.

Készítés: A tömény ecetsav, a metil-szalicilát, kloroform, az éter és az alkohol elegyében oldjuk a kámfort.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Antirheumaticum. Az oldatot célszerű zsíros kenőccsel bekent papírvattára csepegtetni és ezt védőkötéssel rögzíteni a kezelendő testfelületen. Vérbőséget okozva csökkenti a reumás fájdalmat. A metil-szalicilát különösen jól alkalmazható reumás fájdalmak, gyulladások csökkentésére.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio iodi alcoholica 10,0 g

(Sol. iodi alcohol.)

Ph. Hg. VII.

Solutio iodi alcoholica .....10,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Alkoholos jód-oldat.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő: 6 hónap.

Alkalmazása: Antisepticum. Antimycoticum. Resorbens. Derivans. Bőrfertőtlenítő. Jódérzékenység esetén alkalmazása kerülendő! A fehérneműből a jódfoltok 10%-os ammónia-oldattal vagy 10%-os nátrium-tioszulfát-oldattal távolíthatók el.

Megjegyzés: A készítmény változatlan formában hivatalos a FoNoVII.-ben is.

A készítmény Ph. Hg. VII. előírata:

Kalium iodatum 40,0g

Iodum 50,0g

Aqua destillata .....100,0 g

Alcoholum 96 % .....810,0 g

Készítés: 40 g vízben először a kálium-jodidot, majd a jódot oldjuk. Az oldathoz még 60 g vizet, végül a 96%-os alkoholt elegyítjük.

A jód vízben alig oldódik, viszont alkáli jodidok vizes oldatában bőségesen oldódik. A kálium-jodid vízben való oldása után a jód I_3^- ionokat képezve oldódik.

Solutio kalii iodati 200,0 g

(Sol. kal.iod.)

FoNo VI., FoNoVII.

Kalium iodatum .....7,0 g

Solutio conservans .....2,0 g

Aqua destillata .....ad 200,0 g

Szignatúra: Naponta 3-szor 1 evőkanálnyit ½ pohár vízzel hígítva étkezés után bevenni. **Készítés:** A kálium-jodidot oldjuk a desztillált vízben, végül az oldatban a tartósító oldatot elegyítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítjük.

FoNo VI.: Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Felhasználható 1 hónapig.

Alkalmazása: Általános jódterápia. Jódhiány megelőzése. Bevétele szénsavas italban, hideg tejben ajánlható. A kálium-jodid íze csípős, sós, utóbb keserű.

Solutio kalii permanganici 50,0 g

(Sol. kal. permangan.)

FoNo VII.

Kalium permanganicum.....2,0 g

Aqua destillata .....ad 50,0 g

Szignatúra: Külsőleg. 2-3 cseppet 1-2 deciliter vízzel felhígitva öblítésre, borogatásra.

Készítés: A kálium-permanganátot oldjuk 48,0 g-nyi desztillált vízben.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Desinficiens. Desodorans.

A kálium-permanganátos víz nem oldja a zsiradékot, ezért szappanos fürdő, mosakodás után alkalmazzuk. Különböző bőr és nyálkahártya felületek dezinficiálására eltérő mennyiségek ajánlottak:

Száj- és toroköblítőnek: 0,002-0.1 %-os oldat;

hüvelyöblítésre: 0,001-0,025 %-os oldat;

nedvező bőrgyulladás esetén borogatásra: 0,1 %-os oldat;

furunculus esetén edző hatású ecsetelésre: 2-3 %-os oldat használatos.

Megjegyzés: Az elkészített oldat sötét ibolya színű. Állás közben oldhatatlan barnakő- MnO_2 keletkezhet a borogatott bőrfelületen, fehérneműn, szöveteken. Ezért a beteg figyelmét fel kell hívni, hogy a készítmény a kezelt bőrfelületet, valamint a vele érintkező ruhadarabokat megfesti. A kálium-permanganáttól, valamint a barnakőtől eredő barna foltok a következő oldatokkal eltávolíthatók:

1. 5-10 %-os sósavval, vagy 20 %-os meleg citromsav oldattal benedvesítve ¼ óra múlva kimosható.
2. 10 %-os forró oxálsav-oldattal benedvesítve kimosható.
3. 10 %-os nátrium-biszulfit oldattal 5 perc múlva eltávolítható.

A készítmény a FoNo V.-ban hivatalos volt, majd a FoNo VI.-ba nem került felvételre, azonban a FoNo VII. változatlan összetételben újra tartalmazza.

Solutio Lugoli 10,0 g

(Sol. Lugoli)

FoNo VI., FoNo VII.

Iodum ..... 0,50 g

Kalium iodatum ..... 1,0 g

Aqua destillata ..... ad 10, 0 g

Szignatúra: Lugol-oldat. Az orvos utasítása szerint.

FoNo VII.: Pajzsmirigyműtét előkészítésére.

Készítés: A kálium-jodidot oldjuk a desztillált vízben, majd ebben az oldatban a jódot.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő: 6 hónap.

Alkalmazása: Desinficiens. Resorbens. Pajzsmirigyműtét előkészítésére. Erős hatású szert tartalmaz. Bevételre szánt felhasználás esetén a pontos felhasználási utasítást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.

Megjegyzés: A FoNo VI.-ban egy tömör kereszt jelzésű volt a készítmény.

+ Solutio merbromini 100,0 g

(Sol. merbromin.)

FoNo VI., FoNo VII.

Merbrominum .....2,0 g

Aqua destillata .....98,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Dezinficiáló ecsetelő.

Készítés: A merbromint oldjuk a desztillált vízben.

Expedíció: Sötét üvegben.

FoNo VI.: Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antisepticum. Bakteriális, mikotikus bőrbetegségek fertőtlenítő kezelésére. Gyakran rendelik fekélyek, decubitus kezelésére.

+ Solutio metronidazoli 30 g

(Sol. metronidaz.)

FoNo VI.

Metronidazolum.....0,30 g

Lidocainum .....0,05 g

Glycerinum .....20,0 g

Alcoholum dilutum 70%.....ad 30,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Afta ecsetelésére.

Készítés: A metronidazolt és a lidokaint oldjuk az alkohol és a glicerin elegyében.

Expedíció: Sötét üvegben.

FoNo VI.: 1 hónapig készletben tartható.

FoNo VII.: Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Antiaphthosum. Fapálcikára csavart vattát az oldattal benedvesítjük és a fogínyt erőteljesen beecseteljük. A kezelés naponta többször megismételhető.
Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio nephrolytica 500,0 g

(Sol. nephrolyt.)

FoNo VI.

Acidum citricum .....40,0 g
Trinatrium citricum.....60,0 g
Trikalium citricum .....60,0 g
Acidum sorbinicum.....0,50 g
Sirupus sorbiti FoNo VI.....200,0 g
Aqua destillata .....ad 500,0 g
Szignatura: Naponta 3-szor 1 evőkanálnyit étkezés után bevenni.
Készítés: A desztillált vízben melegítéssel oldjuk a szorbinsavat, majd a citromsavat, a trinátrium-citrátot és a trikálium-citrátot. Az oldathoz elegyítjük a szorbit-szirupot, majd homogenizáljuk.
Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.
Alkalmazása: Nephrolyticum. Csak urátkövek oldására.
Eisenberg-oldat rendelése esetén ezt a készítményt adjuk.
Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio nephrolytica 500,0 g

(Sol. nephrolyt.)

FoNo VII.

Acidum citricum .....40,0 g
Trinatrium citricum.....60,0 g
Trikalium citricum .....60,0 g
Solutio conservans .....7,50 g
Sirupus sorbiti FoNo VII. .....200,0 g
vel Sirupus simplex
Aqua destillata .....ad 500,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 15 ml-t étkezés után bevenni.

Készítés: A desztillált vízben oldjuk a citromsavat, a trinátrium-citrátot és a trikálium-citrátot. Az oldathoz elegyítjük a szorbit-szirupot, majd a tartósító oldatot, és homogenizáljuk. Végül desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Nephrolyticum. Csak urátkövek oldására.

Eisenberg-oldat rendelése esetén ezt a készítményt adjuk.

Acidum citricum: Sói a kálium és nátrium-citrát sók kálium és nátrium-hidrogén-karbonáttá metabolizálódnak, így fejtik ki szisztémás lúgosító hatásukat.

Trinatrium citricum: Lúgosító hatású.

Trikalium citricum: Lúgosító hatású.

Solutio noraminophenazoni pro parvulo 100,0 g

(Sol noraminophenazon. pro parvul.)

FoNo VII.

Noraminophenazonum natrium mesylicum.....2,0g

Sirupus simplex

vel

Sirupus sorbiti FoNo VII. .....40,0 g

Solutio conservans .....1,0 g

Aqua destillata .....ad 100,0 g

Szignatura: 2 óránként 5 ml-t beadni. „ Hűvös helyen tartandó!" cimkével. Felbontástól számítva 2 hétig használható fel. Gyermekgyógyszer.

Készítés: A noraminofenazont oldjuk a desztillált víz egy részében és elegyítjük az egyszerű sziruppal, a tartósító oldattal, s a végén desztillált vízzel kiegészítjük, homogenizáljuk.

Szükség esetén az orvos szorbit-szirupot is rendelhet.

Expedíció: Sötét üvegben, adagoló kanállal. Rendeléskor készítendő.

Alkalmazás: Antipyreticum. Analgeticum. Enyhe spasmolyticum.

Kisgyermekeknek szánt láz- és fájdalomcsillapító oldat. A pirazolon származékok közül a noraminofenazon rendelkezik a legerősebb fájdalomcsillapító hatással.

Solutio pepsini 200,0 g

(Sol. pepsin.)

FoNo VI., FoNo VII.

Acidum chloratum dilutum 10 %.....10,0 g
Glycerinum .....10,0 g
Aqua destillata .....170,0 g
Pepsinum.....10,0 g

Szignatura: 15 ml-t 1/2 pohár vízben étkezés közben elfogyasztani. Használat előtt felrázandó. Hűvös helyen tartandó.

Készítés: ***FoNo VI.*:** A 10 %-os sósavat a glicerinnel és a desztillált vízzel elegyítjük. A pepszint rázogatással oldjuk benne.

FoNo VII.: A pepszint a sósav, a glicerin és a víz elegyére szórjuk és megvárjuk míg bediffundál, majd óvatosan összerázzuk. A sósav 10 %-os töménységben inaktiválná a pepszint, ezért kell azt hígítás után oldani. A pepszin kolloidálisan oldódik.

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben. Rendeléskor készítjük.

FoNo VII.: Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.

Alkalmazása: Digestivum. Acidum. Achylia gastrica - anaemia perniciosában is - anaciditas ventriculi, gyomorsavhiányon alapuló hasmenés stb. esetén. A fogzománc kímélése céljából célszerű a rendelt mennyiséget a készítményből szívószálon keresztül 3 részletben megitatni a beteggel. A készítmény erős rázását kerülni kell, az esetleges habzás miatt.

Javallat: Hyperaciditas, csökkent gyomorsavszekréció.

Solutio sulfurata pro balneo 500,0 g

(Sol. sulfurat. pro baln.)

FoNo VI., FoNo VII.

Calcium oxydatum.....30,0 g
Sulfur praecipitatum .....60,0 g
Aqua destillata .....ad 500,0 g

Szignatúra: Külsőleg. 1 üveg tartalmát 1 kád meleg gyógyfürdőhöz.

Készítés: A kalcium-oxidot kb. 40 ml desztillált vízzel megoltjuk, majd a lecsapott ként belekeverjük és 400 g vizet öntünk hozzá. A keveréket egy órán át forraljuk és az elpárolgó vizet időnként pótoljuk. A kihűlt oldatot desztillált vízzel 500 g-ra kiegészítjük, ülepítjük és a folyadék tisztáját öt egyenlő részletben 100 g-os üvegekbe töltjük.

Expedíció: 5-ször 100 g-os sötét üvegben. Felhasználhatósági idő: 6 hónap.

Alkalmazása: Kénterápia. Krónikus rheumás bántalmakban, egyes bőrbetegségekben: prurigo, pszoriázis. Melegvizes, szappanos tisztasági fürdő után 100 g oldatot tartalmazó fürdővízben nyakig bemerülve eleinte 30 percig, később 1 óráig-lehetőleg kevés mozgással- fürdőzzön a beteg. Ezután törülközés nélkül levegőn megszáradva, ágynyugalom következzék. A fürdővízből kén rakódik a bőrre, innen a szervezetbe jut. Egy kúra 15-20 fürdőből áll.

Gyermekeknek:

1-3 évesnek 5-10 g-ot gyermekkádnyi fürdővízhez,

3-6 évesnek 15-40 g-ot,

7-14 évesnek 50-75g-ot adunk a fürdővizéhez.

Egyéb nevek: Solutio calcii sulfurati, Solutio Vlemingkxi, Solutio Belgica.

Javallat: Krónikus rheumás bántalmakban; egyes bőrbetegségek:prurigo, psoriasis, ichthyosis; idült fémmérgezések: higany-, ólommérgezés esetén.

Solutio theobromoiodati 200,0 g

(Sol. theobromoiod.)

FoNo VI.

Kalium iodatum .....2,0 g

Theobrominum natrium salicylicum.....5, 0 g

Solutio conservans .....2,0 g

Aqua destillata .....ad 200, 0 g

Szignatúra: Naponta 3-szor 1 evőkanálnyit vízzel hígítva étkezés után bevenni."Használat előtt felrázandó!"

Készítés: A desztillált vízben oldjuk a kálium-jodidot, majd a teobromin-nátrium-szalicilátot. Végül az oldatot elegyítjük a tartósító oldattal és kiegészítjük desztillált vízzel.

Expedíció: Sötét üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Vasodilatator. Hypertónia, arterioszklerózis esetén. Jódterápia. Jódérzékenység esetén kerülendő. Bevétele szénsavas italban ajánlott. Kúraszerű alkalmazása esetén időnként- havonta mintegy 20 napi szedés után- tanácsos a kúrát megszakítani. Ily módon -szükség esetén- több hónapon át is szedhető.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Solutio theophyllini 100,0 g

(Sol theophyllin.)

FoNo VII.

Theophyllinum.....0,50 g

Solutio conservans.....1,0 g

Sirupus aurantii

vel

Sirupus rubi idaei.....50,0 g

Aqua destillata.....ad 100,0 g

Szignatura: Gyermekeknek naponta 3-szor 5-10 ml-t, felnőtteknek naponta 3-szor 15 ml-t. Sötét, hűvös helyen tartandó. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Készítés: A teofillint forró vízben oldjuk és kihűlés után elegyítjük a narancs sziruppal és a tartósító oldattal. A végén desztillált vízzel kiegészítjük, homogenizáljuk.

Szükség esetén az orvos málnasziruppal is rendelheti.

Expedíció: Sötét üvegben, adagoló kanállal. Rendeléskor készítendő.

Alkalmazás: Vasodilatator. Bronchospasmolyticum. Asthma bronchiale kezelésében, nehézlégzés esetén.

Javallat: Bronchospasmus, spasticus bronchitis.

Solutio tricolorata 25,0 g

(Sol. tricolor.)

FoNo VI., FoNo VII.

Methylrosanilinium chloratum .....0,30 g
Aqua destillata .....20,0 g
Acriflavinium chloratum.....0,02 g
Viride nitens.....0,20 g
Glycerinum .....1,0 g
Alcoholum dilutum 70 %.....1,0 g
Aqua destillata .....ad 25,0 g

Szignatúra: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: A metil-rozanilinium-kloridot a 20 g-nyi desztillált vízben feloldjuk, majd az akriflavin-kloridot és a briliánszöldet is. Az oldathoz elegyítjük a glicerint, és az alkoholt. Az oldat tömegét desztillált vízzel kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő: 6 hónap.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antimycoticum. Antisepticum. Gombás bőrbetegségek, felületes pioderma, felületes hámléziók, égési hólyagok, nedvező intertrigók esetén. Újszülöttek köldökcsonk kezelésére. Pioderma kezelésekor a pörkös felrakódásokat előzetesen szappanos-vizes vagy kamillateás lemosással, fürdetéssel el kell távolítani, csak ezután ecseteljünk. A piodermás mikózisos bőrnek a víz nem árt.

Solutio zinci chlorati 100,0 g

(Sol. zinc. chlor.)

Fo No VI.

Zincum chloratum solutum 50 % FoNo VI. .....60,0 g
Aqua destillata .....40,0 g
Acidum chloratum dilutum 10 %..... qu. s.

Szignatura: Külsőleg. 1 evőkanálnyit 1 liter langyos vízhez öblítésre.

Készítés: Az expediálásra szolgáló gyógyszeres üvegben az 50 %-os cink-klorid törzsoldatot elegyítjük a desztillált vízzel. A hígítás során esetleg képződő bázisos cink-klorid okozta zavarosodást cseppenként, állandó rázogatás közben hozzáelegyített,

éppen szükséges mennyiségű 10 %-os hígított sósavval szüntetjük meg. Mennyiségét a vényre feljegyezzük és taxáljuk.

Expedíció: Színtelen üvegben. 1 hónapig készletben tartható.

Alkalmazása: Adstringens ad irrigationem. Antisepticum. Fluor, kolpitisz stb. esetén.

Megjegyzés: A készítmény nem hivatalos, de rendelhető.

Belladonna-kivonatot tartalmazó aminofenazon-oldat 50,0 g

(magisztrális vény)

Aminophenazonum ..... 0,50 g
Extractum belladonnae siccum ..... 0,10 g
Calcium bromatum ..... 3,50 g
Sirupus simplex ..... 10,0 g
Aqua destillata ..... ad 50,0 g

Szignatura: 4 óránként 1 kávéskanállal beadni.

Készítés: Az aminofenazont kb. 15 g meleg vízben oldjuk. Kis mozsárban 1-2 csepp vízzel eldörzsöljük a száraz belladonna-kivonatot és az üvegbe bemossuk. Az oldathoz hozzámérjük a 3,50 g kalcium-bromidnak megfelelő mennyiségű 33,3 %-os kalcium-bromid oldatot 10,5 g-ot). Desztillált vízzel 40,0 g-ra kiegészítjük és elegyítjük végül a 10,0 g egyszerű sziruppal. Homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazása: Antipyreticum. Sedativum.

Megjegyzés: Tekintettel arra, hogy a bromid-sók alkalmazása napjainkban korszerűtlen, így a calcium-bromid és a nátrium-bromid 33,3 %-os törzsoldata, amely a FoNo VI.-ban volt hivatalos galenikumként nem került át a FoNo VII. alapkészítményei közé.

+Cacisalt tartalmazó gyermekkanalas 100,0 g

(magisztrális vény)

Papaverinium chloratum .....0,10 g
Aminophenazonum .....1,00 g
Acidum ascorbicum .....1,00 g
Cacisal .....1,00 g
Tinctura ipecacuanhae .....1,00 g
Spiritus anisatus .....V, gtt.
Sirupus rubi idaei .....20,0 g
Aqua destillata .....ad 100,0 g

Készítés: A letárált gyógyszeres üvegbe belemérjük a meleg desztillált vizet. A meleg desztillált vízben enyhe rázogatással oldjuk az aminofenazon és a Cacisal 1-1 g-ját. Az üveget csak lazán kell lefedni, mert a Cacisal oldódásakor szén-dioxid fejlődhet. Az oldatban oldjuk továbbá a papaverinium-klorid 10 centigrammját, valamint az aszkorbinsav 1 grammját. Elegyítjük az ipekakuána-tinktúra 1 grammjával, majd hozzácsepegtetjük az ánizsos szesz 5 cseppjét. Végül hozzáadjuk a málnaszirup 20 grammját. Homogenizáljuk. Desztillált vízzel kiegészítjük.

Cacisal (OGYI engedélyes, rendeléskor készítjük, 4 hétig tartható készletben)

Calcium carbonicum 22 sr
Acidum acetylsalicylicum 78sr

Szignatura: 3-szor 1 kávéskanállal beadni. Használat előtt felrázandó !

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben. Rendeléskor készítendő.

Alkalmazás: Antipyreticum, Spasmolyticum, Contratussicum.

+Köptető keverék 50,0 g

(magisztrális vény)

Mixtura pectoralis FoNo VII. .....dosim 1/4 (50,0 g)

adde

Aethylmorphinium chloratum.....0,05 g

Szignatura: Naponta 3-szor 1 evőkanállal bevenni.

Készítés: A mixtura 50,0 g-jában az etilmorfinium-kloridot enyhén melegítve feloldjuk. Amennyiben nincs készletben mixtura pectoralis ex tempore kell készíteni. Ilyenkor az etilmorfínium-kloridot az efedrínium-kloriddal együtt oldjuk a desztillált vízben.

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben. Rendeléskor készítjük.

Alkalmazás: Expectorans. Antitussicum.

+Papaverines oldat 50,0 g

(magisztrális vény)

Papaverinium chloratum .....0,20 g

Sirupus aurantii .....20,0 g

Aqua destillata .....ad 50,0 g

Szignatura: Görcs esetén 1 kávéskanállal beadni. Naponta legfeljebb 5-ször.

Készítés: A meleg desztillált vízben oldjuk a papaverinium-klorid 20 cg-ját. Majd hozzáadjuk a narancs szirupot. Homogenizáljuk.

Expedíció: Sötét, hengeres üvegben.

Alkalmazás: Spasmolyticum. Rendeléskor készítendő.

Spiritus antirheumaticus 100,20 g

(Spir. antirheum.)

FoNo VI., FoNo VII.

Spiritus camphoratus.....30,0 g

Alcoholum dilutum 70%.....45,0 g

Thymolum.....0,20 g

Acidum aceticum dilutum 20% .....25,0 g

Szignatura: Külsőleg. Bedörzsölésre.

Készítés: A kámforos szesz és az alkohol elegyében oldjuk a timolt és az oldathoz elegyítjük az ecetsavat.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő 3 hónap.

Alkalmazása: Antirheumaticum. Derivans. A készítményt a fájdalmas terület bőrébe kell bedörzsölni. A bedörzsölt területre meleget tartó kötés alkalmazható.a kezelés naponta 2-3-szor megismételhető.

Javallat: Rheumás fájdalmak, pleuritis sicca esetén a fájdalom enyhítésére.

Thymolum: Antisepticum, baktérium-és gombaellenes hatású. Antioxydans.

Spiritus camphoratus: Bőrizgató, bőrvörösítő hatású, antiphlogisticum. Hűsítő, helyi érzéstelenítő, fájdalomcsillapító, viszketéscsillapító, enyhe fertőtlenítő hatással rendelkezik.

Spiritus capsici 100,0 g

(Spir. capsici.)

FoNo VII.

Acidum salicylicum .....3,0 g

Tinctura capsici.....10,0 g

Alcoholum dilutum 70%.....ad 100,0 g

Szignatura: Külsőleg. Bedörzsölőszer.

Készítés: A szalicilsavat oldjuk az alkoholban és elegyítjük a paprika-tinktúrával.

Expedíció: Sötét üvegben. Felhasználhatósági idő 1 hónap.

Alkalmazása: Rubefaciens. Antirheumaticum. Reumás izületi és izomfájdalom csökkentésére. Égető, csípős érzést okoz. Szembe ne kerüljön!

+ Spiritus erythromycini 20,0 g

(Spir. erythromycin.)

FoNo VII.

Erythromycinum .....0,40 g

Alcoholum dilutum 70 %.....ad 20,0 g

Szignatura: Külsőleg. Ecsetelő.

Készítés: Az eritromicint oldjuk a 70 %-os alkoholban.

Expedíció: Sötét üvegben. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.
Felhasználhatósági idő: 3 hónap.
Alkalmazása: Dermatologicum. Antiseborrhoicum. A seborrhoeás, pattanásos bőr kezelésére. Az eritromicin, mint makrolid antibiotikum elsősorban Gram-pozitív baktérium törzsek okozta fertőzések kezelésére alkalmazható.

Spiritus iodosalicylatus 30,0 g

(Spir. iodosalic.)

FoNo VI., FoNo VII., FoNo Vet. III.

Kalium iodatum .....0,10 g
Acidum salicylicum .....0,90 g
Alcoholum dilutum 70%.....23,0 g
Solutio iodi alcoholica .....6,00 g
Szignatura: Külsőleg. Ecsetelésre.
Készítés: A szalicilsavat oldjuk a 70%-os higított alkoholban. Majd oldjuk benne a kálium-jodidot, végül az alkoholos jód-oldatot mérjük hozzá.
Expedíció: Sötét üvegben.
FoNo VI.: 1 hónapig készletben tartható.
FoNo VII.: Felhasználhatósági idő 1 hónap.
Alkalmazása: Antisepticum. Antimycoticum. Dermatologicum. A köröm és a bőr gombás megbetegedéseire használható.

Spiritus menthae cum sale 100,0 g

(Spir. menth. c. sale.)

FoNo VII.

Natrium chloratum.....2,5 g
Aethylium aceticum.....0,60 g
Glycerinum .....2,0 g
Alcoholum 96 % .....65,0 g
Aetheroleum menthae piperitae.....1,0 g
Aqua destillata .....ad 100,0 g

Szignatura: Külsőleg. Bedörzsölőszer.

Készítés: A finoman elporított nátrium-kloridot kb. 25 g desztillált vízben oldjuk és a tiszta oldatot kis részletekben a 96 %-os alkohol, a glicerin és az etil-acetát elegyéhez öntjük. A borsosmentaolajat a gondosan összerázott elegyhez mérjük, majd desztillált vízzel 100,0 g-ra kiegészítjük.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Anatripticum (bedörzsölőszer). Rheumás izomfájdalom.

Figyelmeztetés: Kisgyermekeknél az orr-és szájnyílás környékére ne kerüljön!

Spiritus salicylatus 50,0 g

(Spir. salic.)

FoNo VI., FoNo VII.

Acidum salicylicum .....1,0 g

Alcoholum dilutum 70%.....49,0 g

Szignatura: Külsőleg. 2%-os szalicilsavas alkohol.

Készítés: A szalicilsavat oldjuk az alkoholban.

Expedíció: Sötét üvegben.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antimycoticum. Desinficiens. Antiseborrhoicum (hajas fejbőrre). Pruritus megszűntetésére.

Acidum salicylicum: Keratolytikus és fungicid hatású.

Spiritus salicylatus cum resorcino 50,0 g

(Spir. salic. cum resorc.)

FoNo VI., FoNo VII.

Resorcinum .....0,5 g

Acidum salicylicum .....1,5 g

Alcoholum dilutum 70%.....ad 50,0 g

Szignatura: Külsőleg. Ecsetelésre.

Készítés: A szalicilsavat és a rezorcint oldjuk a hígított alkoholban.

Expedíció: Sötét üvegben.

FoNo VII.: Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel. Felhasználhatósági idő 3 hónap.

Alkalmazása: Dermatologicum. Antimycoticum. Antiseborrhoicum (hajas fejbőrre). Enyhe hámlasztó. Rezorcinérzékenység esetén kerülni kell az alkalmazását.

Szőke hajat elszínezheti! Sötétebb bőrűeken hiperpigmentációt okozhat.

Tinctura adstringens 15,0 g

(Tinct. adstr.)

FoNo VI., FoNo VII.

Solutio iodi alcoholica .....5,0 g

Tinctura ratanhiae .....5,0 g

Tinctura chamomillae .....5,0 g

Szignatura: Külsőleg. Fogíny ecsetelésére.

Készítés: Az egyes alkotórészeket elegyítjük egymással.

Expedíció: Sötét üvegben. Cseppentő feltéttel vagy cseppentő pipettával.

Alkalmazása: Adstringens. Antisepticum. Gingivitisz, sztomatitisz esetén.

Megjegyzés: Szájöblítésre: 20 cseppet ½ pohár langyos vízhez és ezzel naponta 3-4-szer öblítsen a beteg.

Tinctura amara 25,0 g

(Tinct. amar.)

FoNo VI., FoNo VII.

Ph. Hg. VII.

Tinctura amara .....25,0 g

Szignatura: Étvágyjavító. Étkezés előtt ½ órával 30 cseppet kevés vízben bevenni.

Expedíció: Sötét üvegben. Cseppentő feltéttel vagy cseppentő pipettával.

Alkalmazása: Amarum. Stomachium. Phytotherapeuticum.

Ellenjavallat: Gyomor- és nyombélfekély, hiperaciditás.

A készítmény összetétele a Ph. Hg. VII. szerint:

Absinthii herba.....60,0 g

Centaurii herba.....60,0 g

Trifolii fibrini folium.....60,0 g

Aurantii pericarpium.....20,0 g

Alcoholum dilutum 40 %..... qu.s.

Absinthii herba: Amarum, stomachicum, fokozza az epe elválasztását, emésztést elősegítő, carminatívum.

Trifolii fibrini folium: Stomachicum, amarum.

Centaurii herba: A gyomornedv képződését fokozza, amarum, emésztést javító, roboráló, tonicum.

Aurantii pericarpium: Stomachicum, enyhe spasmolyticum, aromaticum.

A durván porított (V. szita) drogkeverékből az alkohollal tinktúrát készítünk.

Tinctura salviae 25,0 g

(Tinct. salv.)

FoNo VII., Ph. Eur.

Salviae folium.....10,0 g

Alcoholum dilutum 70%.....ad 100,0 g

Szignatura: Külsőleg. Szájöblítéshez. Gargarizáláshoz. 20-30 cseppet 1 pohár vízhez.

Expedíció: Sötét üvegben. Cseppentő feltéttel vagy cseppentő pipettával.

Alkalmazása: Adstringens. Antisepticum. Phytotherapeuticum.

Tinctura salviae: Szájüreg és torok öblögetésre, felsőlégúti fertőzésekben, stomatitis, gingivitis, pharingitis esetében. Hyperhydrosis. Alkalmazása terhesség alatt nem ajánlott, az esszenciális olajok potenciális toxicitása miatt.

Tinctura triplex 100,0 g

(Tinct. tripl.)

FoNo VII.

Tinctura ratanhiae .....20,0 g

Tinctura salviae.....40,0 g

Tinctura chamomillae .....40,0 g

Szignatura: Külsőleg. 20-30 cseppet 1 pohár langyos vízhez gargalizálásra. A fogíny gyulladása esetén hígítás nélkül ecsetelni.

Készítés: Az egyes alkotórészeket elegyítjük egymással.

Expedíció: Sötét üvegben. Cseppentő feltéttel vagy cseppentő pipettával.

Alkalmazása: Adstringens. Antisepticum. Phytotherapeuticum.

Tinctura ratanhiae: Adstringens, (tannin tartalmú).

Tinctura salviae: ld. Fent.

Tinctura chamomillae: Antiphlogisticum (kamazulén, α- bizabolol), enyhe antibakteriális (kumarinok), és enyhe hurut ellenes hatású.

Javallat: Gingivitis, stomatitis.

Tinctura valerianae alcoholica 20,0 g

(Tinct. valer. alcohol.)

FoNo VI. , FoNo VII.

Ph.Hg. VII.

Tinctura valerianae alcoholica Ph.Hg. VII. .....20,0 g

Szignatura: Naponta 3-szor 25-30 cseppet kevés vízben bevenni.

Expedíció: Sötét üvegben. Cseppentő feltéttel vagy cseppentő pipettával.

Alkalmazása: Sedativum. Phytotherapeuticum.

A készítmény összetétele a Ph. Hg. VII. szerint:

Valerianae rhizoma et radix.....200,00 g

Alcoholum dilutum 70 %..... qu.s.

A valerianagyökérből az alkohollal áztatással tinktúrát készítünk.

Megjegyzés: Tinctura valerianae spirituosa rendelése esetén ezt a készítményt adjuk ki. Tinctura valerianae alcoholica: Enyhe sedatívum, csökkenti a szorongást, a feszült, nyugtalan állapotot. Alvászavarokban, ideges szívpanaszoknál alkalmazható.
Javallat: Szorongás.

A GYÓGYSZER HATÁSÁRA UTALÓ KIFEJEZÉSEK A GYÓGYSZERÉSZI FoNo-BAN

Acidum	Gyomorsavpótló
Adstringens	Összehúzószer
Adstringens ad irrigationem	Összehúzószer hüvelyöblítésre
Amarum	Étvágyjavító keserű anyag
Anaestheticum	Érzéstelenítőszer
Analepticum	Központi idegrendszert izgató szer
Analgeticum	Fájdalomcsillapító szer
Antacidum	Gyomorsavat semlegesítő szer
Anthelminticum	Féreghajtó szer
Antiaphtosum	Afta elleni szer
Antiasthmaticum	Asztma elleni szer
Anticatarrhoicum	Hurut elleni szer
Anticonvulsivum	Görcsoldószer
Antispasmoticum	Görcsoldószer
Antispasticum	Görcsoldószer
Spasmolyticum	Görcsoldószer
Antidiarrhoicum	Hasmenés elleni szer
Antidyspnoicum	Nehézlégzés elleni szer
Antiemeticum	Hányingert, hányást megszüntető vagy megelőző szer
Antihaemorrhoidalis adstringens	Összehúzószer aranyérre
Antihypertensivum	Magas vérnyomás elleni szer
Antimycoticum	Gomba ellenes szer
Antineuralgicum	Idegfájdalom elleni szer
Antiphlogisticum	Gyulladást csökkentő szer
Antipyreticum	Lázcsillapító szer
Antirachiticum	Rachitis (angolkór) elleni szer
Antirheumaticum	Rheuma elleni szer
Antiseborrhoicum	Seborrhoea (bőr faggyúmirigyeinek fokozott működése) elleni szer
Antisepticum	Fertőtlenítő szer
Antisudoricum	Izzadás elleni szer
Antitussivum	Köhögés csillapító szer
Contratussicum	Köhögés csillapító szer
Bronchospasmolyticum	Hörgők görcsét oldó szer
Carminativum	Szélhajtó szer
Cholagogum	Epeképzést és az epehólyag kiürülését serkentő szer
Decongestans	Vérbőséget megszüntető szer

Derivans	Vér vagy más testnedv gyulladásos pangásának elvezetésére használt szer
Dermatologicum	Bőrgyógyászati szer
Desinficiens	Fertőtlenítő szer
Desodorans	Szagtalanító szer
Diaphoreticum	Izzasztó szer
Digestivum	Emésztést elősegítő szer
Stomachicum	Emésztést elősegítő szer
Diureticum	Vizelethajtó szer
Drasticum	Hashajtó szer
Purgativum	Hashajtó szer
Laxativum	Hashajtó szer
Laxans	Hashajtó szer
Emeticum	Hánytató szer
Enteroantisepticum	Bélfertőtlenítő szer
Excitans	Központi idegrendszert izgató szer
Expectorans	Köptető szer
Gargarisma	Toroköblítő szer
Haemopoeticum	Vérképző szer
Hyperemisans	Vérbőséget előidéző szer
Hypnoticum	Altató szer
Keratolyticum	Hámlasztószer
Keratoplasticum	A szaruhártya helyreállítására szánt szer
Localanaestheticum	Helyi érzéstelenítő szer
Mioticum	Pupillaszűkítő szer
Mydriaticum	Pupillatágító szer
Nephrolyticum	Vesekőoldó szer
Obstipans	Hasmenés elleni szer
Ophthalmicum	Szemészetben használt szer
Otologicum	Fülgyógyászatban használt szer
Rhinologicum	Orrgyógyászatban használt szer
Roborans	Erősítőszer
Rubefaciens	Bőrpírt okozó, bőrizgató szer
Scabicidum	Rühösség elleni szer
Sedativum	Nyugtató szer
Stimulans	Élénkítő szer
Urodesinficiens	Húgyút fertőtlenítő szer
Vasoconstictor	Érszűkítő
Vasodilatator	Értágító

A VÉNYEN, VALAMINT A GYÓGYSZERÉSZ MUNKÁJA SORÁN GYAKRABBAN ELŐFORDULÓ LATIN RÖVIDÍTÉSEK ÉS KIFEJEZÉSEK

aa	ana partes	egyenlő részben
ad. colat.	ad colaturam	a szüredékhez
add.	adde	adj hozzá
adde ad pilulam singulam		adj hozzá pilulánként
adde ad pulvurem singulum		adj hozzá poronként
adde ad auppositorium singulum		adj hozzá kúponként
ad scat.	ad scatulam	dobozban
ad us.	ad usum	használatra
ad us. ext.	ad usum externum	külső használatra
ad us. int.	ad usum internum	belső használatra
A.U.V.	ad usum veterinarium	állatgyógyászati használatra
ad vitr. fusc.	ad vitrum fuscum	sötét üvegben
ad vitr. coll. ampl.	ad vitrum collo amplo	széles szájú üvegben
aetherol.	aetheroleum	illóolaj
alb.	albus, -a, -um	fehér
alc.	alcoholum	alkohol
alcoholic.	alcoholicus, -a, -um	alkoholos
anhydr.	anhydricus, -a, -um	vízmentes
caps. amyl.	capsula amylacea	ostyatok
caps. cer.	capsula cerata	viaszostok
caps. operc.	capsula operculata	kemény zselatintok
	cave	óvakodj, kerüld
	cito	gyorsan
coerul.	coeruleus, -a, -um	kék
colat.	colatura	szüredék
comp.	compositus, -a, -um	összetett
compr.	comprimata	tabletta
conc.	concentratus, -a, -um	tömény
consp.	consperge	hintsd be
crem.	cremor	krém
crud.	crudus, -a, -um	nyers
D.	da, detur	add, adassék
D.S.	da, signa	add, jelezd
	detur, signetur	adassék, jeleztessék
decoct.	decoctum	főzet
dent. tal.dos.	dentur tales doses	adassanak ilyen adagok
dep.	depuratus, -a, -um	tisztított
dil.	dilutus, -a, -um	hígított
diluend.	diluendum	alapoldat
div.	divide	oszd szét
div. in dos. aequ.	divide in doses aequales	oszd szét egyenlő adagokra

exactiss.	exactissime	leggondosabban
exp.	expedietur	adassék ki
extr.	extractum	kivonat
f. l. a.	fiat lege artis	legyen szabály szerint
fict.	fictile	tégely
flav.	flavus, -a, -um	sárga
fluid.	fluidus, -a, -um	folyékony
fort.	fortis, -e	erős
glob. vag.	globulus vaginalis	hüvelygolyó
glob. vag. longiform.	globulus vaginalis longiformis	hüvelyhenger
gross.	grossus, -a, -um	durva
gtt.	gutta	csepp
host.	hostia	ostya (lap)
inf.	infusum	forrázat
inf.	infusio	infúzió
inf.	infans	csecsemő
intestinosolv.	intestinosolvens	bélnedvben oldódó
ia.		
i. art.	intra arteriam	verőérbe
ic.		
i. cut.	intra cutim	bőrbe
ig.		
i. glut.	intra glutaeum	farizomba
im.		
i. musc.	intra musculum	izom közé
iv.		
i. ven.	intra venam	vivőérbe
klysm.	klysma	csőre (folyadék a végbélbe)
lag.	lagena	üveg, palack
lag. orig.	lagenam originalem	eredeti üveget
liqu.	liquor	folyadék
liqu.	liquidus, -a, -um	folyékony
liquefact.	liquefactus, -a, -um	elfolyósított
lot.	lotus, -a, -um	mosott
M.	misce	keverd össze
M.D.S.	misce, detur, signetur	keverd, adassék, jeleztessék
mass. Pil.	massa pilulae	pilulamassza
med. univ.	medicus universalis	általános orvos
med. vet.	medicus veterinarius	állatorvos
m. f. sol.	misce fiat solutio	keverd, hogy oldat legyen
muc.	mucilago	nyák
nasogutt.	nasogutta	orrcsepp
N., No., Nr.	numero	darabszám
ne repet.	ne repetatur	ne ismételtessék

neonat.	neonatus	újszülött
oculent.	oculentum	szemkenőcs
oculogutt.	oculogutta	szemcsepp
otogutt.	otogutta	fülcsepp
ovul.	ovulum	hüvelyhkúp
parv.	parvulus	kisgyermek
pro infant.	pro infante	csecsemőnek
	pro dosi	egyszeri adag
	pro die	napi adag
pro inhalat.	pro inhalatione	belélegzésre
	per os	szájon át
per rect.	per rectum	cégbélen át
praec.	praecipitatus, -a, -um	lecsapott
pulv.	pulvis	por
pur.	purus, -a, -um	tiszta
qu.s.	quantum satis	amennyi elegendő
rasp.	raspatus, -a, -um	reszelt
rep.	repetatur	ismételtessék
Rp.	recipe	végy
rubr.	ruber, -a, -um	vörös
sacc.	sacculus	zacskó, tasak
sc.		
s. cut	sub cutim	bőr alá
scat.	scatula	dobozban
	semis	fél
	seu	vagy
sicc.	siccus, -a, -um	száraz
siccat.	siccatus, -a, -um	szárított
simpl.	simplex	egyszerű
sir.	sirupus	szirup
sol.	solutio	oldat
solv.	solvens	oldószer
solid.	solidus, -a, -um	szilárd
spars.	sparsorium	hintőpor
spec.	species	teakeverék
s. n.	suo nomine	saját nevén
sub sign. ven.	sub signo veneni	méreg jelzéssel
subling.	sublingualis	nyelv alatti
subt.	subtilis, -e	finom
supp.	suppositorium	végbélkúp
	statim	azonnal
t. m.	tota massa	egész tömeg
trit.	trituratio	porhígítás
titr.	titratus, -a, -um	hatóértékre beállított
ung.	unguentum	kenőcs
vehic.	vehiculum	vivőanyag

	vel	vagy
	verte	fordíts
vitr. c. coll. ampl.	vitrum cum collo amplo	széles szájú üvegben
vitr. c. epistom. vitr.	vitrum cum epistomeo vitreo	üvegdugós üveg

GYAKRABBAN ELŐFORDULÓ SZINONIMÁK ÉS NÉPIES ELNEVEZÉSEK

Hivatalos név	Szinonima, védjegyzett név, másnév
Acetanilidum	Antifebrin
Acidum aceticum concentratum	Acidum aceticum glaciale, Jégecet
Acidum acetylsalicylicum	Acisal, Aspirin, Istopirin
Acidum ascorbicum	Acidum ascorbinicum, C-vitamin
Acidum chloratum concentratum 36 %	Acidum hydrochloricum concentratissi-mum, Acidum muriaticum concentratissimum
Acidum chloratum dilutum 10 %	Acidum hydrochloricum dilutum 10 %, Acidum muriaticum dilutum
Acidum dehydrocholicum	Suprachol
Acidum oleinicum	Acidum oleicum, Elain
Acidum silicicum colloidale hydrophobum	Aerosil R 972
Acidum silicicum colloidale hydrophylum	Acidum silicicum colloidale, Aerosil
Acidum tannicum	Tannin
Acriflavinium chloratum	Xanthacridinum, Akriflavin, Tripaflavin, Flavakridin
Adeps solidus 3	Massa Estarinum 299
Adeps solidus 50	Adeps solidus, Adeps pro suppositorio, Adeps neutralis, Witepsol W 35
Aethacridinium lacticum	Rivanol
Aether	Aether depuratus
Aethylium chloratum	Aether chloratus, Chloraethyl
Aethylmorphinium chloratum	Aethylmorphinum hydrochloricum, Dionin, Aethylmorphinum muriaticum
Albumen tannicum	Tannalbin
Alcoholum 96%	Spiritus concentratissimus, Spiritus

	vini concentratissimus, Aethanolum
Alcoholum dilutum 70 %	Spiritus dilutus, Spiritus vini dilutus
Alcoholum cetylstearylicum	Alcohol cetylstearylicus, Cetostearolum
Aluminium aceticum tartaricum solutum	Liquor Burowi, Solutio Burowi
Aminophenazonum	Amidazophenum, Pyramidon, Amidopyrin
Ammonia soluta 10 %	Liquor ammoniae
Ammonium bitumensulfonicum	Ichthyolum
Amobarbitalum	Amylbarbituralum, Dorlotyn
Amphetaminium phosphoricum	Amphetaminum phosporicum, Benzpropaminum phosporicum, Aktedron
Aqua benzaldehydi	Aqua amygdalarum amararum
Argentum colloidale	Collargol
Argentum nitricum	Lapis
Argentum proteinicum	Protargol
Arsenum trioxydatum	Acidum arsenicosum anhydricum
Atropinium sulfuricum	Atropinum sulfuricum
Barbitalum	Barbituralum, Acidum diaethylbarbituricum, Veronal
Barbitalum natricum	Barbitalnatrium, Barbituralnatrium, Veronal-Natrium, Medinal
Benzalkonium chloratum	Zephirol, Zephiran
Benzinum	Benzinum petrolei
Benzocainum	Norcainum, Aethylium amino-benzoicum, Anaesthesin
Bismuthum subgallicum	Dermatol
Bolus alba	Kaolinum, Kaolinum ponderosum
Bromisovalum	Bromvalerocarbamidum, Albroman

Butobarbitalum	Butobarbituralum, Etoval
Butyrum cacao	Oleum cacao, Oleum theobromatis
Calcium acetylsalicylicum	Calcium acetylosalicylicum, Cacisal, Kalmopyrin
Calcium carbonicum	Calcium carbonicum praecipitatum
Calcium chloratum	Calcium chloratum crystallisatum
Calcium hydrogenphosphoricum	Calcium phosporicum
Calcium oxydatum	Calcaria usta, Égetett mész
Carbamidum	Urea, Urea pura
Carbamidum peroxydatum	Hyperol
Carbo activatus	Carbo medicinalis, Carbo animalis
Carbromalum	Bromacetocarbamidum, Somben
Carmellosum natricum	Carboxymethylcellulosnatrium, CMCNa
Cellacefatum	Cellulosum acetylphthalicum, CAP
Cellulosum microcrystallicum	Avicel, Heweten
Cera lanae	Adeps lanae, Gyapjúzsír, Adeps lanae anhydricus, Lanolinum anhydricum
Cera lanae hydrosa	Adeps lanae hydrosus, Lanolin
Cetacetum	Spermacetum
Chamomillae anthodium	Chamomillae flos
Chininium chloratum	Chininum hydrochloricum
Chininium sulfuricum	Chininum sulfuricum
Chloralhydratum	Chloralum hydratum
Chloramphenicolum	Chlorocid
Chlorobutanolum	Chlorbutanolum, Alcohol trichlorisobutylicus, Chloreton
Chlorogenium	Chloraminum B, Neomagnol
Cinchophenum	Aciphenochinolinum, Atophan, Tophosan
Cliochinolum	Jodchloroxychinolinum, Enteroseptol, Vioform

Codeinium chloratum	Codeinum hydrochloricum, Codeinum muriaticum
Codeinium phosphoricum	Codeinum phosphoricum
Colecalciferolum	Cholecalciferolum, D_3-vitamin
Collodium	Collodium duplex
Cyanocobalaminum	B_{12}-vitamin
Diacetylaminoazotoluolum	Pellidolum
Dihydrargyrum dichloratum mite	Hydrargyrum chloratum mite, Kalomel
Dihydrocodeinium hydrogentartaricum	Dihydrocodeinum bitartaricum, Hydrocodeinum bitartaicum, Hydrocodin
Dinatrium hydrogencitricum	Natrium citricum acidum
Dinatrium hydrogenphosphoricum	Natrium phosphoricum crystallisatum
Ephedrinium chloratum	Ephedrinum hydrochloricum, Epherit, Ephedrinum muriaticum
Epinephrinum	Adrenalinum, Suprarenin
Extractum opii siccum	Extractum opii aquosum siccum, Extractum opii, Extractum laudani, Extractum thebaicum
Extractum strychni siccum	Extractum nucis vomicae
Ferrosum sulfuricum	Ferrum sulfuricum oxydatum
Ferrum chloratum	Ferrum sesquichloratum
Formaldehydum solutum	Formalin, Liquor formaldehydi
Fructosum	Gyümölcscukor, Levulóz
Fuchsinum	Bázis-fuxin, Gyémántfuxin
Glucosum anhydricum	Szőlőcukor, Dextrose
Glycerinum	Glycerolum
Hexobarbitalum	Hexobarbituralum, Evipan, Novopan
Hexobarbitalum natricum	Hexobarbitalnatrium, Hexobarbitural-natrium, Evipan-Natrium

Homatropinium bromatum	Homatropinum hydrobromicum
Hydrargyrum chloratum amidatum	Hydrargyrum amidochloratum, Hydrargyrum bichloratum ammoniatum, Hydrargyrum praecipitatum album
Hydrargyrum oxydatum flavum	Hydrargyrum praecipitatum flavum
Hydrargyrum sulfuratum rubrum	Cinóber, Cinnabaris factitia
Hydrogenium peroxydatum contrentratum 30 %	Liquor hydrogenii hyperoxydati concentratus
Hydroxyaethylcellulosum	Cellosize, HEC
Hydroxypropylcellulosum	Klucel, HPC
Infusio natrii chlorati	Injectio natrii chlorati isotonica
Iodum	Jodum
Isoniazidum	Isonicazidum, Izonikotinsav-hidrazid, Isonicid, INH
Isoprenalinium chloratum	Isoprenalinum hydrochloricum, Isoproterenolum hydrochloricum, Propylon, Euspiran, Novodrin, Aludrin, Isolevin
Kalium iodatum	Kalium jodatum
Kalium natrium tartaricum	Sal Seignetti
Kalium permanganicum	Kalium hypermanganicum
Kalium sulfuratum pro balneo crudum	Kalium sulfuratum crudum Hepar sulfuris, Kénmáj
Kalium thiocyanicum	Kalium rhodanatum
Lactosum	Tejcukor, Saccharum lactis
Lanalcolum	Alcoholes lanae
Lidocainium chloratum	Lidocainum hydrochloricum
Lidocainum	Xylocain
Linimentum saponatum camphoratum	Opodeldok
Liquor formaldehydi saponatus	Lysoform
Macrogolum 400	Polyoxaethenum 400, Polyaethylen-glycolum 400,

	Carbowax 400
Macrogolum 1540	Polyoxaethenum 1540, Polyaethylen-glycolum 1540, Carbowax 1540
Macrogolum 4000	Polyoxaethenum 4000, Polyaethylenglycolum 4000, Carbowax 4000
Macrogolum stearinicum	Polyoxaethenum stearinicum, Myrj 52
Magnesium carbonicum hydroxydatum	Magnesia alba, Magnesium carbohydroxydatum levissimum
Magnesium oxydatum	Magnesia usta, Égetett magnézia, Magnesium oxydatum levissimum
Magnesium sulfuricum	Magnesium sulfuricum crystallisatum, Keserűsó
Mannitum	Mannitolum
Merbrominum	Mercurochrom, Mercuribromfluores-cein-natrium
Methenaminum	Hexamethylentetraminum, Urotropin
Methylhomatropinium bromatum	Novatropin, Homatropinum methylbromatum
Methylium parahydroxybenzoicum	Methylium paraoxybenzoicum, Metilparaben, Nipagin M
Methylrosanilinium chloratum	Genciánibolya, Metilibolya, Pyoktaninum coeruleum
Methylthioninium chloratum	Methylenum coeruleum, Metilénkék
Metronidazolum	Klion
Morphinium chloratum	Morphinum hydrochloricum, Sal thebaicum
Natrium aceticum	Natrium aceticum crystallisatum
Natrium carbonicum	Natrium carbonicum crystallisatum
Natrium dihydrogenphosphoricum	Natrium phosphoricum acidum,

	Natrium phosphoricum Monobasicum
Natrium disulfurosum	Natrium pyrosulfurosum, Nátrium-metabiszulfit
Natrium edeticum	Komplexon III, Natrium-EDTA
Natrium hydrogencarbonicum	Natrium bicarbonicum
Natrium hydroxydatum	Natrium causticum
Natrium iodatum	Natrium jodatum
Natrium laurylsulfuricum	Texapon
Natrium sulfuricum	Natrium sulfuricum crystallisatum, Glaubersó
Natrium tetraboricum	Natrium boricum, Natrium biboracicum, Bórax
Neomycinium sulfuricum	Neomycinum sulfuricum
Nicethamidum	Coraethamidum, Corediol, Coramin
Nicotinamidum	Nikotinsavamid, PP faktor
Noraminophenazonum natrium mesylicum	Novamidazophenum, Algopyrin, Novalgin, Analginum
Oleum jecoris	Oleum jecoris aselli, Oleum Morrhuae
Oleum neutrale	Miglyol 812
Oxytetracyclinum	Tetran
Papaverinium chloratum	Papaverinum hydrochloricum, Papaverinum muriaticum
Paraffinum liquidum	Oleum paraffini
Paraffinum microcrystallicum	Esma P
Pasta zinci oxydati oleosa	Pasta zinci oleosa
Pasta zinci oxydati salicylata	Pasta Lassari
Pethidinium chloratum	Pethidinum hydrochloricum, Dolargan
Phenacetinum	Acetphenetidin
Phenazonum	Azophenum, Antipyrin
Phenazonum coffeinum citricum	Azophenum coffeinum citricum,

	Migränin
Phenobarbitalum	Phenobarbituralum, Acidum phenylaethylbarbituricum, Sevenal, Luminal
Phenobarbitalum natricum	Phenobarbitalnatrium, Phenobarbitural-natrium, Sevenal-Natrium, Luminal-Natrium
Phenolum	Acidum carbolicum, Karbolsav
Phenolum liquefactum	Acidum carbolicum liquefactum
Phenylhydrargyrum boricum	Phenomerborum, Merfen, Famosept
Phenylhydrargyrum boricum solutum 0,1 %	Phenomerborum solutum 0,1 %
Phenylium salicylicum	Salol
Physostigminium salicylicum	Physostigminum salicylicum
Pilocarpinium chloratum	Pilocarpinum hydrochloricum
Polysorbatum 20	Sorboxaethenum laurinicum, Tween 20
Polysorbatum 60	Sorboxaethenum stearinicum, Tween 60
Polysorbatum 61	Szorboxeténmonosztearát, Tween 61
Polysorbatum 80	Sorboxaethenum oleinicum, Tween 80
Polyvidonum	Polivinilpirrolidon, PVP, Polividone
Procainium chloratum	Procainum hydrochloricum, Cocainum novum hydrochloricum, Novocain
Promethazinium chloratum	Promethazinum hydrochloricum, Pipolphen
Propylium parahydroxybenzoicum	Propylium paraoxybenzoicum, Propylparaben, Nipasol
Pulvis opii	Opium pulveratum, Pulvis opii standardisatus, Pulvis laudani

Pulvis opii et ipecacuanhae	Pulvis Doveri, Pulvis ipecacuanhae opiatus
Pyridoxinium chloratum	Pyridoxinum hydrochloricum, B_6 -vitamin
Riboflavinum	B_2 - vitamin, Lactoflavin
Rutosidum	Rutinum, P - vitamin
Saccharimidum natricum	Saccharimidum, Saccharinum Natrium
Saccharosum	Saccharum, Sucrosum, Répacukor, Nádcukor
Salicylamidum	Eggosalil
Scopolaminium bromatum	Scopolaminum hydrobromicum
Sennae fructus	Folliculi sennae
Solutio aromatica	Tutti-frutti aroma
Solutio arsenicalis	Solutio arsenicalis Fowleri
Solutio hyperemisans	Ritex-oldat
Solutio iodi alcoholica	Solutio jodi spirituosa
Solutio nephrolytica	Eisenberg-oldat
Solutio ophthalmica cum phenylhydrargyro borico	Solutio ophthalmica cum Phenomorboro
Solutio sulfurata pro balneo	Solutio calcii sulfurati, Solutio Vlemingkxi, Solutio Belgica
Solvens pro oculoguttis cum phenylhydrargyro borico	Solvens pro oculoguttis cum phenomerboro
Sorbitanum laurinicum	Sorbitanum monolaurinicum, Span 20
Sorbitum	Sorbitolum
Species laxans	Species Saint-Germain
Stearinum	Acidum stearinicum
Strychninium nitricum	Strychninum nitricum
Sulfacetamidum natricum	Sulfacetamidnatrium, Albucid
Sulfadimidinum	Sulfadimethylpyrimidinum, Superseptyl, Sulfamethazin
Sulfur praecipitatum	Lac sulfuris, Kéntej

Sulfur pulveratum lotum	Sulfur depuratum, Sulfur sublimatum lotum
Talcum	Talcum venetum, Alumen plumosum
Terpinum	Terpinum hydratum
Tetracainium chloratum	Tetracainum hydrochloricum, Pantocain, Dicain
Theobrominum natrium salicylicum	Diuretin, Themisalum
Thiaminium chloratum	Thiaminum hydrochloricum Aneurinum hydrochloricum, B_1 - vitamin
Thiomersalum	Mercurothiolatum, Merthiolat
Tinctura opii	Laudanum liquidum, Tinctura laudani, Tinctura thebaici
Tinctura strychni	Tinctura nucis vomicae
Tinctura valerianae alcoholica	Tinctura valerianae spirituosa
Tocopherolum aceticum	E - vitamin
Tolazolinium chloratum	Tolazolinum hydrochloricum
Tricalcium phosphoricum	Calcium phosphoricum tribasicum
Tricresolum	Kresolum purum
Trikalium citricum	Kalium citricum
Trinatrium citricum	Natrium citricum
Unguentum aluminii acetici tartarici	Unguentum Burowi
Unguentum argenti nitrici	Unguentum Mikulitz
Unguentum diachylon	Unguentum diachylon Hebrae
Unguentum hydrosum	Unguentum ad manum
Unguentum macrogoli	Unguentum polyoxaetheni
Viride nitens	Briliánzöld, Brillantzöld
Zincum gelatinosum	Cinkenyv

Népies elnevezések

Népies név	Hivatalos név
Angol keserű, gyomorcsepp	Tinctura amara
Anyalevél	Sennae fructus
Arcszesz	Spiritus salicylatus
Baldriáncsepp	Tinctura valerianae alcoholica
Borkő	Kalium hydrogentartaricum
Borszesz	Alcoholum 96 %
Büdöskő virág	Sulfur praecipitatum
Cinkfehér	Zincum oxydatum
Cinkgálic, fehér gálic, fehér semmi, semmi por	Zincum sulfuricum
Cinkkenőcs, sömörkenőcs, ótvarzsír	Unguentum zinci oxydati
Csontolaj	Paraffinum liquidum
Deákkenőcs	Unguentum diachylon
Ezerédes	Saccharimidum natricum
Germán tea, francia tea	Species laxans
Hashajtó pilula	Pilula laxans
Hashajtó só	Natrium sulfuricum
Hamuzsír	Kalium carbonicum
Jódtinktúra	Solutio iodi alcoholica
Kámforkocsonya, reumakocsonya,csontkocsonya, köszvénybalzsam, csúzkenőcs	Linimentum saponatum camphoratum, Opodeldok
Karlsbadi só, Károlysó, hashajtó só	Pulvis Caroli
Keserűsó, hajtósó	Magnesium sulfuricum
Köldökpor, judapor, szagtalan judapor, sárga szárító por	Bismuthum subgallicum
Krétapor	Calcium carbonicum
Kurella por, epepor, szélpor	Pulvis sennae compositus
Lágyító kenőcs, lágyító ír	Unguentum emolliens
Lúgkő, marónátron	Natrium hydroxydatum
Ólomecet, ólomeszenc	Plumbum aceticum basicum solutum

Orvosi szén	Carbo activatus
Pokolkő	Argentum nitricum
Repülő zsír	Linimentum ammoniatum
Rézgálic, kékgálic, kékkő	Cuprum sulfuricum
Salétromsó, pácoló só	Kalium nitricum
Síkpor, zsírkő	Talcum
Szalmiáksó	Ammonium chloratum
Szalmiákszesz, csontszesz	Ammonia soluta 10 %
Székfű, székfüvirág, kamilla	Chamomillae anthodium
Szódabikarbóna, emésztőpor	Natrium hydrogencarbonicum
Táblaolaj	Oleum helianthi
Tejkrém	Unguentum stearini
Timsó	Alumen
Vasgálic, zöldgálic	Ferrosum sulfuricum

Irodalomjegyzék

1. Pharmacopoea Hungarica Editio VII. Tomus I.-IV. Medicina Könyvkiadó. Budapest. 1986.
2. Formulae Normales Ed. VI., OGYI Kiadványa, Medicina Könyvkiadó, Budapest, 1987.
3. Dr. Miseta Mária, Dr. Regdon Gézáné, Dr. Szabóné Dr. Révész Piroska: Recepturai Gyógyszerkészítés Gyakorlati jegyzet III. és IV. éves gyógyszerészhallgatók részére. Szeged. 1988.
4. Dr. Rácz István, Dr. Selmeczi Béla: Gyógyszertechnológia I-III. Egyetemi tankönyv. 3. kiadás Medicina Könyvkiadó. Budapest. 1996.
5. Dr. Kedvessy György: Gyógyszertechnológia. Egyetemi tankönyv. 5. kiadás Medicina Könyvkiadó. Budapest. 1980.
6. Dr. Knoll József: Gyógyszertan. Egyetemi tankönyv. 9. kiadás Medicina Könyvkiadó. Budapest. 1995.
7. European Pharmacopoiea, 4th Edition. 2004. England.
8. Dr. Vizi E. Szilveszter: Humán farmakológia. Racionális gyógyszerterápia alapjai. Medicina Könyvkiadó. Budapest. 1997.
9. Fürst Zs.: Gyógyszertan. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1998.
10. Formulae Normales Ed. VII., OGYI Kiadványa, Melania Könyvkiadó Kft., Budapest, 2003.
11. Pharmacopoea Hungarica Editio VIII. Tomus I. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2003.
12. Szász Gy.: Gyógyszerészi kémia. I., II. Medicina Könyvkiadó. Budapest, 1987.
13. Mezey G., Bácskay I., Sipos T., Fekete-Csótó E.: Recepturai gyógyszerkészítés 1. kiadás (gyakorlati jegyzet) Debrecen, 1999.

TARTALOM

Előszó 1
Alapfogalmak 3
A recept 4
Adagellenőrzés 18
Oldatok (Solutiones) 21
Cseppek 35
Trituráció (porhígítás) 36
Klizmák 45
Mixtúrák 49
Orrcseppek (Nasoguttae) 56
Dilúció (hígítás) 62
Fülcseppek (Otoguttae) 64
A gyógyszer hatására utaló kifejezések a gyógyszerészi FoNo-ban 106
A vényen, valamint a gyógyszerész munkája során gyakrabban előforduló latin rövidítések és kifejezések 108
Gyakrabban előforduló szinonímák és népies elnevezések 112
Irodalomjegyzék 124

A jegyzetben előforduló készítmények tárgymutatója

Acidum chloratum dilutum 10% 27
Acidum lacticum dilutum 27
Aetheroleum pro inhalatione 28
Aluminium aceticum tartaricum solutum 28
Belladonna-kivonatot tartalmazó aminofenazon-oldat 96
Casisalt tartalmazó gyermekkanalas 97
Collodium cum acido salicylico 29
Elixirium expectorans 30
Elixirium thymi compositum 30

Elixirium tonisans 31
Gargarisma antiseptica 32
Gargarisma chloroformii 33
Gargarisma chlorogenii 34
Glycerinum boraxatum 34
Glycerinum ichthyolatum 35
Guta analeptica 37
Gutta aethylmorphini 36
Gutta carminativa 38
Gutta cholagoga 38
Gutta codeini 39
Gutta expectorans composita 40
Gutta expectorans 40
Gutta methylhomatropini composita 41
Gutta stomachica 42
Gutta valerianae cum mentholo 42
Gutta vegetosedativa 43
Hydrogenium peroxydatum dilutum 3 % 43
Klysma chlorali pro infante 46
Klysma chlorali 46
Klysma laxans 47
Klysma phosphata 48
Köptető keverék 98
Liquor carbonis detergens 48
Liquor peroxydati compositus 49
Mixtura antirheumatica 50
Mixtura chloralo-bromata 50
Mixtura pectoralis 52
Mixtura sedativa 53
Mixtura solvens 54
Mucilago ad catheterem 55
Nasogutta argenti proteinici 58
Nasogutta ephedrini 1 % 58
Nasogutta ephedrini 2 % 59

Nasogutta ephedrini pro infante 0,5 % 59
Nasogutta natrii chlorati pro infante 60
Nasogutta natrii chlorati 60
Nasogutta zinci cum ephedrino 61
Nasogutta zinci 61
Oleum borozinci 63
Oleum pro inhalatione 63
Otogutta borica 65
Otogutta fungicida 66
Otogutta hydrogencarbonici 67
Otogutta peroxydi 67
Otogutta phenoli 69
Otogutta sulfadimidini 68
Papverines oldat 98
Sirupus ferri 70
Sirupus kalii chlorati 70
Sirupus laxans 71
Sirupus phosphobromatus 72
Sirupus zinci 72
Solutio acida pro parvulo 73
Solutio acidi borici 2 % 74
Solutio acidi borici 3 % 73
Solutio ad salivam 75
Solutio aminophenazoni pro parvulo 76
Solutio antimycotica 76
Solutio antirheumatica 77
Solutio antisudorica 78
Solutio bromida 79
Solutio Castellani sine fuchsino 80
Solutio Castellani sine resorcino 81
Solutio Castellani 79
Solutio chloralhydrati pro parvulo 81
Solutio coffobromida 82
Solutio contra rhagades mamillae 83

Solutio emetica 83
Solutio gastrica 84
Solutio gingivalis 84
Solutio hexachloropheni 85
Solutio hyperemisans 86
Solutio iodi alcoholica 86
Solutio kalii iodati 87
Solutio kalii permanganici 87
Solutio Lugoli 88
Solutio merbromini 89
Solutio metronidazoli 89
Solutio nephrolytica 90
Solutio noraminophenazoni pro parvulo 91
Solutio pepsini 92
Solutio sulfurata pro balneo 92
Solutio theobromoiodati 93
Solutio theophyllini 94
Solutio tricolorata 95
Solutio zinci chlorati 95
Spiritus antirheumaricus 98
Spiritus capsici 99
Spiritus erythromycini 99
Spiritus iodosalicylatus 100
Spiritus menthae cum sale 100
Spiritus salicylatus cum resorcino 101
Spiritus salicylatus 101
Tinctura adstringens 102
Tinctura amara 102
Tinctura salviae 103
Tinctura triplex 104
Tinctura valerianae alcoholica 104